

**T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**ÖĞRETMEN VE EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN DEĞER
YÖNELİMLERİNİN ÇOK BOYUTLU OLARAK İNCELENMESİ
(İSTANBUL İLİ ÖRNEĞİ)**

Ümit UNCU

**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ ve DENETİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

İSTANBUL - 2008

**T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**ÖĞRETMEN VE EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN DEĞER
YÖNELİMLERİNİN ÇOK BOYUTLU OLARAK İNCELENMESİ
(İSTANBUL İLİ ÖRNEĞİ)**

Ümit UNCU

**DANIŞMAN
Doç. Dr. Halil EKŞİ**

**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ ve DENETİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

İSTANBUL – 2008

TC.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ ANABİLİM DALI

Öğretmen ve Eğitim Yöneticilerinin Değer Yönelimlerinin Çok Boyutlu Olarak İncelenmesi
(İstanbul İli Örneği)

Ümit UNCU

ONAY

Jüri:

Tez Danışmanı : Doç Dr. Halil EKŞİ

Üye : Yrd. Doç Dr. Ahmet ŞİRİN

Üye : Dr. Mustafa OTRAR

Yüksek lisans tezi onay tarihi: 11.04.2008

TC.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ ANABİLİM DALI

11/04/2008

TUTANAK

Ümit UNCU, 11/04/2008 tarihinde “Öğretmen ve Eğitim Yöneticilerinin Değer Yönelimlerinin Çok Boyutlu Olarak İncelenmesi (İstanbul İli Örneği)” başlıklı tezini savunmuş ve başarılı olduğu oybirliği ile kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı : Doç Dr. Halil EKŞİ

Üye : Yrd. Doç Dr. Ahmet ŞİRİN

Üye : Dr. Mustafa OTRAR

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	ii
ÇİZELGE LİSTESİ.....	v
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ	xxi
ÖZET	xxii
I. BÖLÜM	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Problem	2
1.2.1. Alt Problemler.....	2
1.3. Sayıtlılar.....	3
1.4. Araştırmanın Önemi	4
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4
1.6. Tanımlar.....	4
II. BÖLÜM	6
2. İLGİLİ LİTERATÜR	6
2.1. Değerin Tanımı	6
2.2. Değerlerin Oluşumu.....	9
2.2.1. Değerlerin değişimi ve etkileri	11
2.2.2. Değer çeşitleri	11
2.4. Değerlerin Doğası	12
2.5. Değerlerin Özellikleri	13
2.6. Değerler ve Kültür	13
2.7. Değerlerin Örgütler ve Yönetim Üzerindeki Etkileri	15
2.8. Eğitim ve Değerler	18
2.9. Eğitim ve Okul Yönetimi Açısından Değerler	19
2.10. Değerler ve Liderlik.....	20
2.11. Diğer Bilimlerde Değer Kavramı	21
2.11.1. Felsefe	21
2.11.2. Sosyoloji	22
2.11.3. İktisat	23
2.12. Değer Kavramıyla İlgili Yapılan Araştırmalar	23
2.12.1. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	23
2.12.2. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	26
III. BÖLÜM	30
3. YÖNTEM	30
3.1. Araştırmanın Modeli.....	30
3.2. Evren ve Örneklem	30
3.3. Veri Toplama Araçları	30
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu.....	30
3.3.2. Schwartz Değerler Ölçeği.....	31

3.4. Verilerin Toplanması	32
3.5. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması	32
IV. BÖLÜM.....	34
4. BULGULAR.....	34
4.1. Grubun Genel Yapısına İlişkin Veriler	34
4.2. Değerler Ölçeğinin Çeşitli Sosyo-Demografik Değişkenlere Ait Analiz Bulguları.....	43
V. BÖLÜM	115
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	115
5.1. Sonuç ve Tartışma	115
5.2. Öneriler	118
EKLER	120
EK-1 Öğretmen Anketi.....	120
EK-2 Yönetici Anketi	121
EK-3 Schwartz Değerler Ölçeği	122
KAYNAKÇA.....	124
ÖZGEÇMİŞ	128

ÇİZELGE LİSTESİ

Çizelge 4.1	Cinsiyet değişkeni için frekans ve yüzde değerleri	34
Çizelge 4.2	Yaş değişkeni için frekans ve yüzde değerleri.....	35
Çizelge 4.3	Medeni durum değişkeni için frekans ve yüzde değerleri	35
Çizelge 4.4	Mesleki kıdem değişkeni için frekans ve yüzde değerleri.....	35
Çizelge 4.5	Yöneticilerin yöneticilik kıdemi değişkeni için frek. ve yüzde değerleri	36
Çizelge 4.6	Unvan değişkeni için frekans ve yüzde değerleri	36
Çizelge 4.7	Çalışma şekli değişkeni için frekans ve yüzde değerleri	36
Çizelge 4.8	Branş değişkeni için frekans ve yüzde değerleri	36
Çizelge 4.9	Eğitim düzeyi değişkeni için frekans ve yüzde değerleri	37
Çizelge 4.10	Mezun olunan fakülte/bölüm değişkeni için frekans ve yüzde değerleri	37
Çizelge 4.11	Eşin çalışıp çalışmaması değişkeni için frekans ve yüzde değerleri	37
Çizelge 4.12	Eşin çalışma şekli değişkeni için frekans ve yüzde değerleri.....	38
Çizelge 4.13	Eşin çalışmama nedeni değişkeni için frekans ve yüzde değerleri.....	38
Çizelge 4.14	Eşin eğitim durumu değişkeni için frekans ve yüzde değerleri	39
Çizelge 4.15	Okul türü değişkeni için frekans ve yüzde değerleri	39
Çizelge 4.16	Çalıştığı okul kademesi değişkeni için frekans ve yüzde değerleri	39
Çizelge 4.17	Çalıştığı lise türü değişkeni için frekans ve yüzde değerleri	40
Çizelge 4.18	Yurt dışında bulunup bulunmadığı değişkeni için frekans ve yüzde değerleri	40
Çizelge 4.19	Yurt dışında kalınan süre değişkeni için frekans ve yüzde değerleri ...	40
Çizelge 4.20	Algılanan sosyoekonomik düzey değişkeni için frekans ve yüzde değerleri	41
Çizelge 4.21	Yaşamın en çok geçtiği yer değişkeni için frekans ve yüzde değerleri	41
Çizelge 4.22	Yöneticilik deneyimi değişkeni için frekans ve yüzde değerleri.....	41
Çizelge 4.23	Mesleki yayınları takip değişkeni için frekans ve yüzde değerleri.....	42
Çizelge 4.24	Öğretmenlerin değer yönelimleri alt boyutlarının öncelik sıralamaları	42
Çizelge 4.25	Öğretmenlerin güç alt boyutu ortalama puanının öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları	43
Çizelge 4.26	Öğretmenlerin başarı alt boyutu ortalama puanının öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	44
Çizelge 4.27	Öğretmenlerin hazcılık alt boyutu ortalama puanının öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	44
Çizelge 4.28	Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	44
Çizelge 4.29	Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	45
Çizelge 4.30	Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp	

	farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	45
Çizelge- 4.31	Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	46
Çizelge 4.32	Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	46
Çizelge 4.33	Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	46
Çizelge 4.34	Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	47
Çizelge 4.35	Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin yaşı değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları	47
Çizelge 4.36	Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının öğretmenlerin yaşı değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	48
Çizelge 4.37	Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının öğretmenlerin yaşı değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan ANOVA sonrası Post-Hoc Scheffé testi sonuçları.....	49
Çizelge 4.38	Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının öğretmenlerin yaşı değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	50
Çizelge 4.39	Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının öğretmenlerin yaşı değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	50
Çizelge 4.40	Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının öğretmenlerin yaşı değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	51
Çizelge 4.41	Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin yaşı değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	51
Çizelge 4.42	Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının yaş değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan ANOVA sonrası Post-Hoc LSD testi	

sonuçları.....	52
Çizelge 4.43	Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin yaşı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....
	53
Çizelge 4.44	Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının yaş değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan ANOVA sonrası Post-Hoc Tamhane's T2 testi sonuçları
	54
Çizelge 4.45	Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin yaşı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....
	55
Çizelge 4.46	Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının öğretmenlerin yaşı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....
	55
Çizelge 4.47	Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının yaş değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan ANOVA sonrası Post-Hoc Scheffé testi sonuçları.....
	56
Çizelge 4.48	Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin yaşı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....
	57
Çizelge 4.49	Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının öğretmenlerin yaşı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....
	57
Çizelge 4.50	Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının öğretmenlerin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....
	58
Çizelge 4.51	Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının öğretmenlerin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....
	58
Çizelge 4.52	Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının öğretmenlerin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....
	58
Çizelge 4.53	Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının öğretmenlerin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....
	59

Çizelge 4.54	Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	59
Çizelge 4.55	Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	60
Çizelge 4.56	Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	60
Çizelge 4.57	Schwartz Değerler Ölçeği uyum hazcılık alt boyutu puanlarının öğretmenlerin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	60
Çizelge 4.58	Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	61
Çizelge 4.59	Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	61
Çizelge 4.60	Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının öğretmenlerin mesleki kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	62
Çizelge 4.61	Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının öğretmenlerin mesleki kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	62
Çizelge 4.62	Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının öğretmenlerin mesleki kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	63
Çizelge 4.63	Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının öğretmenlerin mesleki kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	63
Çizelge 4.64	Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin mesleki kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	64
Çizelge 4.65	Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin mesleki kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	64

Çizelge 4.66	Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin mesleki kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	65
Çizelge 4.67	Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının öğretmenlerin mesleki kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	65
Çizelge 4.68	Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin mesleki kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	66
Çizelge 4.69	Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları	66
Çizelge 4.70	Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları	67
Çizelge 4.71	Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları	67
Çizelge 4.72	Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları	67
Çizelge 4.73	Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları	68
Çizelge 4.74	Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları	68
Çizelge 4.75	Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan non-parametrik KruskalWallis-H testi sonuçları	69
Çizelge 4.76	Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları	69
Çizelge 4.77	Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları	70

Çizelge 4.78	Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdem durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları	70
Çizelge 4.79	Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının unvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	71
Çizelge 4.80	Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının unvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	71
Çizelge 4.81	Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının unvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	72
Çizelge 4.82	Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının unvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	72
Çizelge 4.83	Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının unvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	72
Çizelge 4.84	Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının unvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	73
Çizelge 4.85	Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının unvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	73
Çizelge 4.86	Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik boyutu puanlarının unvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	74
Çizelge 4.87	Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının unvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	74
Çizelge 4.88	Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının unvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	74
Çizelge 4.89	Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	75
Çizelge 4.90	Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	75
Çizelge 4.91	Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	76
Çizelge 4.92	Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	76
Çizelge 4.93	Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek	

	üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	76
Çizelge 4.94	Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek	
	üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	77
Çizelge 4.95	Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek	
	üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	77
Çizelge 4.96	Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek	
	üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	78
Çizelge 4.97	Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek	
	üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	78
Çizelge 4.98	Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek	
	üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	78
Çizelge 4.99	Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek	
	üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	79
Çizelge 4.100	Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek	
	üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	79
Çizelge 4.101	Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek	
	üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	80
Çizelge 4.102	Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek	
	üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	80
Çizelge 4.103	Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek	
	üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	80
Çizelge 4.104	Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek	
	üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	81
Çizelge 4.105	Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek	
	üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	81
Çizelge 4.106	Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek	
	üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	82
Çizelge 4.107	Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek	
	üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	82
Çizelge 4.108	Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek	
	üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	82
Çizelge 4.109	Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek	

	üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları	83
Çizelge 4.110	Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının öğretmen eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları	83
Çizelge 4.111	Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının öğretmen eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları	84
Çizelge 4.112	Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının öğretmen eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları	84
Çizelge 4.113	Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının öğretmen eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları	85
Çizelge 4.114	Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının öğretmen eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları	85
Çizelge 4.115	Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının öğretmen eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları	86
Çizelge 4.116	Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının öğretmen eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları	86
Çizelge 4.117	Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının öğretmen eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları	87
Çizelge 4.118	Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının öğretmen eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları	87
Çizelge 4.119	Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları	88
Çizelge 4.120	Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının öğretmen mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları	88
Çizelge 4.121	Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının öğretmen mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları	88
Çizelge 4.122	Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının öğretmen mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları	89
Çizelge 4.123	Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının öğretmen mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları	89
Çizelge 4.124	Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının öğretmen mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları	90
Çizelge 4.125	Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının	

	öğretmenin mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	90
Çizelge 4.126	Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının öğretmen mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	90
Çizelge 4.127	Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının öğretmen mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	91
Çizelge 4.128	Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının öğretmen mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	91
Çizelge 4.129	Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	92
Çizelge 4.130	Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	92
Çizelge 4.131	Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	92
Çizelge 4.132	Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	93
Çizelge 4.133	Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	93
Çizelge 4.134	Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	94
Çizelge 4.135	Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	94
Çizelge 4.136	Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	94
Çizelge 4.137	Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	95
Çizelge 4.138	Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	95
Çizelge 4.139	Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	96
Çizelge 4.140	Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	96

Çizelge 4.141	Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	96
Çizelge 4.142	Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	97
Çizelge 4.143	Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	97
Çizelge 4.144	Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	98
Çizelge 4.145	Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	98
Çizelge 4.146	Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	98
Çizelge 4.147	Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	99
Çizelge 4.148	Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	99
Çizelge 4.149	Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	100
Çizelge 4.150	Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	100
Çizelge 4.151	Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	100
Çizelge 4.152	Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	101
Çizelge 4.153	Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	101
Çizelge 4.154	Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	102
Çizelge 4.155	Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverli alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	102
Çizelge 4.156	Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	102

Çizelge 4.157	Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	103
Çizelge 4.158	Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	103
Çizelge 4.159	Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	104
Çizelge 4.160	Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	104
Çizelge 4.161	Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	105
Çizelge 4.162	Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	105
Çizelge 4.163	Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	106
Çizelge 4.164	Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	106
Çizelge 4.165	Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	107
Çizelge 4.166	Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	107
Çizelge 4.167	Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	108
Çizelge 4.168	Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları.....	108
Çizelge 4.169	Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının algılanan sosyo-ekonomik düzey değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan ANOVA sonrası Post-Hoc Scheffé testi sonuçları.....	109
Çizelge 4.170	Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	109
Çizelge 4.171	Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	110

Çizelge 4.172	Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	110
Çizelge 4.173	Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	111
Çizelge 4.174	Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	111
Çizelge 4.175	Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	112
Çizelge 4.176	Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	112
Çizelge 4.177	Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	113
Çizelge 4.178	Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	113
Çizelge 4.179	Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları.....	114

ÖNSÖZ

Toplumların kalkınması insanların eğitilmesiyle orantılıdır. Okullar; çocukların, kültürlenmesini, bilgi ve beceriler elde etmesini, değerlere sahip olmasını, topluma yararlı hâle gelmesini, kısaca hayata hazırlanmasını amaçla yan kurumlardır. Okulların temel öğeleri de öğretmen ve yöneticilerdir. Bu nedenle, öğretmen ve yöneticilerin başarılı ve etkili olabilmeleri için ortak belli değerlere sahip olmaları son derece önemlidir. Eğitimcilerin değer yönelimlerini saptamak, bunların karşılaştırılmasını ortaya çıkarmak bu anlamda faydalı olacaktır.

Bu çalışmamda; değerli fikirleriyle, sabırlı yaklaşımlarıyla, yaşadığım her türlü problemin aşılmasında yardımlarını esirgemeyen değerli hocam Doç. Dr. Halil EKŞİ'ye sonsuz saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Anketlerin oluşturulma, dağıtılma ve toplanma aşamasında büyük destek sağlayan tüm öğretmen ve yönetici arkadaşlarıma, tezim konusunda yardımlarını esirgemeyen sınıf arkadaşım Gülden AKTAŞ'a, yabancı dilden yapılan çevirilerdeki katkılarından dolayı İ.Hakan KARATAŞ'a, bilgi ve birikimini benimle paylaşan Uzm. Psk. Dan. Muhammet ÖZTABAK'a, bu çalışmanın tamamlanması sürecinde onlardan çaldığım zamanlar için anlayış gösteren eşime, çocuklarıma ve manevi desteği olan bütün arkadaşlarıma çok teşekkür ederim.

NİSAN 2008-İSTANBUL

Ümit UNCU

ABSTRACT

In this research, it is aimed to analyse ‘value intentions’ of teachers and executives in multi-faceted ways..

The center of this research is formed by teachers and school managers in İstanbul. And the sampling is formed by 465 occupied class and branch teachers and school managers working in 8 different counties (of which 4 is on European side and 4 on Anatolian side). Scanning model has been used in the study. For gathering information about demographical variables, ‘Personal Information Forms’ and ‘Schwartz Scale of Human Values’ , non-parametrical techniques, parametrical analysis techniques, ‘t-test’ for independent groups, one way analysis of variance (Annova) , non-parametrical Mann Whitney –U test and Pearson Multiple Momentum Correlation Analysis have been carried out in the research and acquired level of expressiveness has been assumed as 0.5.

The relation between demographical properties and value intentions of teachers and managers has been sorted out through the results of the research. These results have also been compared to previous studies.

Key words: Teacher, Manager, Value, Value Intention

ÖZET

Bu araştırmayla öğretmen ve eğitim yöneticilerinin değer yönelimlerinin çok boyutlu olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma; *Giriş, İlgili Literatür, Yöntem, Bulgular ve Yorum ile Sonuç, Tartışma ve Öneriler* olmak üzere beş ana bölümden oluşmaktadır.

Araştırmanın evrenini İstanbul ilindeki öğretmen ve okul yöneticileri, örnekleme ise 8 ilçede (Anadolu yakasını temsilen 4 ilçe, Avrupa yakasını temsilen 4 ilçe) görev yapan 465 sınıf ve branş öğretmeni ile okul yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Ayrıca bu araştırmada; demografik değişkenlerin toplanmasına yönelik Kişisel Bilgi Formu ve Schwartz Değerler Ölçeği yer almaktadır.

Araştırmada; non parametrik teknikler, parametrik analiz teknikleri, bağımsız grup t-testi, tek yönlü varyans analizi (Annova), non parametrik Kruskal Wallis testi, non parametrik Mann Whitney-U testi, Pearson Çarpım Moment korelasyon analizleri kullanılmış olup manidarlıklar 0.5 düzeyinde sınanmıştır.

Öğretmen ve eğitim yöneticilerinin değer yönelimleri ile demografik özellikleri arasındaki ilişki araştırmanın sonuçlarıyla ortaya konmuştur. Araştırma sonuçları daha önce yapılan ilgili araştırma sonuçlarıyla karşılaştırılmış ve tartışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Öğretmen, Yönetici, Değer, Değer Yönelimi

I. BÖLÜM

1. GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Kültürel, ekonomik, siyasi, teknolojik alanlardaki hızlı değişimler beraberinde yaşam koşullarını, fikirleri, değerleri, kurumları, bakış açılarını da etkilemektedir. İnsanların bu hızlı değişime adapte olabilmeleri ancak iyi bir eğitim ve donanımla mümkün görülmektedir. Aynı zamanda toplumların da gelişebilmesi ve kalkınabilmesi için motor güç eğitimidir, dolayısıyla eğitim kurumlarıdır.

Okullar bir grup öğrenciye toplumun ve bireyin ihtiyaçlarına göre önceden hazırlanan programlar doğrultusunda öğretim faaliyetleri sunan, öğrencilerde istendik davranış değişikliği meydana getirilmeye çalışılan formal eğitim veren kurumlardır. Kontrollü bir ortam olan okulda öğrenciye kazandırılacak bilgi, beceri ve tutumlar önceden belirlenerek konunun uzmanı olan öğretmenler tarafından planlı bir biçimde düzenlenen öğretim faaliyetleri ile kazandırılır (Fidan ve Erden, 1994).

Eğitim-öğretim etkinliklerinde başarının en önemli ögesi öğretmendir. Öğretim programları, yönetim ve teknikler, araç gereçler öğretimi geliştirmek için önemli etmenler olmakla birlikte, öğretmenin canlı kişiliğiyle eylem konulmadıkça istenilen ölçüde bir etki sağlamayacaktır (Ünal ve Ada, 1999).

“Okul denilen sosyal sistemin en stratejik parçalarından biri öğretmendir” (Bursalıoğlu, 2002). Öğretmenlerin, öğrencilerinin çoğunlukla hangi bilişsel gelişim dönemi içerisinde olduklarını bilmeleri gerekmektedir. Öğrencilerinin bütünsel gelişimini en iyi şekilde gerçekleştirecek tedbirleri almaları gerekmektedir.

Öğrenci yetiştirilmesi ve eğitime yapılan yatırımların hedeflerine ulaşp ulaşamadığı gibi hususların tespit edilmesinde, devreye öğretmenler girmektedir. Öğretmenlerin, belirlenen hedeflere ulaşabilmesi için kendilerini her anlamda yetiştirmiş ve çağın gereklerine göre uyarlamış olmaları gerekmektedir. Bunun içinde iş tatminleri üst düzeyde olmalıdır (Mete, 2006).

Yönetici ise; bir zaman dilimi içerisinde ve değişken çevre koşulları altında belirli bir takım amaçları gerçekleştirmek üzere maddi ve beşeri üretim faktörlerini uyumlu bir şekilde bir araya getiren ve çalıştıran kişi, şeklinde tanımlanabilir (Eren, 1998).

Etkili okulun “kritik önemdeki etkenlerden birisi” (Balcı, 1993) okul yöneticisidir. Güçlüol (1985) da, okul müdürünü, okulun yasal lideri, okulda otorite ve gücün simgesi ve sahibi olarak tanımlamaktadır.

Okul yöneticilerinin sahip oldukları değerler, eğitim politikalarının ve felsefesinin belirlenmesi, bu politikaların programlar yoluyla gerçekleştirilmeye çalışılması, personelin seçimi, geliştirilmesi ve değerlendirilmesi, kaynakların rasyonel kullanılması, sağlıklı bir okul kültürünün oluşturulması ve okulun etkili kılınmasında oldukça önemli bir yere sahiptir. Okul yöneticileri karar verici konumunda olmalarından dolayı tüm bu aşamalarda etik ikilemlerle karşı karşıya kalmaktadırlar (Beck, Murphy ve Associates, 1997).

Çalışanın sahip olduğu değerleri bilmek, iş ortamındaki bireyin davranışlarını belirlemek ve yönlendirmek açısından çok önemlidir. Özellikle iş ve çalışma ortamlarında değerlerin tespiti ve bunun genel değerlerle karşılaştırılması ilginç bir odak noktası konumundadır.

Eğitim gelecek kuşaklara değer aktarımının yapıldığı bir süreçtir. Bu süreç içerisinde öğretmenlerin sahip oldukları değerler öğrencileri etkileyecektir. Bu varsayımlardan yola çıkarak öğretmen adayların sahip oldukları değerler önem kazanmaktadır (Sarı, 2005).

Değerlerden arındırılmış ve değerleri kapsamayan bir eğitim olamayacağından, neyin doğru neyin yanlış ve neyin öğretilmede öncelikli ve önemli olduğunu vurgulamada eğitimcilere rehberlik edecek ilkelerin olması gerekir (Altun, 2003).

Okul; bilgi, kültür ve değer aktarımı yapan sistemli bir yapı olduğundan verimli ve etkili olabilmek bu sistemin çalışanlarının ortak değerlerde buluşabilmesi gerekmektedir.

1.2. Problem

Bu araştırmanın amacı; İstanbul ilinde, ilköğretim ve ortaöğretim okullarındaki öğretmenlerin ve eğitim yöneticilerin değer yönelimlerinin çok boyutlu olarak incelenmesidir.

1.2.1. Alt Problemler

Öğretmenlerin ve yöneticilerin değer yönelimleri;

1. Cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
2. Yaş değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
3. Medeni durumuna göre farklılık göstermekte midir?
4. Mesleki kıdem değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
5. Çalışma şekli değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
6. Branş değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
7. Eğitim düzeyi değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
8. Mezun olduğu fakülte ve bölüm değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
9. Eşin çalışıp çalışmaması değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
10. Çalıştıkları okul statüsü değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
11. Çalıştıkları okul türü değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
12. Çalıştıkları lise türü değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
13. Yurt dışına çıkıp çıkmadığı değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
14. Gelir düzeyi değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
15. Yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yer değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
16. Yöneticilik deneyimi olup olmadığı değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
17. Mesleki yayın takip edip etmediği değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
18. Yöneticilik kıdemi değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

1.3. Sayıtlılar

- Örneklem evreni temsil edebilecek büyüklüktedir.
- Araştırmaya katılan denekler anketlere istekle cevap vermişlerdir.
- Bilgi toplama formları ön araştırmalarla geliştirilmiş, uzmanların görüşleri ışığında geçerli ve güvenilir bulunmuştur.
- Araştırma yöntemine uygun olarak elde edilen verileri test etmek için seçilen istatistikî teknikler araştırmaya uygun olarak seçilmiştir.

- Bu konuda yapılan literatür taraması araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği açısından yeterlidir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma; okullardaki öğretmen ve yöneticilerin değer yönelimlerini ortaya çıkarıp, ne tip değer yönelimlerine sahip olduklarını tespit ederek yönetici (okul müdürleri, müdür yardımcıları) ve işgören (tüm sınıf ve branş öğretmenleri) arasındaki değer ortaklıklarını veya farklılıklarını ortaya çıkarmaktır.

Çalışmada böylece; kurum yöneticilerinin karar ve eylemlerinde hangi kişisel değerlerinin ağır bastığı veya faydalandıkları ve çalışanlarıyla değer ortaklıklarının olup olmadığının sonucu ortaya çıkarmaktadır. Böylece öğretmenler ve yöneticiler değer yönelimlerini bir kere daha gözden geçirmelerine olanak sağlamaktadır. Bu çalışma; eğitim bilimcilere, öğretmenlere ve eğitim yöneticilerine önemli katkılar getirecektir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılığı

- Araştırma, İstanbul ilinde bulunan ilköğretim ve lise okullarında çalışan öğretmenler ve eğitim yöneticileri ile sınırlıdır.
- Araştırma, 2005-2006 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.
- Araştırma; Schwartz Değerler Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu ile toplanan verilerle sınırlıdır.
- Araştırmada elde edilen verilerin analizi, kullanılan istatistiksel yöntemlerle sınırlıdır.
- Araştırma, uygulanan ankette verilen cevaplarla sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Değer: İnsanların kendileri de dahil olmak üzere insanları ve olayları değerlendirmek, eylemlerini seçmek ve meşrulaştırmak için kullandıkları ölçütlerdir (Schwartz, 1992).

Öğretmen: Resmi veya özel eğitim kurumlarında okuyan öğrencilerin eğitim ve öğrenme yaşantılarının oluşmasına, rehberlik eden, gelişimlerine katkıda bulunan ve yönlendiren kimsedir (Oğuzkan, 1987).

Yönetici: Bir zaman dilimi içerisinde ve değişken çevre koşulları altında belirli bir takım amaçları gerçekleştirmek üzere maddi ve beşeri üretim faktörlerini uyumlu bir şekilde bir araya getiren ve çalıştıran kişidir (Eren, 1998).

II. BÖLÜM

2. İLGİLİ LİTERATÜR

2.1. Değerin tanımı

Değerin ve değerlerin tanımlanması meselesinde çok farklı bakış açıları mevcuttur. Farklı bilimsel disiplinler, hatta her bilim dalı içerisinde mevcut olan farklı yaklaşımlar içerisinde değerler konusunun çok çeşitli şekillerde ele alındığını söylemek mümkündür (Bacanlı, 2002).

Değerler, genelde inanılan, arzu edilen ve davranışlar için bir ölçek olarak kullanılan olgulardır. İlk defa Znaniecki tarafından sosyal bilimlere kazandırılan değer kavramı Latince “kıymetli olmak” veya “güçlü olmak” anlamlarına gelen “valere” kökünden türetilmiştir (Bilgin, 1995). Sosyolojik açıdan değer kısaca “kişiye ve gruba yararlı, istenilen ve beğenilen şey” olarak tanımlanabilir. Buna göre değer, olgunun kendinden çok, ona transfer edilen önemliliktir. Böylece meselâ eğitimin, bir değer taşıdığı kadar kendisinin de bir değer olduğu söylenebilir (Fichter, 1990). Çağdaş Sosyoloji Sözlüğü’nde de Theodorson (1979) değeri “sosyal olguların önemliliği üzerindeki değerlendirmede, özel eylemleri ve amaçları yargılamada temel ölçü sağlayan ve bir grubun üyelerinin güçlü duygusal bağlarıyla oluşmuş soyut, genelleştirilmiş davranış prensipleri” şeklinde tanımlar. Değerlerin bireysel yönleri bulunsa da kapsamlı etkililiklerini toplumsal yönleri sağlar. Çünkü değerlerin en iyi yansıma biçimleri olan tutum ve davranışlar, toplumsal şartlarda gerçekleşirler.

Krech’e (1983) göre değerler, kişisel olmaktan çok topluluğun ortak malıdır. Gerçekten de her tutumun arkasında toplumdan referans alan çok yönlü bir inanç sistemi vardır.

Değer terimi bazen iyi, uygun, istenen ve değerli olarak kabul edilen objeler veya konular (para, mücevher, şöhret, güç, başarı vs.) için kullanılabilir. Bazen de insanların beğendiği ve önem atfettiği inançları içine alabilir. Bununla birlikte bu kavram bazen iyi olarak kabul edilen somut bir faaliyeti, bazen de iyi ve güzel olanın soyut karakterine yapılan bir atfı içerebilir (Bertalanffy, 1973; Fichter, 1996; Ünal, 1981).

Değerler konusunda önemli çalışmalar gerçekleştirmiş ve bu konuyla yan yana anılır olmuş iki isim; Allport ve Rokeach’tir.

Allport (1968) değerleri benlikle ilişkili olarak algılanan manalar olarak tanımlamaktadır. Bir şeyi değerli görmek demek onu tercih etmek, ona psikolojik olarak bağlanmak ve ona ulaşmak ya da onu muhafaza etmek için belli bir çaba ve gayret içerisinde olmak anlamına gelmektedir. Buna göre değerli tutulan şey maddî ya da manevî bir niteliğe sahip olabilir. Ancak onu esas önemli kılan husus, psikolojik olarak ona belli bir değer atfedilmiş olmasıdır.

Rokeach (1973) ise öncelikle değerlerin değer sistemi içerisinde organize olduğunu söylemektedir. Değer sistemi ise bireylerin üstün tuttuğu davranış biçimleri ve dünya görüşlerine ilişkin inançlarının meydana getirdiği bir organizasyon olarak tanımlanabilir. Bu anlamda değerler kişisel ve toplumsal olarak belirgin bir davranış biçimine veya yaşam amacına ilişkin kalıcı inançlardır. Bu inançların en önemli özelliği ise kendisine ters düşen davranış biçimlerinden ya da diğer inançlardan üstün tutulmasıdır. Ayrıca Rokeach çeşitli yönleriyle sosyo-kültürel ortamın ve bireyin kişilik özelliklerinin değerlerin alt yapısını oluşturduğunu söylemektedir. Bu sebeple sosyo-kültürel yapıda ve kişilik gelişiminde yaşanan değişimler doğrudan değerleri etkileyebilmektedir. İşte bu noktada değerlerin önemli bir özelliği karşımıza çıkmaktadır. Değerler sosyal, kültürel ve bireysel değişimlerden etkilenebilmektedir. Bu özelliği değerlerin zaman içinde değişebildiğini ortaya koymaktadır. Ancak bu değişim çok hızlı ve ani bir biçimde ortaya çıkmamaktadır, yani değerler belli oranda süreklilik de göstermektedir. Buradan hareketle değerler çok değişken olsaydı insan kişiliğinin ve toplumun sürekliliğinin mümkün olamayacağı, eğer onlar hiç değişme göstermeselerdi, bu sefer de hem bireylerin kişiliklerinin hem de toplumda değişimlerin meydana gelemeyeceği rahatlıkla ifade edilebilir. İşte bu noktada değerlerin bireysel tutumlarla ve sosyal normlarla ilişkisi ortaya çıkmaktadır.

Başaran (1992), değeri, bir nesne, işlem, fikir ve/veya eylemin örgüt içerisinde taşıdığı önemi belirleyen nitelik ve nicelik şeklinde tanımlamakta ve nesne, işlem, fikir ve/veya eylemin değerlendirilmesinde araç olarak kullanıldıklarını belirtmektedir.

Değer, kültürden bağımsız olarak düşünülemez. Kültür ise paylaşılan değerler, simgeler, ideolojiler, inançlar ve yaşantıların bütünüdür (Şişman, 1994; Akbaba ve Altun, 2001). Bireyin yaşadığı toplumun kültürü, sahip olduğu değerler, inançlar ve normlar, bireyin davranışlarının etik standartlara uygunluğunu belirler (Pehlivan ve Aydın, 2001). Değerler, kültürel bilgidir; kültürün öğeleri üzerine kurulur ve her zaman bir seçimi vurgular (Gudmundsdottir, 1991). Toplumdaki bireylerin o değerleri korumasına veya göz ardı

etmesine paralel olarak değerler ya zamanla kaybolurlar ya da bir sonraki nesle aktarılarak yıllarca devam ettirilirlir. Değerlerin yıllarca devam etmesi ve kalıcı olması, onların insanlarca içselleştirilmesine ve genel kabul görmesine bağlıdır. Değerler, bize neyi yapmamız gerektiğini kesin olarak söylemezler, ancak yapılacak olan doğru şeyler için rehberlik ederler (Gudmundsdottir, 1991).

Değerlerle tutumlar arasındaki ilişkiyi ortaya koyma hususunda farklı görüşler ileri sürülmüştür. Campbell (1963) ve Newcomb (1965) tutum ile değerlerin birbirine sıkı sıkıya bağlı olduğunu söyleyerek bu iki terimi neredeyse eşanlamlı kullanmaktadırlar. Aynı şekilde Thomas ve Znaniecki'yi (1927) izleyen sosyologlar da tutumları sosyal değerlerle izaha çalışarak değerlerle tutumları birbirine bağlı olarak tanımlamışlardır. Rokeach (1973) ise ısrarla tutum ile değerlerin birbirinden farklı olduğunu ileri sürmektedir. Konuyla ilgili görüşleri analiz eden Ünal (1981) ve Güngör'e (1998) göre; tutumların işlenmiş ve gelişmiş bir organizasyonu olan değer sistemi bireylerin bütün arzu ve ihtiyaçlarını içermektedir. Bu hâliyle değerler bir yandan bireyin davranışına yön verirken, öte yandan onun çevresini algılama ve yargılamasına zemin hazırlayan bir izafet çerçevesi olarak işlev görmektedir. Buradan hareketle değerleri, paylaşılmış ve genelleşmiş tutumlar olarak kavramlaştırabiliriz.

Değerler, sosyolojide, bireylere, gruplara, örüntülere, hedeflere ve sosyokültürel nesnelere verilen önem üzerindeki değerlendirmelere dayanan ölçütlere göre tanımlanabilmektedirler. Bu bağlamda değerlerin tanımlarından biri olarak şu zikredilebilir: özel eylemleri ve amaçları yargılamada temel bir standart sağlayan ve bir grubun üyelerinin güçlü duygusal bağlılıklarıyla oluşmuş soyut, genelleştirilmiş davranış prensipleridir (Theodorson ve Theodorson, 1979; aktaran Özensel 2003).

Gökçe de Hillmann'ın değer tanımını “toplumsal nitelikli, kültürel olarak reaktif, sosyal yapı ve bireyler itibarıyla farklı şekiller alan ve toplumlara göre farklılık arz eden oryantasyon standartları” şeklinde aktarır (Gökçe, 1994).

Değerler kendi başlarına bir bilişsel (cognitive) kategori teşkil etmezler, bunların başka sahalara ait değerlerle mutlaka ilişkili olmaları gerekir (Güngör, 1998). Hatta insanın sadece bir değer sahası içindeki davranışları değil, çeşitli değer sahaslarındaki davranışları da tutarlı olmaktadır. Bu durum değerler arasındaki tutarlılığı ortaya koyar.

Değerler her zaman olmamakla birlikte, davranışta birer bağımsız değişken rolü oynarlar. Örneğin bir insanın resim sergilerini gezmesi, eğer prestij kazanmak gibi bir sosyal değer uğruna değilse, bize onun estetik değeri hakkında bilgi verir (Güngör, 1993).

Güngör'ün de belirttiği gibi bir kimsenin değer sıralamasında birinci veya en üst sırada bulunan değer onun temel değeri sayılabilir. Teorik olarak varlığı mümkün olan bütün değerler bir kimseye sunulur ve bunların bir sıralaması yaptırılırsa, onun en üste koyduğu değer aslında onu en fazla etkileyen değerdir. Diğer değerler ise bireyin gerek psikolojik gerekse sosyal açıdan mutluluğu ve huzuru için vasıta konumundadır (Güngör, 1998). İşte bu noktada değerlerin amaç değerler (terminal values) ve araç değerler (instrumental values) olmak üzere iki kısma ayrıldığını görmekteyiz. Rokeach tarafından dillendirilen bu ayrıma göre, eşitlik, aile güvenliği, kendine saygı, sosyal itibar, mutlu bir hayat, özgürlük, güzellikler içinde bir dünya gibi insanın varlığına anlam veren değerler amaç değerlerdir. Nezaket, sorumluluk, kendini kontrol edebilme ve cesaret gibi değerler ise asıl değerlere ulaşmaya imkân hazırlayan vasıta değerlerdir (Rokeach, 1973). Allport ve Spranger'in altı temel insan tipinden hareketle geliştirdikleri altı değer çeşidi amaç değerleri oluşturmaktadır. Diğer değerler ise, bu amaçlara ulaşmaya yardımcı olan vasıta değerler olarak kabul edilebilir.

Fakat ne şekilde olursa olsun, değerler arasında bir uzlaşma vardır. Bir kimse demokrasiye çok değer veriyorsa, herhangi bir şekilde antidemokratik bir anlayışa aynı şekilde değer veremez. Bir adım daha öteye gidecek olursak; demokrasiye verdiği değerle birlikte farklılıklara değer vermesi de kaçınılmaz görünmektedir. Onun için artık değerli olan şey farklılıktır. Aksi bir durum o kişinin o değeri benimsememesinin bir göstergesi olarak değerlendirilir (Yapıcıkardeşler, 2007) .

2.2. Değerlerin oluşumu

Değerler insanlık tarihi boyunca üzerinde durulan kavramlar olmuşlardır. Toplumsal yaşamın var olduğu dönemlerden bu yana filozoflar, din adamları ve günümüzde farklı disiplinlerde çalışmakta olan araştırmacı ve yazarlar değer konusunda fikir yürütmüşler, değerlerin birey ve toplum yaşamındaki önemine vurgu yaparak doğruluğuna inandıkları erdemleri tanımlamaya ve bu erdemlerin toplumca benimsenmesine çalışmışlardır.

Örneğin eski Mısır'da (M.Ö. 14. yy) kimseyi öldürmemek, kötülük etmemek, gücünün üstünde çalıştırmamak, yalan söylememek, yiyecekleri pahalı satmamak, terazi ile

tartarken hiçbir zaman hile yapmamak gibi ahlakî öğretiler yani değer yargıları öğütlenmektedir. M.Ö. 1000 yılında yaşamış İranlı filozof Zerdüş de ekonomide bir düzen kurmanın topluma faydalı olacağını düşünmüş, çalışmak ve üretmenin bir erdem olduğunu halka benimsetmeye çalışmıştır (Hançerlioğlu, 2002). Bu örnekleri günümüze kadar çoğaltmak mümkündür.

Bireylerin yaşam biçimini oluşturan değerler, sosyal rolleri öğrenmeyle gerçekleşmektedir. Değerlerin öğrenilmesinde uyarıcı eşleşmesi (klasik koşullanma) söz konusudur. Köpek uluması ölüme yol açar anlayışı, sabaha karşı uluyan köpektten sonra birkaç kez cenaze haberinin alınmasıyla ortaya çıkmış olabilir. Değerlerin öğrenilmesinde takdir edilenin tekrar etmesi (operant koşullanma) de önemli rol oynamaktadır. Bir toplumda devlete vergi ödememe cezalandırılmaz ve ayıplanmaz ise bu davranışın ortaya çıkma sıklığı artar.

Değerlerin ortaya çıkmasında sosyal onay önemlidir. Sosyal olarak onaylananlar zamanla davranış ölçütleri hâline gelerek değerleri oluşturmaktadır. Değerlerin öğrenilmesinde model alma ve taklit önemlidir. Örneğin, babanın dedeye gösterdiği saygı gösterme davranışı çocuk tarafından model alınır veya taklit edilir. Dolayısıyla sosyal öğrenme teorisinin temel varsayımları dikkate alınarak, değer yargılarının kişinin yetiştiği çevreden beslenerek şekillendiği söylenebilir (Ünal, 1981).

Değerlerin öğrenilmesinde bilgi ve düşünce boyutu da önemlidir. İnsanlar tercihlerini ve yargılarını yeni öğrendikleriyle değiştirmekte ve şekillenmektedir. Sonuçta değerler genetik olarak aktarılmazlar. Değerler sosyal rollerle öğrenilerek bir sonraki kuşaklara aktarılırlar. Sosyal roller içinde mesleki, cinsel, sosyal, kişisel gibi kimlik yapıları da yer almaktadır. Sosyal rollerle biçimlenen kimlik yapılarının oluşmasında değerler önemli bir yere sahip bulunmaktadır. Belirli bir sosyal rolde kişilerin neler yapması, neler yapmaması ve nelere kıymet vermesi öğrenilir ve bunlar bir yaptırım da olabilir. Değerler çeşitli sosyal rollerde bize neler yapmamız gerektiğini de söylemektedir. Örneğin, cinsel kimlikle ilgili değerler kız ve erkek çocuklarında farklı oluşur. Bir erkek için cesaret, azim, sebat ve soğukkanlılık önem verilen değerler olurken kızlar için koruyuculuk, duygusallık ve bağlılık daha önemli değerler olarak karşımıza çıkar. Değerlerin oluşmasında sosyal destekler ve pekiştireçler önemlidir. Bir değer diğer insanlar tarafından onaylanır ve takdir görürse bireydeki etkisi yüksek olur. Değerler arkalarındaki toplumsal destekleri kaybettikçe değişmeye veya etkisiz olmaya başlamaktadır.

2.2.1. Değerlerin değişimi ve etkileri

Değerlerin en önemli özelliklerinden birisi de her şey gibi değişir olmalarıdır. Gerçi değerlerin salt biçimleriyle değişmediklerini söyleyebiliriz. Felsefî bir ifadeyle değerlerin değişimi, reel bir varlık olan insan ile ilişkileri bakımındandır. Değerler dışlaşma düzeyine bağlı olarak az veya çok bir değişime uğrarlar. Bir başka deyişle dinî olsun ya da olmasın değerler tabiatları itibarıyla “özcü” olmak durumundadırlar (İnam, 1997). Ancak vakalara denk düşen yönü nesneldir ve değişkendir. Değerlerin sosyolojinin konusu olmasının sebebi de bu bağlamdaki değişkenliktir. Esasen değer araştırmaları değerlerin nerede, ne düzeyde, nasıl bir sosyal olguyla irtibatlı olarak, hangi eksenlerde değiştiği ve buradan olumlu veya olumsuz ne tür sonuçların doğduğu temel esprisine dayanır.

Değerlerin değişimi bireylerin kişilik yapılarında önemli değişikliklere yol açar. Değerler bireysel açıdan benlik kavramının özünü oluşturarak eylem ve düşünceyi etkiler (Lau, 1988). Toplumsal açıdan değer değişimi ise sosyal ve kültürel değişimi doğurmaktadır. Değer değişimleri bazen toplumları, üretim biçimini, hatta çağları değiştiren niteliklerle kendini gösterebilmektedir. Bununla ilgili olarak, Weber (1985) Protestan etiğinin yarattığı bir çalışma ahlâkı sonucunda, insanların büyük bir başarıma güdüsü ile hareket ederek modern kapitalizmin Luther ve Calvin mezheplerinin yaygın olduğu yerlerde ortaya çıktığını ileri sürmektedir.

2.2 2. Değer çeşitleri

Değerlerin ampirik yöntemlerle incelenmesi eğiliminin doğduğu zamandan günümüze değin, pek çok araştırmacı, insan yaşamına ilişkin değerleri tanımlama ve sınıflandırma çabası içinde olmuştur. Örneğin, Drawing ve Spranger (1921), Allport ve Vernon (1931), “politik değerler”, “sosyal değerler”, “ekonomik değerler”, “kuramsal değerler”, “dinî değerler” ve “estetik değerler” olmak üzere altı ayrı tipte değer olduğunu öne sürmüşlerdir (Bilsky ve Schwartz, 1992). Bu yüzyılın başında değerleri farklı isimler altında sınıflamaya çalışan araştırmacılara karşın günümüzde daha önce ayrı ayrı tanımlanan değerlerin tümünü içeren farklı ölçekler geliştirilmektedir. Bunlardan birisi de Schwartz tarafından geliştirilen “Schwartz Değerler Ölçeği”dir; bu ölçeğin daha önceki yazarların ayrı ayrı isimler altında tanımladıkları değerlere karşılık gelecek kavramları kapsadığı ileri sürülmektedir (Bilsky ve Schwartz, 1992). Günümüzde değerler üzerine çalışan, ölçek geliştiren araştırmacılar yaşam değerlerinin içinde yer alan, onlarla ilişkili fakat işin ve

işyerinin amaçlarına uygun olarak öne çıkan, bireylere ya da gruplara özgü değerlerin olduğunu öne sürmekte ve bunları iş değerleri olarak tanımlamaktadırlar (Ros ve Schwartz, 1999).

Değerlerin insan duygu, düşünce ve davranışlarıyla yakından ilişkisi bilinmektedir. Hatta pek çok sosyal bilimci değerlerin insan davranışlarını açıklamada temel bir öneme sahip olduğunu düşünmektedir (Kuşdil ve Kağıtçıbaşı, 2000).

Toplumsal yapıyı oluşturan ekonomi, siyaset, aile, hukuk, eğitim, din gibi temel kurumların hepsi kendisine ait değerleri de içerir. Ancak nasıl bu kurumların işleyişini birbirinden bağımsız düşünemiyorsak, değerleri de birbirinden bağımsız düşünmek mümkün değildir. Değerler, kişilerin bilişsel (cognitive) kurgulamalarının başlıca unsurlarıdır. Değerler arasında üst düzeyde bir ahengin oluşumu, kişinin çevreye uyumunun zorunlu şartlarından biridir. Bu yüzden bireylerin toplumsal uyumları ve davranışları arasında bir tutarlılık söz konusu olabilmektedir. Aksi takdirde bireyler aynı konuda sürekli farklı tutum geliştirip farklı davranışlar sergileyebilirlerdi (Yapıcıkardeşler, 2007).

2.3. Değerlerin Doğası

Değerlerin doğasının ne olduğu hakkındaki farklı tartışmalar da sosyolojik literatürde önemli bir yer teşkil etmektedir. Natüralist sosyologlar değerlerin ampirik bir içeriğe sahip olduğunu dolayısıyla saha araştırması konusu olabileceğini ileri sürmüşlerdir. Natüralist sosyolog Perry, *General Theory of Value* (1926) ve *Realms of Value* (1954) adlı eserlerinde değerleri, insanların ilgileri, ilgi objeleri, ilgilerin cinsi, miktarı ve yoğunluğu çerçevesinde açıklayabileceğimizi söylemektedir. Bu durumda, herhangi bir şey ilgi konusu olduğu takdirde bir değer taşır ve aynı zamanda ona bir değer de atfedilir. Fakat bir şey yalnızca pozitif ilgi konusu olamaz, aynı zamanda negatif ilgi konusu da olabilir. Ayrıca bir şey aynı zaman dilimi içinde hem pozitif hem de negatif ilgilere konu olabilir, işte o zaman hangi ilgi ağır basarsa o şeyin değeri de ona göre belirlenmektedir. Ancak Perry'nin yaklaşımında eleştirilesi hususlar bulunmaktadır. Çünkü bu bakış açısına göre değerler, kültür içinde kalıplaşmış standartlar ya da başvuru kriteri olarak ele alınmamaktadır. Değerler, kişilerin ilgilerinin tatmini noktasına indirgenip, kişiden kişiye, ortamdan ortama değişebilen sübjektif yargılar olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Değer konusunun bu yaklaşımla ele alınması sosyolojik bir araştırmaya kesinlikle imkân

vermemektedir. Nitekim benzer eleştirilerde bulunan Pepper (1958) gerek insanda, gerek toplumda, seçici sistemlerin bulunduğunu, bunların her birinin bir takım davranış sistemlerini idare ettiğini ve normatif düzenlemeler getirdiğini ileri sürer. Ayrıca ona göre insanların ilgileri de birer seçici sistem olarak rol oynamaktadır. Bundan dolayı ona göre de değerler sosyolojik araştırma konusu olarak ele alınabilirler.

2.4. Değerlerin Özellikleri

Değerlere ilişkin pek çok tanım bulunan ilgili yazında yaygın olarak kabul gören beş ayrı özelliğe vurgu yapılmaktadır. Değerler; (i) Bir inanç durumudur, (ii) Ait olunmak istenilen veya kabul gören bir hâldir, (iii) Belirli durumları aşmaya yöneliktir, (iv) Olayların ve insanların davranışının seçimine veya gelişimine rehberlik eder ve (v) Önceki değerlerin oluşturduğu bir sistemin, diğer değerlerde oluşturduğu öneme bağlı olarak düzenlenir (Schwartz, 1994).

Değerler hakkında söylenenler şu şekilde özetlenebilir:

- İnanışlar içeren ve dolayısıyla da aşkınlıklar taşıyan olgulardır.
- Fertlerin yapıp ettiklerini rasyonelleştirip içselleştirmelerine imkân verirler.
- Genelde ilgi gösterilen, arzu edilen şeylerdir.
- Her alanla ilgilidirler ama alanların kendine özgü değerleri vardır.
- Farklı kaynak ve içeriklere sahip olsalar da bir biçimde sosyaldirler.

Değerler beşerî olayları belirleyicilik işlevine sahiptirler (Mengüşoğlu, 1983). Yargı, norm, kurum ve eylemlerle dışlaşır ve bunlara ölçü teşkil ederler. Değerler davranış ölçüleridir ama ölçen oldukları kadar yerine göre ölçülen de olabilmektedirler. Üstelik bu ölçü eylemin başlangıcında olabileceği gibi sonucun değerlendirilmesi aşamasında da olabilir. Mükâfat ve cezaları belirleyen normlar da birer değer yansımasıdır (Fichter, 1990).

2.5. Değerler ve Kültür

Değerlerin sosyal normlarla ve kültür ile olan ilişkisi de araştırmacıların dikkatini çeken hususlardandır. Çünkü eğer değerler “bir toplumun üyeleri tarafından izlenen ve benimsenen genel amaçlar” olarak tanımlanacak olursa, bu ifade değerlerin sosyo-kültürel bir arka plânının olduğunu göstermektedir. Sonra her insan belli bir sosyal yapıda doğmakta, büyümekte, gelişmekte ve orada geçerli olan kültürel havayı solumaktadır. Bu anlamda her insan kendi kültürünün ürünü hâline gelmektedir. Dolayısıyla sosyal öğrenme teorisinin temel varsayımları dikkate alınarak, değer yargılarının kişinin yetiştiği sosyo-

kültürel ve dinî çevreden beslenerek geliştiği ve şekillendiği rahatlıkla ifade edilebilir (Ünal, 1981; Güngör, 1998).

Değerlerin tutumlarla ve sosyo-kültürel normlarla yakından ilişkili olması, bizi motivasyon konusuna götürmektedir. Çünkü değerler bir amaç ise bu onların belli bir ihtiyaçtan kaynaklandığını göstermektedir. İhtiyaç ise insanı harekete geçiren sebeplerin temelini, yani güdülenmeyi oluşturmaktadır. Çünkü değerler temel güdülere bağlı olan ve toplumun üyelerince paylaşılan ihtiyaçlar, dolayısıyla özendiriciler üzerine kurulu olarak gelişmektedir. Değerlerle güdüler arasındaki ilişki hem ruhsal ve zihinsel denge arayışına, hem kişinin anlam istemine, hem de sosyal kabul görme ihtiyacına bağlıdır (Rokeach, 1973; Ünal, 1981).

Değerlerin tutumlarla ve sosyo-kültürel normlarla ilişkili olması, bunların da bireyleri yönlendirici bir fonksiyon üstlenmesi, ister istemez, değerlerin bireysel ve toplumsal davranışları belirlemede, biçimlendirmede ve yönlendirmede önemli bir rol oynadığı anlamına gelmektedir. Bu sebeple hangi değerlerin merkezî bir yer tuttuğu, hangi değerlerin amaç ya da araç olduğu, hangi değerlerin daha önemli olduğu, hangilerinin tâli derecede önem arz ettiği meselesi dikkate alınmadan bireyleri anlayabilmek ve onlar hakkında doğru çıkarsamalarda bulunabilmek oldukça zordur. Ayrıca değerler sadece bireyleri değil, sosyal grupları ve kültürleri de sağlıklı bir biçimde değerlendirmeye imkân vermektedir. Hatta insanların ve grupların hangi değerleri tercih ettiği nesnel bir şekilde belirlenebilirse, tutum ve davranışlarının önceden kestirilmesi mümkün olabilir (Başaran, 1993). Bununla birlikte kişilerin ve grupların hem kendilerini hem de birbirlerini nasıl algılayacakları da değerlerle belirlenmektedir. Bu anlamda değerlerin bireylerin hem kendi kimlik algılarına hem de ötekine yönelik bakış ve değerlendirmelerine kaynak olduğu söylenebilir. Çünkü insanlar değer yargılarını devreye sokarak kendilerini başkalarının gözünde, başkalarını da kendi gözlerinde yargılayabilirler. Bu da değerlerin hem bireysel farklılıkları, hem de toplumsal tabakalaşma ve farklılaşmayı mümkün kıldığı anlamına gelmektedir. Başka bir deyişle, kişisel olarak birbirlerinden ayrılırsalar da aynı grubu oluşturan bireyler, kendilerini başka gruplardan farklılaştırırken sık sık grubun değerlerine atıf yapma ihtiyacı duyarlar. Bu anlamda gruplar, belirli değerleri paylaşmış fertlerin birlikteliği olarak tanımlanabilir (Bar ve Tal, 1999).

Çünkü aynı ya da benzer değerleri paylaşan insanlar arasında sosyal çekiciliğin olduğu, hatta ortak değerlerin sosyal dayanışmayı meydana getiren en önemli faktörlerden birisi olduğu genelde kabul edilen bir husustur. Ayrıca grubun birlikteliğinin devamlılığı için orada yaygın olarak bulunan değerlere uygun davranılması gerektiği çeşitli şekillerde grup üyelerine hissettirilir. Sonra grup içerisinde ideal düşünme ve davranma yolları da genellikle değerler tarafından belirlenir. Buna göre değerlerin grup içinde sosyal kontrol sağlamaya hizmet ettiği, bunu da sosyal baskı oluşturarak yerine getirdiği söylenebilir (Fichter, 1996; Tezcan, 1974; Tolan, 1996).

2.6. Değerlerin Örgütler ve Yönetim Üzerindeki Etkileri

Örgüt, genel anlamda, bilinçli olarak belirlenen ortak amaçları gerçekleştirmek amacıyla oluşmuş bir yapı olarak tanımlanmaktadır (Petersen, 1997). Toplumların temel örgütlerinden biri olan okulda, çalışanların ortak değerler etrafında birleşmesi okulun verimliliğini artıracaktır (Ivancevich ve Matteson, 1996). Ancak, okul örgütlerinde hangi değerlerin daha önemli olduğu hakkında değişik görüşler vardır. Örneğin, Doğanay ve Sarı (2004), okulların demokratik değerlerin kazandırılmasına önem vermesi gerektiğini vurgulamış ve değerlerin eğitimi ile ilgili modeller geliştirilmesini önermiştir. Şişman (2002), sorumluluk sahibi olmak, kendini kontrol, farkındalık gibi değerlerin okulda kazandırılması gerektiğini belirtmektedir. Bal (2004) ise, değerlerin kazanılmasında ailenin önemini belirtmiş ve aile ile birlikte okulun bu konuda etkili bir şekilde çalışması gerektiğini vurgulamıştır.

Hangi değerlerin okullarda daha önemli olduğu konusundaki tartışmalar devam etmekle birlikte, eğitimin temel birimlerinden olan okul örgütünde insan gücü ve madde kaynaklarının etkili kullanımında, eğitim yöneticisi olan okul müdürlerinin önemli bir etkiye sahip oldukları konusunda fikir birliği vardır. Aynı zamanda, psikoloji ve eğitim alanında yapılan araştırmalarda, insanların genel olarak önemli gördükleri değerleri çalışma ortamlarına yansıttıkları bulunmuştur (Dollinger, 1996; İmamoğlu ve Aygün, 1999). Örneğin, Sağnak (2005), ilköğretim okulları yönetici ve öğretmenlerinin değerleri üzerine yaptığı araştırmada, yöneticilerin ve öğretmenlerin örgütsel ve kişisel değerleri arasında yüksek uyum bulmuştur. Bu bağlamda, eğitim yöneticilerinin sahip oldukları değerler, sağlıklı bir okul kültürünün oluşturulması ve okulun etkili kılınmasında oldukça önemli bir rol üstlendikleri gibi (Altun, 2003), bu yöneticilerin kendi kişisel değerlerini görev yaptıkları kurumlarda da ön plana çıkaracakları açıktır; çünkü değerler insanların

davranışlarında en etkili yapılardan birisidir (İmamoğlu ve Aygün, 1999). Ayrıca, örgütlerde iş gören ile yönetici arasındaki çatışmaların önde gelen sebeplerinden birisi değer farklılıkları olarak belirtilmektedir (Sağnak, 2005).

Erçetin (2001), Ankara bölgesinde görev yapmakta olan ilköğretim yöneticileri üzerinde yaptığı araştırmada, yöneticilerin en çok, sırasıyla, aile, sosyal ilişkiler, yaratıcılık ve güç değerlerine önem verdiklerini bulmuştur.

Kozlu'ya (1986) göre örgüt kültürünün öğeleri, paylaşılan değerler ve inançlar, lider ve kahramanlar, merasim, öykü ve efsanelerdir. Ouchi'ye (1989) göre örgüt kültürü bir dizi tören, sembol ve mite oluşmaktadır. Bütün bunlar örgütün inanç ve değerlerini örgüt çalışanlarına aktarır. Soyut olabilecek fikirleri işgörenler için anlaşılır hâle getirir.

Değer, belirli bir durumu bir diğerine tercih etme eğilimi olarak tanımlanmaktadır. Değerler, davranışlara kaynaklık eden ve onları yargılamaya yarayan anlayışlardır. Değerler ayrıca, bireylerin neyi önemli gördüklerini tanımlayarak istekleri, tercihleri, arzu edilen ve edilmeyen durumları gösterir. Örgüt kültürü içerisindeki değerler, işgörenlerin çalışmalarını, eylemlerini nitelendirmeye ve değerlendirmeye yarayan ölçütlerin kaynağı ve örgütte neyin istenir, neyin istenmez olduğunun belirleyicisidir.

Örgütsel değerler şu şekilde sıralanabilir (Akat, Budak ve Budak 1994; Başaran 1982; Erçetin 1993; Randle 1998'den aktaran Terzi 2000);

- Başarı için önemli olduğuna inanılan performans standartları, müşteri ve işgörenlere nasıl davranıldığı şeklindeki uygulamalar konusunda örgütlerin sahip oldukları inançlar, örgütte neyin istenir, neyin istenmez olduğunu belirleyen, işgörenlerce benimsenmiş ölçütlerdir. Örgüt üyeleri, bu ölçütleri durum, eylem, nesne ve bireyleri iyi-kötü biçimde yargılamada kullanırlar.
- İşgörenlerin işlem ve eylemlerini nitelendirmeye, değerlendirmeye ve yargılamaya yarayan ölçütlerin kaynağıdır. Davranışı anlamada önemli anahtarlardan birisidir.
- Normlardan daha geniş ve daha somut kavramlardır. Bir norm kültürel değerlerden kaynaklanmadıkça meşru olmaz. Bir normu işgörenlerce uygulanması gereken bir kural ve ölçüt niteliğine ulaştıran dayandığı kültürel değerlerdir.
- Bir örgüt içerisinde neyin arzu edildiği ile ilgili paylaşılmış görüşler olduğundan örgüt kültürünün altındaki varsayımları yansıtır. Aynı zamanda işgörenlerin örgüt içerisinde başarılı olmak için ne yapmaları gerektiğini ve örgütün temel karakterini tanımlayıcı özelliklere sahiptir.

- Örgütte kimin ne kadar yükseleceğinin belirlenmesinde çok önemli bir rol oynar. Eğer bir örgütte üretimi geliştirmek önemli bir değerse, en iyi işgörenler örgütün araştırma-geliştirme birimlerinde çalışmak isteyeceklerdir.
- Çoğu kez slogan hâline gelir. “Müşterinin güvenini kaybetmektense para kaybetmeyi yeğlerim” gibi.

Gagliardi’ye (1986’dan aktaran, Terzi, 2000) göre örgütsel değerlerin oluşumunun dört aşaması vardır:

Birinci aşama; örgüt kurucuları örgütün kuruluş aşamasında bir vizyona sahiptirler. Örgüt üyelerinin görevlerini tanımlarken birtakım değerlendirme kriterlerine ve öznel inançlara sahiptirler. Kurucular rakiplerinden önce daha iyi ve daha yeni bir ürün üreteceklerine ve iyi bir geleceğe inanırlar. Bu inanç onların eğitimlerine, tecrübelerine ve çevre hakkındaki bilgilerine dayalıdır.

İkinci aşama; liderin temel inançlarına dayalı davranış, arzulanan sonucu verdiğinde, tecrübeyle kanıtlanmış olur ve diğer eylemler için bir referans noktası olarak kullanılır. Bu aşamada muhtemelen liderin temel inançlarına dayalı davranış örgüt üyelerince paylaşılır.

Üçüncü aşama; istenilen sonuçlar başarıyla devam ettiğinde örgüt dikkatini sonuçlardan uzaklaştırarak harekete geçirici unsurları tanımlamaya daha çok odaklanır. Sonuç, örgütün tarihinde ve yaşamında geçici izler taşıırken, harekete geçirici unsur baki kalarak idealleşir. Örgüt sonuçlar için değil, harekete geçirici unsurlar için mücadele eder.

Dördüncü aşama; paylaşılmış değer tüm işgörenlerce sorgusuz bir biçimde kanıksanmıştır. Bu değer otomatik olarak davranışı etkiler.

Örgüt kültürü içerisindeki örgütsel değerler, “Biz kimiz?”, “Neyi temsil ediyoruz?”, “Ulaşmak istenilen hedeflerin neresindeyiz?” sorularının cevaplandırılmasının yanı sıra örgütün amaçlarına ulaşması için önemli olan kurumsal ilkeleri ortaya koymasına yardım etmektedir.

Okullarımızın önündeki en büyük engellerden biri de bir kimliğe, bir örgüt kültürüne sahip olmamalarıdır. Okulların sahip olduğu örgüt kültürünün önemli bir ögesi olan değerlerin ortaya konması, okulların amaçlarına ulaşması için önemli olanları gösteren kılavuz niteliğindeki kurumsal ilkelerin ortaya konması açısından önemlidir.

Okullar birer kültür ve değer organizasyonu olarak düşünüldüğünde, okulların benimseyeceği değerlerin belirlenmesinde en büyük pay eğitim yöneticilerine aittir. Eğitim yöneticilerinin özdeğerleri yönetim tarzını, organizasyonun yapısını ve işlevini

etkileyecektir. Ayrıca, yönetici değerlerinin belirlenmesi yönetici-öğretmen çatışmalarının önlenmesi açısından da önemlidir.

2.7. Eğitim ve Değerler

Günlük yaşantımız içinde farkında olarak ya da olmadan belirli ifadelerle değerlendirmeler yaparız. Bu değerlendirmeler bizim koyduğumuz belli başlı ölçütlere göre gerçekleşmektedir. Bir şeyler hakkında insanların yargısını sağlayan değerler, felsefî kavramların içinde yer almış; üzerine tartışmalar yapılarak yaşamla, ahlakî ilkeler ve inançlarla ilişkilendirilmiştir. Değerler, eğitim felsefesi içinde de yer alarak her felsefî akım çerçevesinde değerlerin nasıl olacağı açıklanmaya çalışılmıştır. Bu açıklamalardan bir kısmını özetlemek eğitim bağlamında konunun açıklık kazanmasına yardım edebilir (Altun, 2003).

İdealistler; evreni, evrensel ve sonsuz kavramları ile tanımladıkları için, değerleri de değişmeyen ve bütün insanlara uygulanabilir ilkeler olarak görmektedirler. Realistler de; benzer şekilde insanların teorilerini doğal, fizikî ve sosyal yasalara göre geliştirebileceklerini, doğa yasalarının evrensel ve sonsuz olması sebebiyle de değerlerin bunlar üzerine oturtulması gerektiğini savunurlar. Pragmatistler ise; tersine olarak, değerlerin zamana, yere ve durumlara bağlı dolayısıyla göreceli olduğunu iddia ederler. Varoluşçular'a gelince; genel düşüncelerine paralel, olarak bireye ve onun seçimine vurgu yaparak insanların kendi özgür seçimleriyle değerler oluşturmaları gerektiğini ileri sürmektedirler.

Sonuç olarak eğitimciler konuyu açıklamak bağlamında birbirleriyle çoğunlukla örtüşmeyen bu felsefî akımlardan birini veya birkaçını benimseyerek ya da hiçbirini benimsemeyerek kendi değer yargılarını kullanmaktadırlar.

Böylece, bir ya da birkaç kişinin verdiği bu kararlarla geleceğin toplumu şekillenmektedir. Böylesi bir sorumluluğa sahip olan karar vericilerin, verdikleri her kararın altında nelerin yattığının ve hangi kişisel değerlerinin ne ölçüde bu kararları etkilediğinin, kararları alma süreçlerinde hangi ölçütlerden faydalandıklarının ve neden öyle bir sonuca vardıklarının farkında olmaları gerekmektedir. Başka bir deyişle eğitimciler aynı zamanda birer karar verici olarak, kendilerine, başkalarının yaşamları üzerinde ne ölçüde etkilerinin olabileceğini sormak zorundadırlar. Zira bu sahip olunan etik niteliklerinin bir sonucudur.

Nitekim eğitimde değerlerin rolü yüzlerce yıl önceden tartışılmaya başlanmış ve değerler doğrudan veya dolaylı olarak eğitimin içinde, özellikle hazırlanan programlarla açık veya kapalı bir şekilde verilmiştir (Gudmundsdottir, 1991). Bu süreçte eğitimcilerin kendilerine sürekli olarak sormaları gereken en önemli soru, “Ben bir eğitimci olarak hangi değerlere sahip olmalıyım, benim işimle ilgili olarak sahip olmam gereken iş etiği ilkelerim neler olmalıdır?” sorusudur (Altun, 2003).

Bilindiği gibi eğitimin amaçlarından birisi de toplumun değer yargılarını bir sonraki nesle aktarmaktır. Bu aktarım, hazırlanan programlar yoluyla açık veya kapalı şekilde gerçekleştirilmektedir. Burada, yine eğitimciler; programların hazırlanmasında ve bu değerlerin aktarılmasında önemli bir rol oynamaktadırlar. Bu sebeple hangi değerlerin veya değerler sisteminin aktarılacağı, ne şekilde aktarılacağı, eğitimcilerin bunu gerçekleştirirken nasıl davranacağı belli etik ilkelere bağlanmalı ve eğitimciler bu etik ilkeleri içselleştirmelidirler. Çünkü eğitim işi değerlendirmeyi, yargıyı ve seçimi gerektirdiği için belli değerlerin olduğu, olması gerektiği açıktır. Değerlerden arındırılmış ve değerleri kapsamayan bir eğitim olamayacağından, “Neyin doğru? Neyin yanlış? Neyin öğretmede öncelikli ve önemli olduğu?”nu vurgulamada eğitimcilere rehberlik edecek ilkelerin olması gerekmektedir.

2.8. Eğitim ve Okul Yönetimi Açısından Değerler

Eğitim yönetimi ve değerlerle ilgili çalışmalarda bireylerin karakterlerinin ve bunların yanında değerlerinin, onların iş içi ve iş dışı karar ve davranışlarını etkiledikleri vurgulanmıştır (Dawis, 1991; Çelik, 1999). Nitekim örgütteki değerlerle, örgüt kültürü (Schein, 1985), iş doyumu (Locke, 1976), yönetsel kararlar (England 1975; Winter, Newton ve Kirkpatrick, 1998) ve işle ilgili diğer algı ve davranışların (George ve Jones, 1996; Ravlin ve Meglino, 1987, 1989) etkileştiği görülmüştür.

Eğitim yöneticileri günlük rutin işlerini yaparken ahlâki seçimler yapmayla yüz yüze kalmakta (Beck, Murphy ve Associates, 1997) ve çoğu zaman belli etik ilkeler olmadığından kendi ahlâki değerleri ile karar vermektedirler. Nitekim yapılan birçok araştırmada okul yöneticilerinin aldıkları kararlarda ve eylemlerinde kişisel değerlerinden ve etik anlayışlarından etkilendikleri belirlenmiştir (Begley ve Leithwood, 1990; Kasten ve Ashbaugh, 1991; Marshall, 1992; Pehlivan, 1998; Winter, Newton ve Kirkpatrick, 1998).

Sergiovanni (1992) ise okulların moral değerlere sahip topluluklar olduğunu ve buraların yönetiminin ve liderliğinin, moral liderlikle yürütülmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Okul yöneticileri başkalarına özen göstermeyi gerektiren bir mesleğe sahip olmaları dolayısıyla mesleklerini icra ederlerken (i) her bireye saygı göstermeli, (ii) dürüst ve doğru bir iletişim kurmalı, (iii) muhataplarının özgüvenlerini geliştirmeli, (iv) herkesin yararına olacak adil bir kültürel sistem oluşturmalıdır (Smith, 1997). Her bireye saygı gösterme, doğru ve dürüst iletişim kurma özellikleri, temelinde, her bireyin sahip olduğu değerlerin farkında olmayı ve bu bireylerin sahip olduğu değerlere saygı göstermeyi gerektirir. Okul yöneticilerinin, çalışanların özgüvenlerini geliştirmeleri ve adil bir kültürel sistem oluşturmaları ise, onların güçlerini etik olmayan yönlerde, baskı aracı olarak kullanmalarını ortadan kaldıracak gibi, bürokratik bir kültürün yerleşmesini de engelleyerek, daha yaratıcı çalışmaların çıkmasına fırsat ve olanak sağlar. Diğer bir deyişle, okul yöneticilerinin astlarını güçlendirmeleri ve onlarla daha adil bir ilişki ağı oluşturmaları; onlara, kendi değerlerini aşlamayı önleyerek etik davranmalarını temin eder.

Okul yöneticilerinin rutin işleri, onların değerlerini ve niyetlerini yansıtan sembolik araçlar olup, aynı zamanda bireylerin bir örgüt olarak okulla karşılaşmaları ve etkileşimde bulunmalarından dolayı da önemlidir; okulda ne olup bittiğini anlamak için yönetsel rutinlere bakmak gerekmektedir (Riehl, 1998). Değerler, yönetimin bütün süreçlerinde yer almakla birlikte kendini en fazla yönetim sürecinin kalbi sayılan karar verme (Bursalıoğlu, 1991) ve liderin davranış ve eylemlerinde hissettirir. Çünkü gerek alınan kararlar gerekse liderin davranış ve eylemleri birçok insanın hayatına etki etmektedir.

2.9. Değerler ve Liderlik

Liderliği, lider ve onu izleyenlerin birbirlerinin üst düzeyde moral ve motivasyonlarını artırma süreci (Burns, 1978, aktaran Yukl, 1994) olarak tanımladığımızda okul yöneticileri için en ideal liderlik modelinin *dönüşümcü* veya *moral liderlik* modelleri olacaktır (Bottery, 1992). Çünkü dönüşümcü liderler özgürlük, adalet, eşitlik, barış, insancıl olma gibi moral değerleri ve idealleri kendini izleyenlere çekici kılarak, böyle bir bilinç geliştirmeye çalışırlar (Yukl, 1994). Bu ise, moral ve motivasyonu diri tutma ve artırma noktasında sürekli bir ivme sağlar. Öte yandan insanlar arası ilişkiyi ifade eden bir kavram olarak moral ve onun işaret ettiği tüm içerik, okulları zorunlu olarak *moral topluluklar*

kılmaktadır. Bir moral topluluk da ancak moral liderlikle yönetilmelidir (Sergiovanni, 1994).

Kendini var kılma ve gerçekleştirme süreci olan eğitimin yöneticileri başkalarının kişisel, entelektüel, sosyal ve siyasal yönden tüm potansiyellerini gerçekleştirmelerine yardımcı olmalı; bunun için doğru/adil bir topluluk oluşturmalı ve bunları doğru/adil olarak yönetmelidir. Bu çerçeveden bakıldığında okul lideri, karşı tarafın görüşüne saygı gösteren, olası kişisel hataları kabul eden, okul içindeki görüş ayrılıklarını saygıyla karşılayan bir anlayış sergilemelidir. Dolayısıyla okul, farklı ve karşı fikirlerin ve beklentilerin olduğu demokratik iklime sahip bir yer olmalıdır.

Okul liderliği de adanmış değerleri içinde barındıran bir kavram olmalıdır. Özet bir ifadeyle okul yöneticisi, açık fikirli, kendini eleştiren, toleranslı, hali hazırdaki yapıyla eğitimsel oluşumlar arasında köprü kurabilen, okul toplumu içinde yeni liderlerin ve yeni bakış açılarının çıkabileceğini öneren bir liderlik anlayışına sahip olmalıdır (Bottery, 1992). Bu bağlamda eğitim yöneticilerinin uyması gereken etik ilkeler ise hoşgörü, adalet, sorumluluk, dürüstlük, demokrasi ve saygıdır (Pehlivan-Aydın, 2001).

Eğer okullar bazı değerlerin takdir edildiği ve öğretildiği yerler ise orada bulunan öğretmen ve yöneticilerin de bu değerlere sahip olması gerekir. Bu da ancak anılan etik ilkelerle mümkün olabilir. Dolayısıyla, geleceğin eğitim liderleri de bu değerlerle donanmış olarak yetiştirilmelidir (Beck, Murphy ve Associates, 1997).

2.10. Diğer Bilimlerde Değer Kavramı

2.10.1. Felsefe

Felsefenin çalışma alanına giren üç önemli sorunun Varlık, Bilgi ve Değer, olduğu söylenebilir.

Felsefede değerler üzerinde yapılan en yoğun tartışma değerın öznal mi yoksa nesnel mi olduğu konusundadır. Değerlerin farklı birey ya da kültür grupları için değıştiğini bu yüzden değerlerin özel olduğunu savunanlara karşın, değışen şeyin değer değil, farklı gruplar ve bireyler olduğunu savunarak değerleri nesnel bulan filozoflar da vardır (Randall ve Buchler, 1982'den aktaran Orhan, 1997).

Çağdaş felsefecilerden, Nietzsche, değeri “bir canlı varlığın, kendi ben’inin ve varlık koşullarının gerektirimlerine bağlı olarak ortaya koyduğu tercih” olarak yorumlar.

Nietzsche’ye göre değerlerin temelinde insanın istemesi, yani iradesi vardır ve dolayısıyla insan, dünyaya, nesnelere, olaylara ve olgulara belli değerler açısından bakar ve değerlendirmede bulunur. Ayrıca güçlü olma isteği taşıyan insan topluluklarının sahip oldukları ya da kabul ettikleri ahlak kuralları arasında belli bir hiyerarşi söz konusudur. İnsan topluluklarını düşünceleriyle etkileyen üstün insanlar, daha önceki değerleri yeniden irdeleyerek ve değerlendirerek, toplumların gelecekte neleri “değer” olarak kabul edeceklerini belirlerler.

2.10.2. Sosyoloji

Sosyologlar değer kavramını çalışma alanları içine almakta psikologlardan daha hızlı davranmışlardır ve konunun sosyal bilimler açısından önemini daha erken vurgulamışlardır.

Sosyologlara göre değere ilişkin herhangi bir tanımlama yapılmadan öncelikle, değerler sisteminin ve bu sistemin rollerinin neler olduğu, içeriğinin, biçimlerinin ve çeşitlenmelerinin hangi araçlarla belirlendiği, nasıl aktarıldığı ve toplumun onu nasıl benimsediği vb. soruların yanıtlanması gerekmektedir (Bektaş, 1992).

Özkalp (1993), *Sosyolojiye Giriş* kitabında değerleri, iyi, doğru ve arzulanan toplumsal davranışlara işaret eden, paylaşılan ölçüt ya da fikirler olarak açıklamıştır. Yazara göre her toplumun kendisine ait önemsemiği ve ortaya çıkmasını arzuladığı değerleri vardır. Değerlerin bize kültür aracılığı ile aşılandığını bu yüzden de onları “görmenin ve tanımlamanın” normlar kadar kolay olamayacağını belirtir. Değerlerin zamanla değişebileceğini, eskiyen değerlerin yerine yenisinin gelebileceğini öne sürer. Her toplum isteyerek ya da istemeyerek değer sistemlerini bozabilir ya da bir birey her zaman değerlere uygun davranmayabilir. Özkalp’e göre bu durumda ortaya çıkan çatışmalar kuşak çatışmalarına bir örnek teşkil etmektedir.

Kızılcıkel ve Erjen’in (1992) *Sosyoloji Sözlüğü*’ne göre ise, sosyolojik anlamıyla “değer”, bir sosyal grubun ya da toplumun kendi varlık, birlik, işleyiş ve devamını sağlamak ve bunu sürdürmek için üyelerinin çoğunluğunca doğru ve gerekli oldukları kabul edilen;

onların ortak duygu, düşünce, amaç ve menfaatini yansıtan genelleştirilmiş temel ahlâki ilke veya inançlardır.

Sosyoloji açısından değerler, sosyal sistemin sürekliliğini sağlamaya yönelik bir işlev taşır. Değerlerin stabil olma özelliği toplumsal olanın devamlılığını sağlayacaktır. Toplumsal açıdan yaşanan dönüşüm hızı, ekonomi, din, politika, aile gibi kurumların değişimine ve kurumlar arası etkileşimle bağlı olarak bireysel değerlerde yaşanan değişim sürecine bağlıdır. Dikkat edilecek olursa toplumsal değerler, sosyoloji açısından “ilerleme”, “gelişme”, “çatışma” gibi toplumsal değişimi ifade eden kavramları çağrıştırmaktadır.

2.10.3. İktisat

Genel olarak bilimi kişilerin mal ve hizmetlere yönelik tercihleri ve bu tercihleri karşılamak üzere kaynakların mal ve hizmetlere dönüşüm sürecini incelemektedir. Kişilerin iktisadi tercihleri altında bir dizi psikolojik, sosyolojik ve fiziki süreçler vardır. Tercihleri belirleyen süreç; kişilerin ihtiyaç halinde olmaları, ihtiyaçlarının şiddeti ve niteliği gibi ihtiyaç kavramında değerlendirilen soyut kavramlardır. İhtiyaçların mallara dönüştürülme süreci ise soyut, kişiye göre değişen şeylerden, somut olana doğru gelişir (Yanıkdemir, 1995).

İktisat biliminde değer kavramı hem teorik hem de ideolojik ve pragmatik anlamda önemli bir tartışma konusudur. İktisat sosyolojisi açısından düşünüldüğünde, bu teorik tartışmaların, toplumsal kurumlar üzerindeki yansımaları farklılık göstermektedir. Kurumsal açıdan iktisadi değer, iktisadi yapı açısından iyi ve gerekli olandır. Kapitalist üretim tarzını benimseyen toplumlarda iktisadi değerler mülkiyet edinme, kâr etme, rekabetçi olma, kazanma, başarıma girişimcilik, özgürlük vb iken, sosyalist toplumlarda sosyal fayda, sosyal kazanç, sosyal adalet, sosyal bölüşüm ve sosyal eşitlik vb. dönüşmektedir. Günümüz toplumlarında, toplumsal yapıyı belirleyen yükselen değerler kapitalist üretim tarzına ait liberal değerlerdir (Yanıkdemir, 1995).

2.11. Değer Kavramıyla İlgili Yapılan Araştırmalar

2.11.1. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Değerler konusunda yapılan çalışmaların önemli bir kısmı toplumsal değerlerin zamanla değişip değişmediği üzerinedir. Bunu test edebilmek için, sık sık, kuşaklararası karşılaştırma çalışmaları yapılmıştır.

Antonucci, Gillet ve Hayer (1979) 60 ayrı treytin ve 14 değerin yer aldığı bir skala oluşturarak değerin nesiller üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Bu araştırmaya göre, uzun vadede kuşaklar arası genel değerlerde – Rokeach’ın deyimiyle amaçsal benzerlikler görülmüştük. Kısa vadede özel değerlerde –araçsal– değerlerde nesiller arasında farklılaşma görülmüştür. Amaçsal değerlerden eşitlik, heyecanlı bir yaşam, özgürlük ve başarı değerlerinde kuşaklar arasında bir farklılaşma bulunamamıştır. Daha yaşlı kuşaklar hırslılık, muktedir olma, bağımsızlık araçsal değerlerini diğer kuşaklardan daha yüksek önem derecesinde sıralamışlardır. Bununla birlikte eğitim, para, başarı vb. gibi iş merkezli değerleri daha yüksekte sıralamışlardır. Bayanlar hırslılık, eğitim ve entelektüellik değerlerini erkeklere oranla daha yüksekte sıralamışlardır. Yani genelde kuşaklar arasında araçsal değerler farklılaşabilirken, görece daha kalıcı ve toplumsal yapıda daha stabil halde bulunan amaçsal değerler değişmemektedir. Bununla birlikte, amaçsal değerler yaşlı birlikte daha önemli hâle gelmektedir.

Özellikle son yıllarda sosyal psikolojinin her alanında kendine yer bulan kültürler arası çalışmalar değerler üzerinde de yapılmıştır. Kültürlerarası değer çalışmalarının temeli, Feather’in yaptığı “Flinders Üniversitesi Araştırmalarının Gözden Geçirilmesi Çalışması”dır. Bu çalışmalarda amaç farklı kültür gruplarının (özellikle Avustralya ile) değer sistemlerinde görülen farklılıkları tespit edebilecek karşılaştırmalı çalışmalar yapmaktır (Feather, 1986, aktaran Orhan, 1997).

Schwartz ve Bilsky, Rokeach’ın değerlerini kullanarak üç evrensel ihtiyacın kognitif temsili olarak değerlerin bir taksonomisini yapmışlardır; biyolojik, etkileşimsel, toplumsal. Buradan hareketle, değerlerin sekiz motivasyon alanı ortaya çıkarılmıştır. Bu alanlar; hoşlanma, sosyal güç, öz-denetim, prososyalite, kısıtlayıcı konformite, güvenlik, başarı ve olgunluk alanlarıdır (Kağıtçıbaşı ve Berry, 1989, aktaran Orhan, 1997).

Feather (1986), Adeliade Lisesi öğrencilerine kendi fikirlerine ve okullarındaki yaygın fikirlere göre değerleri sıralamalarını isteyerek eğitim ortamındaki öğrencilerin değerlerine ilişkin çalışmalar yapmıştır: Waysluk ile yaptığı diğer bir çalışmada, Avustralyalı ve Ukraynalı öğrencileri ve onların ailelerinin sahip olduğu değer sistemlerini karşılaştırmıştır. Bu yolla nesiller arası ve kültürler arası farklılaşmaları veya benzemeleri tespit etmeye çalışmıştır. Sonuçlar, her iki kültürdeki ebeveynlerin ve yetişkinlerin benzer değerlere sahip olduğunu göstermektedir.

Rokeach ölçeğinin puanlama metodu üzerinde çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Ölçek orijinalinde sıralama tekniğine dayalıdır. Deneğin 18'er tane değer birbirlerine göre bulundukları sırayı şekillendirmesi hedeflenir. Bunun için denek "kendi yaşamına rehber olacak şekilde" değerleri sıralar. Micheale Moore (1975) yaptığı bir çalışmada deneklerden kendilerine verilen iki Değer Ölçeğini yanıtlamaları istenmiştir. Ölçeklerden birisinde her değer yanına o değer rakam olarak sıralaması yaptırılmıştır. Diğerinde ise, Likert tipi 5'li bir puanlama kullanılmıştır. Sonuçlara göre iki metot arasındaki korelasyon ortalama 18 amaçsal değer için, 0.98, 18 araçsal değer için 0.93 çıkmıştır.

F. C. Sharp (1928) yaptığı çalışmada değerleri heyecan ve tutumlarla ilgili, ama hep toplumsal içkin olgular olarak ele alır. Aşağı yukarı bu çizgiyi izleyen ve derinleştiren J. Dewey, 1939'dan 1960'a kadar yaptığı bir seri araştırmada değerlerin pratiklerin bir ürünü olduğunu kabul eder.

R. B. Perry ise 1954'te yaptığı bir araştırmada değerleri ilgi ve hoşlanma çerçevesinde açıklamaya çalışır. Değerleri sosyal boyutta ele alan ve onu bu çerçevede tutum ve davranışlarla irtibatlandıran asıl düşünür, M. Rokeach (1968, 1973) olmuştur. Bu alanda, daha sonra başkalarının da kullanabileceği Değer Envanteri oluşturan Rokeach, gayet anlamlı biçimde her değer bir inanca, tutumun da bir inançlar kümesine dayandığını ortaya koyar (Güngör, 1998).

Rokeach'ın Değer Envanteri 1968'de ABD'de 21 yaşın üzerindeki yetişkinlere uygulanmış, amaçsal ve araçsal olarak belirlenen değerlerin, cinsiyet, gelir düzeyi, eğitim, ırk, yaş, dinî ve politik aidiyetlere göre nasıl farklılaştığına bakılmıştır. Buradaki bulgular ortak kültür ve alt kültürel deneyimlerin, değerlerin önemli belirleyicileri olduğunu göstermiştir (Bilgin, 1995). Rokeach'ın araştırmalarına göre amaçsal değerlerde "başarı hissi" araçsal değerlerde "temiz" ilgi düzeyi yüksek, ama gruplara göre farklılık arz eden değerler olmuştur.

Ahlâkî değerlerle ilgili çalışmalarıyla dikkat çeken J. Piaget burada değerlerin -özellikle- çeşitli yaş devreleriyle birlikte ilerlediğini ve değer-düşünce gelişmesinin paralel yürüdüğünü belirtir (Güngör, 1998). Böylece değer araştırmalarında eğitim ve diğer kültürlenme araçlarına dikkat çeker. S. H. Schwartz (1992) da değerlerin mahiyetini belirleyici çalışmalar yapmış ve ampirik çalışmalarda hâlâ kullanılan değer kategorileri oluşturmuştur.

Günümüzde değer çalışmalarının önemli bir kısmı betimleyici -durum tespit edici, tasvircidir ki bu tür çalışma örneklerinin başında R. F. Inglehart'ın çalışması gelmektedir. 1976'dan 1982'ye kadar bir seri çalışma yapan Inglehart da belli değer kategorileri oluşturmuş ve bunlar UNESCO'ya bağlı olarak bir ekip çalışması hâlinde dünyanın 43 ülkesinde uygulanmıştır. Inglehart adı geçen değerler araştırmasında geleneksel otorite ile rasyonel-legal otorite eksenleri arasında bir değer değişiminin gerçekleştiğini, geleneksel otorite kutbunda dinin büyük bir önem taşıdığını, rasyonel otoritede ise ekonomik büyümenin yanında siyasetin ön plâna çıktığını belirtir (Inglehart,1995).

2.11.2. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Ülkemizde de değerlere ilişkin ampirik çalışmalardan söz etmek mümkündür.

Başaran (1986) Ankara'da üniversite öğrencileri ile yaptığı bir araştırmada üniversite öğrencilerinin değerleri önem sırasına göre nasıl sıraladıkları araştırmıştır. Başaran, Ankara'dan farklı fakültelerden 679 öğrenciye Rokeach'ın Değerler Ölçeğini uygulamıştır. Cinsiyet ve nesil alt grup olarak alınmıştır. Sonuçlar farklı kültürlerde (Avustralya, Kanada, Amerika Birleşik Devletleri, İsrail) yapılan araştırmalarla karşılaştırılmıştır. Sonuçlara göre, amaçsal değerlerden özgürlük, barış içinde bir dünya, eşitlik, kendine saygı, iç huzur en üst sırada önem verilen değerler iken, canlı bir hayat, zevk-haz, Allah için makbul olmak, güzellikler dünyası ve ulusal güvenlik en altta sıralanan değerler olmuştur. Araçsal değerlerden, bağımsızlık, dürüstlük, esneklik, açık fikirli olmak, mantıklılık sorumluluk en üst sıralarda yer verilen değerler iken, itaatkârlık, hırslılık, temizlik, kibarlık, yaratıcılık en altta yer alan değerler olmuşlardır.

Araştırmada yapılan karşılaştırmalara göre, sonuçlar Avustralya, Kanada, Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail'de daha önce yapılan çalışmalarla farklılık göstermiştir. Sözelimi; İsrail örneğinde barış içinde bir dünya değerine 1. sırada yer verilirken, Türk örneğinde 2., Avustralyalılarda 9., Kanadalılarda 12., Amerikalılarda 10. sırada yer verilmiştir. Türk örneğinde eşitlik, manevi özgürlük, hırslılık, cesurluk, bağımsızlık değerlerine diğerlerine oranla daha fazla eğilim gösterilmiştir. Bulgulara göre, amaçsal değerlerden aile güvenliği, mutluluk, iç huzur, ulusal güvenlik, ahiret selameti, öz-saygı, bilgelik değerlerinin sıralanmasında iki cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık vardır. Araçsal değerlerden hırslılık, neşelilik, temizlik, yardımseverlik, bağımsızlık, sevecenlik,

kibarlık değerlerinde cinsiyet farklılığı gözlenmiştir. Nesiller arası farklılığa gelindiğinde ise, gençlerin özgürlük, olgun sevgi, zevk, haz, öz-saygı gibi değerleri ebeveynlerine oranla daha fazla; ebeveynlerin ise, rahat bir hayat, barış içinde bir dünya, aile güvenliği ulusal güvenlik ve ahiret selameti değerlerini gençlere oranla daha fazla tercih ettiklerini belirtilmiştir. Araçsal değerlerden, temizlik, bağışlayıcılık, yardımseverlik, dürüstlük, bağımsızlık ve itaatkârlık vb. değerlerde nesiller arasında anlamlı farklılaşmalar olduğu bulunmuştur. Bağımsızlık, entelektüellik, sevecenlik, kendini kontrol etme değerlerini gençlerin; itaatkârlık, dürüstlük, yardımseverlik, bağışlayıcılık, temizlik, güler yüzlülük ve kapasiteli olmak değerlerini ise ebeveynlerin diğerlerine oranla daha fazla tercih ettiklerini saptanmıştır.

Ülkemizde yapılan önemli araştırmalardan bir diğeri “TÜSİAD Değerler Araştırması”dır. 1990-1991 yıllarında Michigan Üniversitesi’nde Prof. Ronald Inglehard yönetiminde 10 kişilik bir uluslararası yürütme komitesinin koordinasyonu ile Dünya Değerler Araştırma yapılmıştır. Bu araştırmanın Türkiye bölümü TÜSİAD’ın desteği ile Ergüder, Esmer, Kalaycıoğlu (1990) tarafından yürütülmüştür. Bu araştırmanın bulguları Türk toplumunun değerleri hakkında bilgi sahibi olmamız açısından oldukça önemlidir.

Kadere inanıp–inanmama: Araştırmaya göre toplumun % 46’sı kadere inanma yönünde % 36’sı inanmama yönünde görüş belirtmişlerdir % 18’lik bir kesim ise kararsız olma yönünde bir eğilim göstermişlerdir. Buradan hareketle araştırmacılar Türk toplumunun hâlâ yaygın bir şekilde kaderci bir örüntüye sahip olduğunu belirtmektedirler. Türkiye’de yaşanan hızlı dönüşün süreci, toplumsal mobilizasyon ve sanayileşmenin bu eğilimler üzerinde rol oynadığını ifade etmişlerdir.

Bulgulara göre “milli eğitim kurumlarına uzun süre devam etmiş, sosyo-ekonomik açıdan daha üst statüde, yıllık hane geliri fazla olanlar ve gençler” daha az kadercilik eğilimindedirler. “Yoksulluk” olgusunun değerlendirilmesinden kadercilik diğer gruba görece iki kat fazla oranda yoksulluğun bir şans işi olduğunu belirtmişlerdir. Bununla birlikte “muhtaç olmak” olgusunu bu grup daha çok bireyin tembelliğine bağlamışlardır. Bu olguya kadere inanmama eğilimindekilerin bakış açısı ise “düzen bozukluğu”dur.

Kadere inanma ve inanmama eğilimindekiler hayatlarından memnun olma, mutlu olma, dindarlık, kürtaj ve siyasete olan ilgi bakımından karşılaştırılmış, çok belirgin farklılık göstermedikleri saptanmıştır.

Güven Duygusu: Araştırmaya katılan deneklerden ancak % 10'unun "çoğu insana güvenebilir" yanıtı verdiği, geriye kalan % 90'ın başkalarıyla iş ilişkisi kurarken dikkatli olmak gerektiğini düşündüğü görülmüştür. Güven duyulabilecek kurumlar ve bunlara atfedilen önem öğrenilmek istendiğinde ailenin en önemli (% 87) kurum olarak görüldüğü tespit edilmiştir. Aile dışındaki kurum ve kuruluşlara olan güven sorgulandığında ise en çok güven duyulan kurumun Silahlı Kuvvetler olduğu (çok güvenirim % 60.7, güvenirim % 30.7), ikinci sırada en çok güvenilen kurumun dini kuruluşlar olduğu (çok güvenirim % 39.1, güvenirim % 28) belirtilmiştir. Sıralamanın en altında basın, sendikalar, büyük şirketler ve memurlar vardır. Türk siyasal sistemine duyulan güven de buna keza pek yüksek değildir.

Erol Güngör'ün (1998) Değerler Psikolojisi Üzerine Araştırmalar adlı çalışmasıdır. Bu çalışmada Güngör, ahlâkî değer yargılarıyla davranışların bazı temel değişkenleri arasındaki ilişkileri açıklamaya çalışmıştır. Araştırma, davranışların gerisinde tek türden bir değer bulunmadığının ve insan eylemlerinin mekanizmasının bilinenden daha karmaşık olduğunun altını çizer.

Akademik çerçevede yapılmış bir diğer araştırma A. Topçuoğlu'nun doçentlik tezi olan Üniversite Gençliğinin Değerleri (1995) adlı çalışmadır. Topçuoğlu burada Selçuk ve ODTÜ üniversitesindeki öğrencilerin yalnızca sosyal değer düzeyini tespit etmektedir. Benzer bir çalışma da Orhan Gökçe'nin (1994) "Türk Gençliğinin Sosyal ve Ahlâkî Değerleri" adlı çalışmasıdır.

Burada bir kısım özel araştırma kurumlarının kamuoyuna yönelik değer araştırmalarından söz edilebilir ki bunlardan birisi TÜSİAD'ın Esmer Ergüder'e (1991) yaptırdığı Türk Toplumunun Değerleri'dir. Yine bu çerçevede Konrad-Adenauer Vakfının Dünya İslâmiyet ve Demokrasi (1998) adlı çalışması ile TESEV'in metni henüz yayınlanmamış olan fakat kamuoyuna Siyasal İslâm Araştırması diye tanıtılan çalışmasını zikredebiliriz.

Özel olarak dinî değerlerle ilgili ampirik çalışmalara gelince, Ü. Günay'ın (1989) "Religion et Jeunesse Dans la Turquie Moderne" (Modern Türkiye'de Din ve Gençlik) adlı makalesi sınırlı sayıda olan bu çalışmaların başında gelir. M. Bayyigit'in (1989) "Üniversite Gençliğinin Dinî İnanç, Tutum ve Davranışları" adlı doktora tezini ve M. Emin Köktaş'ın (1991) "İzmir'in Çeşitli Sosyal Kültürel Çevrelerinde Dinî Hayat Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma" adlı doktora çalışmasını zikretmeliyiz. Nihayet M. Koştas'ın

(1995) “Üniversite Öğrencilerinde Dine Bakış” adlı çalışması, üniversite gençliğinin farklı dinî konulara bakış ve algılayışını tespit bakımından önemli bir çalışmadır.

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yöntemi açıklanmaktadır. Araştırmada kullanılan model, evren, örneklem, verileri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizinde kullanılan istatistiksel teknikler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada; öğretmen ve eğitim yöneticilerinin değer yönelimlerinin çok boyutlu olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Bire bir uygulanan anketlerle öğretmen ve yöneticilerin değer yönelimleri ile ilgili görüşleri alınmıştır. Araştırmanın yürütülmesinde tarama modeli kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini; İstanbul ili; Bahçelievler, Bağcılar, Zeytinburnu, Şişli, Kadıköy, Ümraniye, Üsküdar Pendik ilçelerindeki, devlet ve özel okullarının ilköğretim ve lise kademelerinde görev yapan öğretmenler ve yöneticiler oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda 231 erkek ve 234 bayan olmak üzere toplam 465 öğretmen ve yöneticiye ulaşılmıştır. Öğretmenlerin seçiminde küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada; uzman görüşleri ve daha önce yapılmış araştırmaların veri tabanlarından da yararlanılarak öğretmenlere ve yöneticilere uygulanmak üzere farklı hazırlanmış bir kişisel bilgi formu ile bir ölçek kullanılmıştır. Bunlar;

Kişisel Bilgi Formu: Cinsiyet, yaş, medeni durum, mesleki kıdem, çalışma şekli, branş, en son mezun olduğu okul, en son mezun olduğu fakülte ve bölüm, çalıştıkları okul statüsü, mesleki yayın takip edip etmediği, çalıştıkları lise türü, yurt dışına çıkıp çıkmadığı, gelir düzeyi, daha önce yöneticilik deneyimi olup olmadığı, yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yer, çalıştıkları okul türü gibi araştırmanın amacı bakımından önem taşıyan 17 tane bağımsız değişkenden oluşan kişisel bilgiler yer almaktadır (Bkz: Ek 1, Ek 2).

Schwartz Değerler Ölçeği: Shalom Schwartz tarafından geliştirilen Schwartz Value Survey (SVS) / Schwartz Değerler Ölçeği (SDÖ) kapsamlı ve uluslararası kabul görmesinden ötürü en uygun araç olarak seçilmiştir (Schwartz, 1994).

Ayrıca Schwartz, kültürler arası ortak değerlerin olduğuna ilişkin kuramı gereği, ölçeği kırk dört ayrı ülkede doksan yedi grup üzerinde yapılan araştırma sonuçlarına göre şekillendirmiştir. Bu nedenle kültürler arası geçerliği ispatlanmış bir ölçektir (Schwartz, 1994). Türkiye ölçeğin geliştirilmesi aşamasında uygulama yapılan ülkelere birisidir. Ayrıca Türkiye’de SDÖ, geliştirilme aşaması dışında da farklı araştırmalarda kullanılmış ve Türkiye için uygunluğu kanıtlanmıştır (Bacanlı, 1999; Kuşdil ve Kağıtçıbaşı, 2000).

SDÖ, daha önce Türk araştırmacılar tarafından kullanıldığı için yeniden tercümesine gerek duyulmamıştır (Bacanlı, 1999; Kuşdil ve Kağıtçıbaşı, 2000). Araştırma sonuçlarının incelenmesi sırasında iç güvenilirliği tekrar test edilmiş ve yeterince yüksek bir (Cronbach Alpha 0.887) değere ulaşılmıştır. SDÖ, birinci bölümde 30 değer, ikinci bölümde ise 27 değer olmak üzere, iki bölümde toplam 57 değerden oluşmaktadır. Birinci bölümde yer alan 30 amaç değer (terminal) hayatın amacını yansıtmaktadır. 27 sorudan oluşan ikinci bölüm ise aracı (instrumental) değerlerden oluşmaktadır (Bkz: Ek 3). Schwartz, ölçeğin değerlendirilmesinde, amaç değerler ile aracı değerleri farklı farklı ele almakta ve değerlendirmektedir. Aracı değerleri, amaç değerlere ulaşmadaki değerler olarak tanımlamaktadır. Fakat aslında bu değerler birbirlerine geçişmiş durumdadırlar. Toplam 57 değer ise 10 alt boyutta gruplandırılmıştır. Bu alt boyutlar; güç, başarı, hazcılık, uyarılma, özdenetim, evrensellik, yardımseverlik, geleneksellik, uyum, güvenlik olarak sıralanmaktadır. Alt boyutların içerdiği değerlerin listesi aşağıda gösterilmiştir (Schwartz, 1992):

- Güç (Power): Sosyal güç sahibi olmak, otorite sahibi olmak, zengin olmak, toplumdaki görünümü koruyabilmek.
- Başarı (Achievement): Başarılı olmak, yetkin olmak, hırslı olmak, sözü geçen biri olmak (zeki olmak).
- Hazcılık (Hedonizm): Zevk, yaşamdan zevk almak, isteklerine düşkün olmak.
- Uyarılma (Stimulation): Cesur olmak, değişken bir hayat yaşamak, heyecanlı bir yaşantı sahibi olmak.
- Öz-Denetim (Self-Control): Yaratıcı olmak, özgür olmak, kendi amaçlarını seçebilmek, bağımsız olmak, kendine saygılı olmak.

- Evrensellik (Universalizm): Sosyal adalet, barış içinde bir dünya, erdemli olmak, güzel bir dünya, çevreyi korumak, açık fikirli olmak, eşitlik, doğayla bütünlük, iç huzuru.
- Yardımseverlik (Benevolence): Manevî bir yaşam, bağışlayıcı olmak, dürüst olmak, yardımsever olmak, sadık olmak, sorumlu olmak, anlamlı bir yaşam, gerçek dostluk, olgun sevgi.
- Geleneksellik (Tradition): Bana düşen hayatı kabullenmek, ılımlı olmak, dindar olmak, alçak gönüllü olmak, geleneklere saygı, mahremiyete ve özel haklara saygı.
- Uyum (Conformity): İtaatli olmak, ana babaya ve yaşlılara değer vermek, kibar olmak, kendini denetleyebilmek.
- Güvenlik (Security): Ulusal güvenlik, bağlılık duygusu, iyiliğe karşılık vermek, toplumsal düzen, aile güvenliği, sağlıklı olmak, temiz olmak.

Araştırmaya katılan bireylerden, önce tüm değerler listesini baştan sona okumaları ve kendi değerlerine aykırı buldukları sadece bir değeri (-1) olarak puanlamaları, yaşamlarını yönlendirdiğini düşündükleri bir başka değeri de (7) olarak puanlamaları istenmektedir. Bu işlemi yaptıktan sonra, tekrar tüm değerler listesini baştan sona okumaları ve listede yer alan her bir değeri kendi yaşamları açısından ne kadar önemli görüyorlarsa ona göre (0 ile 7) arasında puanlamaları istenmektedir.

3.4. Verilerin Toplanması

2005–2006 eğitim – öğretim yılında; İstanbul ilindeki sekiz ilçede bulunan ilköğretim okulları ve liselerde görev yapan öğretmen ve yöneticilere uygulanan anketler; okul saatleri içinde, araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Anketlere öğretmen, yöneticinin ve okulun isminin yazılmayacağını, bu nedenle samimi cevaplar verebilecekleri belirtilmiştir. Anketlerin uygulanması yaklaşık 20 dakika sürmüştür.

3.5. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

İstatistiksel çözümlemelere geçmeden önce, demografik değişkenler gruplandırılmış ardından öğretmen ve yöneticilere uygulanan ölçek (Schwartz'ın Değerler Ölçeği) puanlanmıştır. Daha sonra elde edilen verilerin istatistiksel çözümlemeleri bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiştir. Bu aşamada, araştırma grubunu oluşturan öğretmen ve yöneticilerin demografik özelliklerini betimleyici frekans ve yüzde dağılımları çıkarılmış, sonra ölçeğin toplam puanları için $\bar{x}$, s_s , s_h değerleri saptanmıştır. Gruplar içerisinde normal dağılım özelliği göstermeyen ($n < 30$) gruplar için non-parametrik teknikler, normal

dağılım özelliği gösteren dağılımlar içinse parametrik analiz teknikleri kullanılmıştır. Bu bağlamda:

1. Örneklem grubunu oluşturan öğretmen ve yöneticilerin Shalom Schwartz'ın Değerler Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanların; cinsiyet, çalıştıkları okul statüsü, okul türü, yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yer, çalışma şekli ve yöneticilik deneyimi olup olmadığı değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için bağımsız grup t testi,
2. Örneklem grubunu oluşturan öğretmen ve yöneticilerin Shalom Schwartz'ın Değerler Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanların; yaş, mesleki kıdem, medeni durum, mezun olunan okul, mezun olunan fakülte ve gelir düzeyi değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA),
3. Tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplar arasında fark bulunduğu, farklılıkların kaynağını (hangi gruplar arasında olduğunu) belirlemek üzere post-hoc Scheffé testleri,
4. Örneklem grubunu oluşturan öğretmen ve yöneticilerin Schwartz'ın Değerler Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanların; branş ve lise türü değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için non-parametrik Kruskal Wallis testi,
5. Non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonucunda gruplar arasında fark bulunduğu, farklılıkların kaynağını (hangi gruplar arasında olduğunu) belirlemek üzere non-parametrik Mann Whitney-U testi
6. Örneklem grubunu oluşturan öğretmen ve yöneticilerin Prof. Shalom Schwartz'ın Değerler Ölçeği'nden almış oldukları puanlar arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek üzere Pearson Çarpım Moment Korelasyon analizi kullanılmıştır.

Elde edilen veriler bilgisayarda "SPSS for Windows ver: 13.0" programında çözümlenmiş, manidarlıklar .05 düzeyinde sınanmış, diğer manidarlık düzeyleri ayrıca belirtilmiş ve bulgular araştırmanın amaçlarına uygun olarak çizelgeler halinde sunulmuştur.

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR

Bu bölümde, resmi-özel ilköğretim okulları ve liselerde çalışan öğretmenlerin ve yöneticilerin, değer yönelimleri ve bu iki grup arasındaki ilişkinin ölçülmesi amacıyla uygulanan anket çalışması sonuçlarından elde edilen bulgular yer almaktadır.

Çizelgelerin daha iyi anlaşılması için veriler sonucunda elde edilen bulgular, çizelgelerin altlarında açıklanmıştır.

4.1. Grubun Genel Yapısına İlişkin Veriler

Araştırmanın bu bölümünde araştırma grubunu oluşturan öğretmen ve yöneticilerin demografik özelliklerini (medeni durum, unvan, çalışma şekli, branş, eşin çalışıp çalışmaması, görev yapılan okul türü, çalışılan okul kademesi, yaş, mesleki kıdem, eğitim düzeyi, mezun olunan fakülte, algılanan sosyo-ekonomik düzey, yaşamın en çok geçtiği yer, eşin çalışma şekli, çalışmayan eşlerin çalışmama nedeni, eşin eğitim durumu, çalıştığı lise türü, yurt dışında bulunup bulunmadığı, yurt dışında kalınan süre, yöneticilik deneyimi, yöneticilik kıdemi, mesleki yayınları takip edip etmediği) betimleyici frekans ve yüzde dağılımları ve ölçeğin alt boyut puanları için $\bar{x}$, ss, $Sh_{\bar{x}}$ değerleri saptanarak tablolar halinde sunulmuştur.

Çizelge 4.1. Cinsiyet değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	f	%	% _{gec}	% _{yig}
Erkek	231	49,7	49,7	49,7
Bayan	234	50,3	50,3	100,0
Toplam	465	100,0	100,0	

Çizelgede görüleceği üzere, örnekleme oluşturan bireylerin 231'i (%49,7) erkek; 234'ü (%50,3) bayandır.

Çizelge 4.2. Yaş değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	f	%	% _{gec}	% _{yig}
25 altı	39	8,4	8,4	8,4
26-30	137	29,5	29,5	37,8
31-35	135	29,0	29,0	66,9
36-40	62	13,3	13,3	80,2
41-45	34	7,3	7,3	87,5
46 ve üstü	58	12,5	12,5	100,0
Toplam	465	100,0	100,0	

Çizelgede görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin 39'u (%8,4) 25 yaş ve altı; 137'si (%29,5) 26-30 yaş grubu; 135'i (%31-35) yaş grubu; 62'si (%13,3) 36-40 yaş grubu; 34'ü (%7,3) 41-45 yaş grubu; 58'i (%12,5) 46 ve üstü yaş grubunda bulunmaktadır.

Çizelge 4.3. Medeni durum değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	f	%	% _{gec}	% _{yig}
Evli	319	68,6	68,6	68,6
Bekar	133	28,6	28,6	97,2
Boşanmış	13	2,8	2,8	100,0
Toplam	465	100,0	100,0	

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin 319'u (%68,6) evli; 133'ü (%28,6) bekar; 13'ü ise (%2,8) boşanmış olduklarını ifade etmişlerdir.

Çizelge 4.4. Mesleki kıdemi değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	f	%	% _{gec}	% _{yig}
1-5 yıl	131	28,2	28,2	28,2
6-10 yıl	176	37,8	37,8	66,0
11-20 yıl	104	22,4	22,4	88,4
21 ve üstü	54	11,6	11,6	100,0
Toplam	465	100,0	100,0	

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin 131'i (%28,2) 1-5 yıl; 176'sı (%37,8) 6-10 yıl; 104'ü (%22,4) 11-20 yıl; 54'ü ise (%11,6) 21 yıl ve üstü yıl mesleki kıdeme sahip olduklarını ifade etmişlerdir.

Çizelge 4.5. Yöneticilerin yöneticilik kıdemi değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
1-5 yıl	28	52,8	52,8	52,8
6-10 yıl	12	22,6	22,6	75,5
11 yıl üstü	13	24,5	24,5	100,0
Toplam	53	100,0	100,0	

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan yöneticilerin 28'i (%52,8) 1-5 yıl; 12'si (%22,6) 6-10 yıl; 13'ü (%24,5) 11 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Çizelge 4.6. Unvan değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Yönetici (md. ve md.yrd)	53	11,4	11,4	11,4
Öğretmen	412	88,6	88,6	100,0
Toplam	465	100,0	100,0	

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan bireylerin 53'ü (%11,4) yönetici; 412'si ise (%88,6) öğretmen olduklarını ifade etmişlerdir.

Çizelge 4.7. Çalışma şekli değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Kadrolu	345	83,7	83,7	83,7
Sözleşmeli ve dışarıdan	67	16,3	16,3	100,0
Toplam	412	100,0	100,0	

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin 345'i (%83,7) kadrolu; 67'si ise (%16,3) sözleşmeli veya dışarıdan derse girdiklerini ifade etmişlerdir.

Çizelge 4.8. Branş değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Sınıf Öğrt.	193	41,5	41,5	41,5
Branş Öğrt.	272	58,5	58,5	100,0
Toplam	465	100,0	100,0	

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan bireylerin 193'ü (%41,5) sınıf öğretmenliği; 272'si ise (%58,5) ise branş öğretmeni olduklarını ifade etmişlerdir.

Çizelge 4.9. Eğitim düzeyi değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Yüksekokul	50	10,8	11,0	11,0
Lisans	358	77,0	78,5	89,5
Lisansüstü	48	10,3	10,5	100,0
Toplam	456	98,1	100,0	
Boş	9	1,9		
Toplam	465	100,0		

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan bireylerin 50'si (%10,8) yüksekokul; 358'si ise (%77,0) ise lisans; 48'i ise (%10,3) lisansüstü eğitime sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Bireylerin 9'u ise (%1,9) bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

Çizelge 4.10. Mezun olunan fakülte/bölüm değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
YÖO/Eğt.Ens./Eğt.Fak	287	61,7	63,4	63,4
Ed.-FEF/Diğer	166	35,7	36,6	100,0
Toplam	453	97,4	100,0	
Boş	12	2,6		
Toplam	465	100,0		

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan bireylerin 287'si (%61,7) yüksekokul, eğitim fakültesi veya eğitim enstitüsü; 166'sı ise (%35,7) ise edebiyat veya fen-edebiyat fakültesi mezunu olduklarını ifade etmişlerdir. Bireylerin 12'si ise (%2,6) bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

Çizelge 4.11. Eşin çalışıp çalışmaması değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Çalışıyor	216	65,1	65,1	65,1
Çalışmıyor	116	34,9	34,9	100,0
Toplam	332	100,0	100,0	

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan evli bireylerin 216'sı (%46,5) eşlerinin çalıştığını; 116'sı ise (%24,9) ise eşlerinin çalışmadıklarını olduklarını ifade etmişlerdir.

Çizelge 4.12. Eşin çalışma şekli değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Kamu	114	52,8	54,0	54,0
Özel	93	43,1	44,1	98,1
Esnaflık	4	1,9	1,9	100,0
Toplam	211	97,7	100,0	
Boş	5	2,3		
Toplam	216	100,0		

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunda eşlerinin çalıştığını belirten bireylerin 114'ü (%52,8) kamuda; 93'ü (%43,1) özelde; 4'ü de (%1,9) eşlerinin esnaflık olarak çalıştıklarını ifade etmişlerdir. 5'i ise (%2,3) bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

Çizelge 4.13. Eşin çalışmama nedeni değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Ev Hanımı	95	81,9	83,3	83,3
Emekli	13	11,2	11,4	94,7
İşsiz	6	5,2	5,3	100,0
Toplam	114	98,3	100,0	
Boş	2	1,7		
Toplam	116	100,0		

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunda eşlerinin çalışmadığını belirten bireylerin 95'i (%81,9) çalışmama gerekçesi olarak ev hanımlığını; 13'ü (%11,2) emekliliği; 6'sı da (%5,2) işsizliği gerekçe olarak göstermişlerdir. 2'si ise (%1,7) bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

Çizelge 4.14. Eşin eğitim durumu değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Okur-yazar	7	1,5	2,1	2,1
İlkokul	30	6,5	9,1	11,2
Ortaokul	13	2,8	3,9	15,2
Lise	65	14,0	19,7	34,8
Üniversite	215	46,2	65,2	100,0
Toplam	330	71,0	100,0	
Boş	135	29,0		
Toplam	465	100,0		

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan bireylerin 7'si (%1,5) eşlerinin okuryazar olduğunu; 30'su (%6,5) ilkokul mezunu; 13'si (%2,8) ortaokul mezunu; 65'i (%14,0) lise; 215'i (%46,2) üniversite mezunu olduğunu ifade etmişlerdir.

Çizelge 4.15. Okul türü değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Özel Okul	127	27,3	27,3	27,3
Devlet Okulu	338	72,7	72,7	100,0
Toplam	465	100,0	100,0	

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan bireylerin 127'si (%27,3) özel okulda; 338'i (%72,7) devlet okulunda görev yapmakta olduklarını belirtmişlerdir.

Çizelge 4.16. Çalıştığı okul kademesi değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
İlköğretim	327	70,3	70,5	70,5
Lise	137	29,5	29,5	100,0
Toplam	464	99,8	100,0	
Boş	1	,2		
Toplam	465	100,0		

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan bireylerin 327'si (%70,3) ilköğretim okulunda; 137'si (%29,5) lisede görev yapmakta olduklarını belirtmişlerdir. 1 kişi (%0,2) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Çizelge 4.17. Çalıştığı lise türü değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Genel Lise	15	10,9	11,8	11,8
Anadolu/Anadolu Meslek	11	8,0	8,7	20,5
Meslek Lisesi	101	73,7	79,5	100,0
Toplam	127	92,7	100,0	
Boş	10	7,3		
Toplam	137	100,0		

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunda lisede görev yapan bireylerin 15'i (%10,9) genel lisede; 11'i (%8,0) Anadolu ya da Anadolu meslek lisesinde; 101'i ise (73,7) meslek lisesinde görev yapmakta olduklarını belirtmişlerdir. 10 kişi (%7,3) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Çizelge 4.18. Yurt dışında bulunup bulunmadığı değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Evet	123	26,5	26,6	26,6
Hayır	339	72,9	73,4	100,0
Toplam	462	99,4	100,0	
Boş	3	,6		
Toplam	465	100,0		

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunda bulunan bireylerin 123'ü (%26,5) yurt dışında bulunduklarını; 339'u (%72,9) yurt dışında bulunmadıklarını belirtmişlerdir. 3 kişi (%0,6) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Çizelge 4.19. Yurt dışında kalınan süre değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
1 yıl	37	30,1	75,5	75,5
2 yıl	3	2,4	6,1	81,6
3 yıl	1	,8	2,0	83,7
5 yıl	4	3,3	8,2	91,8
6 yıl	1	,8	2,0	93,9
9 yıl	1	,8	2,0	95,9
10 yıl	1	,8	2,0	98,0
20 yıl	1	,8	2,0	100,0
Toplam	49	39,8	100,0	
Boş	74	60,2		
Toplam	123	100,0		

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunda yurtdışı deneyimi bulunan bireylerin 37'si (%30,1) 1 yıl; 3'ü (%2,4) 2 yıl; 1'i (0,8) 3 yıl; 4'ü (%3,3) 5 yıl; 1'i (0,8) 6 yıl; 1'i (0,8) 9 yıl; 1'i (0,8) 10 yıl; 1'i (0,8) de 20 yıl yurt dışında kaldıklarını ifade etmişlerdir. 74 kişi (%39,8) bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

Çizelge 4.20. Algılanan sosyoekonomik düzey değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Düşük	93	20,0	20,0	20,0
Orta	320	68,8	68,8	88,8
Yüksek	52	11,2	11,2	100,0
Toplam	465	100,0	100,0	

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunda bulunan bireylerin 93'ü (%20,0) kendileri düşük gelir düzeyinde; 320'si (%68,8) orta gelir düzeyinde; 52'si ise (%11,2) yüksek gelir düzeyinde algıladıklarını ifade etmişlerdir.

Çizelge 4.21. Yaşamın en çok geçtiği yer değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Köy-Belde	27	5,8	5,8	5,8
İlçe	91	19,6	19,6	25,4
Şehir	347	74,6	74,6	100,0
Toplam	465	100,0	100,0	

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunda bulunan bireylerin 27'si (%5,8) yaşamlarının en çok köyde; 91'i (%19,6) ilçede; 347'si ise (%74,6) yaşamlarının şehirde geçirdiklerini ifade etmişlerdir.

Çizelge 4.22. Yöneticilik deneyimi değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Evet	101	21,7	24,6	24,6
Hayır	310	66,7	75,4	100,0
Toplam	411	88,4	100,0	
Boş	54	11,6		
Toplam	465	100,0		

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunda bulunan bireylerin 101'i (%21,7) yöneticilik deneyimlerinin olduğunu; 310'u ise (%66,7) yöneticilik deneyimleri olmadığını ifade etmişlerdir.

Çizelge 4.23. Mesleki yayınları takip değişkeni için frekans ve yüzde değerleri

	f	%	% _{gec}	% _{yig}
Düzenli Takip ediyorum	85	18,3	18,4	18,4
Bazen Takip ediyorum	312	67,1	67,4	85,7
Takip etmiyorum	66	14,2	14,3	100,0
Toplam	463	99,6	100,0	
Boş	2	,4		
Toplam	465	100,0		

Çizelgede sunulduğu üzere, örneklem grubunda bulunan bireylerin 85'i (%18,3) mesleki yayınları düzenli takip ettiğini; 312'si (%67,1) mesleki yayınları bazen takip ettiğini; 66'sı (%14,2) takip etmediğini ifade etmişlerdir.

Çizelge 4.24. Öğretmenlerin değer yönelimleri alt boyutlarının öncelik sıralamaları

Boyutlar	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$
Evrensellik	464	6,416	0,579	0,027
Özyönetim	464	6,394	0,591	0,027
Yardımseverlik	463	6,364	0,535	0,025
Güvenlik	461	6,304	0,588	0,027
Uyum	463	6,147	0,717	0,033
Başarı	464	6,019	0,707	0,033
Geleneksellik	464	5,828	0,944	0,044
Hazcılık	463	5,485	1,119	0,052
Uyarılma	464	5,316	1,078	0,050
Güç	464	4,853	1,113	0,052

Çizelgede Schwartz Değerler Ölçeği'nin alt boyutlarından almış oldukları puanlar, ortalaması en yüksek olandan en düşük olana doğru sıralanarak sunulmuştur. Buna göre, evrensellik alt boyutu puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=6,416$, standart sapması $ss=0,579$, aritmetik ortalamanın standart hatası $Sh_{\bar{x}}=0,027$ olarak, Özyönetim alt boyutu puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=6,394$, standart sapması $ss=0,591$, aritmetik ortalamanın standart hatası $Sh_{\bar{x}}=0,027$ olarak, yardımseverlik alt boyutu puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=6,364$, standart sapması $ss=0,535$, aritmetik ortalamanın standart hatası

$Sh_{\bar{x}}=0,025$ olarak, güvenlik alt boyutu puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=6,304$, standart sapması $ss=0,588$, aritmetik ortalamanın standart hatası $Sh_{\bar{x}}=0,027$ olarak, uyum alt boyutu puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=6,147$, standart sapması $ss=0,717$, aritmetik ortalamanın standart hatası $Sh_{\bar{x}}=0,033$ olarak, başarı alt boyutu puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=6,019$, standart sapması $ss=0,707$, aritmetik ortalamanın standart hatası $Sh_{\bar{x}}=0,033$ olarak, geleneksellik alt boyutu puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=5,828$, standart sapması $ss=0,944$, aritmetik ortalamanın standart hatası $Sh_{\bar{x}}=0,044$ olarak, hazcılık alt boyutu puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=5,485$, standart sapması $ss=1,119$, aritmetik ortalamanın standart hatası $Sh_{\bar{x}}=0,052$ olarak, uyarılma alt boyutu puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=5,316$, standart sapması $ss=1,078$, aritmetik ortalamanın standart hatası $Sh_{\bar{x}}=0,050$ olarak, güç alt boyutu puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=4,853$, standart sapması $ss=1,113$, aritmetik ortalamanın standart hatası $Sh_{\bar{x}}=0,052$ olarak hesaplanmıştır.

4.2. Değerler Ölçeğinin Çeşitli Sosyo-Demografik Değişkenlere Ait Analiz Bulguları

Çizelge 4.25. Öğretmenlerin güç alt boyutu ortalama puanlarının öğretmen cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güç	Bay	231	4,857	1,115	0,073	,081	462	,935
	Bayan	233	4,849	1,115	0,073			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,081$; $p>.05$).

Çizelge 4.26 Öğretmenlerin başarı alt boyutu ortalama puanlarının öğretmen cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Başarı	Bay	231	5,910	0,769	0,051	-3,344	462	,001
	Bayan	233	6,127	0,622	0,041			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=-3,344$; $p<.01$). Söz konusu farklılık bayanların lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.27. Öğretmenlerin hazcılık alt boyutu ortalama puanlarının öğretmen cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Hazcılık	Bay	230	5,312	1,197	0,079	-3,341	461	,001
	Bayan	233	5,655	1,009	0,066			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=-3,341$; $p<.01$). Söz konusu farklılık bayanların lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.28. Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının öğretmen cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyarılma	Bay	231	5,283	1,036	0,068	-,661	462	,509
	Bayan	233	5,349	1,119	0,073			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının bireyin cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,661$; $p>.05$).

Çizelge 4.29. Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının öğretmenin cinsiyeti değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Özyönetim	Bay	231	6,298	0,637	0,042	-3,533	462	,000
	Bayan	233	6,489	0,526	0,034			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının bireyin cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=-3,533$; $p<.001$). Söz konusu farklılık bayanların lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.30. Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının öğretmenin cinsiyeti değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Evrensellik	Bay	231	6,329	0,646	0,043	-3,264	462	,001
	Bayan	233	6,503	0,489	0,032			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının bireyin cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=-3,264$; $p<.01$). Söz konusu farklılık bayanların lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.31. Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının öğretmen cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Yardımseverlik	Bay	230	6,303	0,593	0,039	-2,466	461	,014
	Bayan	233	6,425	0,465	0,030			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının bireyin cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=-2,466$; $p<.05$). Söz konusu farklılık bayanların lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.32. Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının öğretmen cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Geleneksellik	Bay	231	5,867	0,747	0,049	,868	462	,386
	Bayan	233	5,790	1,107	0,072			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının bireyin cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,868$; $p>.05$).

Çizelge 4.33. Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının öğretmen cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyum	Bay	231	6,100	0,720	0,047	-1,418	461	,157
	Bayan	232	6,194	0,712	0,047			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının bireyin cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,418$; $p>.05$).

Çizelge 4.34. Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının öğretmenin cinsiyeti değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güvenlik	Bay	230	6,217	0,649	0,043	-3,198	459	,001
	Bayan	231	6,391	0,506	0,033			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının bireyin cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=-3,391$; $p<.01$). Söz konusu farklılık bayanların lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.35. Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin yaşı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

f , $\bar{x}$ ve ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
Güç	25 altı	39	5,00	1,00	G.Arası	9,984	5	1,997	1,621	,153
	26-30	136	4,63	1,22	G.İçi	564,040	458	1,232		
	31-35	135	4,97	1,07	Toplam	574,024	463			
	36-40	62	4,90	0,93						
	41-45	34	4,89	1,22						
	46-50	58	4,94	1,10						
	Toplam	464	4,85	1,11						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,621$; $p>.05$).

Çizelge 4.36. Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının öğretmenlerin yaşı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Başarı	25 altı	39	6,04	0,58	G.Arası	9,292	5	1,858	3,833	,002
	26-30	136	5,82	0,78	G.İçi	222,061	458	,485		
	31-35	135	6,16	0,66	Toplam	231,353	463			
	36-40	62	6,10	0,62						
	41-45	34	5,92	0,70						
	46-50	58	6,11	0,72						
	Toplam	464	6,02	0,71						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=3,833$; $p<.01$).

ANOVA sonrası hangi post-hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene's testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır. Bunun üzerine varyansların homojen olması durumunda yaygınlıkla kullanılan Scheffè çoklu karşılaştırma tekniği tercih edilmiştir. Scheffè testinin tercih edilmesinin bir nedeni de testin alpha tipi hataya karşı duyarlı olmasıdır. Gerçekleştirilen Scheffè çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur:

Çizelge 4.37. Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının yaş değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan ANOVA sonrası Post-Hoc Scheffè testi sonuçları

Yaş (i)	Yaş (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p
25 altı	26-30	0,214	0,126	0,722
	31-35	-0,127	0,127	0,962
	36-40	-0,061	0,142	0,999
	41-45	0,118	0,163	0,991
	46-50	-0,074	0,144	0,998
26-30	25 altı	-0,214	0,126	0,722
	31-35	-0,341	0,085	0,007
	36-40	-0,275	0,107	0,252
	41-45	-0,096	0,134	0,992
	46-50	-0,288	0,109	0,225
31-35	25 altı	0,127	0,127	0,962
	26-30	0,341	0,085	0,007
	36-40	0,066	0,107	0,996
	41-45	0,245	0,134	0,643
	46-50	0,053	0,109	0,999
36-40	25 altı	0,061	0,142	0,999
	26-30	0,275	0,107	0,252
	31-35	-0,066	0,107	0,996
	41-45	0,179	0,149	0,918
	46-50	-0,014	0,127	1,000
41-45	25 altı	-0,118	0,163	0,991
	26-30	0,096	0,134	0,992
	31-35	-0,245	0,134	0,643
	36-40	-0,179	0,149	0,918
	46-50	-0,193	0,150	0,896
46-50	25 altı	0,074	0,144	0,998
	26-30	0,288	0,109	0,225
	31-35	-0,053	0,109	0,999
	36-40	0,014	0,127	1,000
	41-45	0,193	0,150	0,896

Çizelgede görülebileceği gibi, Schwartz Değerler Ölçeği Başarı alt boyutu puanlarının yaş değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan ANOVA sonrası Post-Hoc Scheffè testi sonucunda 26-30 yaş grubu ile 31-35 yaş grubu arasında 31-35 yaş grubu lehine $p < .01$ düzeyinde bir farklılık olduğu saptanmıştır. Diğer grupların ortalamaları arasında farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Çizelge 4.38 Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının öğretmenlerin yaşı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Hazcılık	25 altı	39	5,79	1,19	G.Arası	8,860	5	1,772		
	26-30	136	5,45	1,27	G.İçi	569,223	457	1,246		
	31-35	135	5,54	0,96	Toplam	578,084	462			
	36-40	61	5,51	1,13					1,423	,215
	41-45	34	5,13	1,12						
	46-50	58	5,43	1,00						
	Toplam	463	5,48	1,12						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,423$; $p>.05$).

Çizelge 4.39 Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının öğretmenlerin yaşı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Uyarılma	25 altı	39	5,38	1,05	G.Arası	3,310	5	,662		
	26-30	136	5,22	1,09	G.İçi	534,774	458	1,168		
	31-35	135	5,42	1,09	Toplam	538,084	463			
	36-40	62	5,28	1,04					,567	,725
	41-45	34	5,33	0,95						
	46-50	58	5,28	1,16						
	Toplam	464	5,32	1,08						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının bireyin yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,567$; $p>.05$).

Çizelge 4.40 Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının öğretmenlerin yaşı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F p
Özyönetim	25 altı	39	6,37	0,58	G.Arası	1,730	5	,346	
	26-30	136	6,36	0,59	G.İçi	159,853	458	,349	
	31-35	135	6,48	0,53	Toplam	161,583	463		
	36-40	62	6,41	0,61					,991 ,423
	41-45	34	6,32	0,61					
	46-50	58	6,32	0,68					
	Toplam	464	6,39	0,59					

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının bireyin yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,991$; $p>.05$).

Çizelge 4.41 Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin yaşı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F p
Evrensellik	25 altı	39	6,26	0,57	G.Arası	4,313	5	,863	
	26-30	136	6,34	0,60	G.İçi	150,774	458	,329	
	31-35	135	6,55	0,53	Toplam	155,086	463		
	36-40	62	6,42	0,57					2,620 ,024
	41-45	34	6,42	0,52					
	46-50	58	6,38	0,64					
	Toplam	464	6,42	0,58					

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının bireyin yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=2,620$; $p<.05$).

ANOVA sonrası hangi post-hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene's testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır. Bunun üzerine

varyansların homojen olması durumunda yaygınlıkla kullanılan LSD çoklu karşılaştırma tekniği tercih edilmiştir. LSD testinin tercih edilmesinin bir nedeni de testin alpha tipi hataya karşı daha az duyarlı olmasıdır. Gerçekleştirilen LSD çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 4.42 Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının yaş değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan ANOVA sonrası Post-Hoc LSD testi sonuçları

Yaş (i)	Yaş (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p
25 altı	26-30	-0,081	0,104	0,440
	31-35	-0,292	0,104	0,005
	36-40	-0,160	0,117	0,173
	41-45	-0,166	0,135	0,219
	46-50	-0,118	0,119	0,321
26-30	25 altı	0,081	0,104	0,440
	31-35	-0,212	0,070	0,003
	36-40	-0,079	0,088	0,366
	41-45	-0,085	0,110	0,440
	46-50	-0,038	0,090	0,677
31-35	25 altı	0,292	0,104	0,005
	26-30	0,212	0,070	0,003
	36-40	0,132	0,088	0,134
	41-45	0,127	0,110	0,251
	46-50	0,174	0,090	0,054
36-40	25 altı	0,160	0,117	0,173
	26-30	0,079	0,088	0,366
	31-35	-0,132	0,088	0,134
	41-45	-0,005	0,122	0,964
	46-50	0,042	0,105	0,689
41-45	25 altı	0,166	0,135	0,219
	26-30	0,085	0,110	0,440
	31-35	-0,127	0,110	0,251
	36-40	0,005	0,122	0,964
	46-50	0,047	0,124	0,702
46-50	25 altı	0,118	0,119	0,321
	26-30	0,038	0,090	0,677
	31-35	-0,174	0,090	0,054
	36-40	-0,042	0,105	0,689
	41-45	-0,047	0,124	0,702

Çizelgede görülebileceği gibi, Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının yaş değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan ANOVA sonrası Post-Hoc LSD testi sonucunda 25 ve altı yaş grubu ile 31-35 yaş

grubu arasında 31-35 yaş grubu lehine $p<.01$ düzeyinde; 26-30 yaş grubu ile 31-35 yaş grubu arasında 31-35 yaş grubu lehine $p<.01$ düzeyinde bir farklılık olduğu saptanmıştır. Diğer grupların ortalamaları arasında farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Çizelge 4.43 Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının öğretmen yaşı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i> <i>p</i>
Yardımseverlik	25 altı	39	6,26	0,47	G.Arası	3,492	5	,698	
	26-30	136	6,37	0,51	G.İçi	128,768	457	,282	
	31-35	134	6,48	0,46	Toplam	132,260	462		
	36-40	62	6,27	0,64					2,478 ,031
	41-45	34	6,36	0,52					
	46-50	58	6,26	0,64					
	Toplam	463	6,36	0,54					

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının bireyin yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=2,478$; $p<.05$).

ANOVA sonrası hangi post-hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene's testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olmadığı saptanmıştır. Bunun üzerine varyansların homojen olması durumunda yaygınlıkla kullanılan Tamhane's T2 çoklu karşılaştırma tekniği tercih edilmiştir. Tamhane's T2 testinin tercih edilmesinin bir nedeni de testin alpha tipi hataya karşı duyarlı olmasıdır. Gerçekleştirilen Tamhane's T2 çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 4.44 Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının yaş değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan ANOVA sonrası Post-Hoc Tamhane's T2 testi sonuçları

Yaş (i)	Yaş (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p
25 altı	26-30	-0,112	0,096	0,244
	31-35	-0,221	0,097	0,023
	36-40	-0,006	0,108	0,956
	41-45	-0,100	0,125	0,421
	46-50	0,001	0,110	0,995
26-30	25 altı	0,112	0,096	0,244
	31-35	-0,108	0,065	0,094
	36-40	0,106	0,081	0,191
	41-45	0,012	0,102	0,904
	46-50	0,113	0,083	0,175
31-35	25 altı	0,221	0,097	0,023
	26-30	0,108	0,065	0,094
	36-40	0,215	0,082	0,009
	41-45	0,121	0,102	0,237
	46-50	0,221	0,083	0,008
36-40	25 altı	0,006	0,108	0,956
	26-30	-0,106	0,081	0,191
	31-35	-0,215	0,082	0,009
	41-45	-0,094	0,113	0,406
	46-50	0,007	0,097	0,946
41-45	25 altı	0,100	0,125	0,421
	26-30	-0,012	0,102	0,904
	31-35	-0,121	0,102	0,237
	36-40	0,094	0,113	0,406
	46-50	0,101	0,115	0,380
46-50	25 altı	-0,001	0,110	0,995
	26-30	-0,113	0,083	0,175
	31-35	-0,221	0,083	0,008
	36-40	-0,007	0,097	0,946
	41-45	-0,101	0,115	0,380

Çizelgede görülebileceği gibi, Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının yaş değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan ANOVA sonrası Post-Hoc LSD testi sonucunda 25 ve altı yaş grubu ile 31-35 yaş grubu arasında 31-35 yaş grubu lehine $p < .01$ düzeyinde; 31-35 yaş grubu ile 36-40 yaş grubu arasında 36-40 yaş grubu lehine $p < .01$ düzeyinde; 31-35 yaş grubu ile 46-50 yaş grubu arasında 31-35 yaş grubu lehine $p < .01$ düzeyinde bir farklılık olduğu saptanmıştır. Diğer grupların ortalamaları arasında farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Çizelge 4.45 Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının öğretmen yaşı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
Geleneksellik	25 altı	39	5,76	0,73	G.Arası	7,840	5	1,568		
	26-30	136	5,68	0,78	G.İçi	405,148	458	,885		
	31-35	135	6,00	1,27	Toplam	412,988	463			
	36-40	62	5,77	0,70					1,773	,117
	41-45	34	5,83	0,77						
	46-50	58	5,88	0,81						
	Toplam	464	5,83	0,94						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının bireyin yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,773$; $p>.05$).

Çizelge 4.46 Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının öğretmen yaşı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
Uyum	25 altı	39	5,84	0,80	G.Arası	7,487	5	1,497		
	26-30	136	6,07	0,67	G.İçi	229,901	457	,503		
	31-35	134	6,28	0,66	Toplam	237,388	462			
	36-40	62	6,22	0,75					2,976	,012
	41-45	34	6,24	0,69						
	46-50	58	6,11	0,82						
	Toplam	463	6,15	0,72						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının bireyin yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=2,976$; $p<.05$).

ANOVA sonrası hangi post-hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene's testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen

olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır. Bunun üzerine varyansların homojen olması durumunda yaygınlıkla kullanılan Scheffè çoklu karşılaştırma tekniği tercih edilmiştir. Scheffè testinin tercih edilmesinin bir nedeni de testin alpha tipi hataya karşı duyarlı olmasıdır. Gerçekleştirilen Scheffè çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 4.47 Schwartz Değerler Ölçeği Uyum alt boyutu puanlarının yaş değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan ANOVA sonrası Post-Hoc scheffè testi sonuçları

Yaş (i)	Yaş (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p
25 altı	26-30	-0,226	0,129	0,686
	31-35	-0,436	0,129	0,045
	36-40	-0,382	0,145	0,227
	41-45	-0,396	0,166	0,344
	46-50	-0,272	0,147	0,633
26-30	25 altı	0,226	0,129	0,686
	31-35	-0,210	0,086	0,317
	36-40	-0,156	0,109	0,842
	41-45	-0,169	0,136	0,907
	46-50	-0,046	0,111	0,999
31-35	25 altı	0,436	0,129	0,045
	26-30	0,210	0,086	0,317
	36-40	0,054	0,109	0,998
	41-45	0,041	0,136	1,000
	46-50	0,164	0,111	0,826
36-40	25 altı	0,382	0,145	0,227
	26-30	0,156	0,109	0,842
	31-35	-0,054	0,109	0,998
	41-45	-0,014	0,151	1,000
	46-50	0,110	0,130	0,982
41-45	25 altı	0,396	0,166	0,344
	26-30	0,169	0,136	0,907
	31-35	-0,041	0,136	1,000
	36-40	0,014	0,151	1,000
	46-50	0,123	0,153	0,986
46-50	25 altı	0,272	0,147	0,633
	26-30	0,046	0,111	0,999
	31-35	-0,164	0,111	0,826
	36-40	-0,110	0,130	0,982
	41-45	-0,123	0,153	0,986

Çizelgede görülebileceği gibi, Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının yaş değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere

yapılan ANOVA sonrası Post-Hoc Scheffe testi sonucunda 25 ve altı yaş grubu ile 31-35 yaş grubu arasında 31-35 yaş grubu lehine $p<.01$ düzeyinde bir farklılık olduğu saptanmıştır. Diğer grupların ortalamaları arasında farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Çizelge 4.48 Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının öğretmen yaşı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
Güvenlik	25 altı	39	6,30	0,53	G.Arası	2,349	5	,470		
	26-30	135	6,23	0,59	G.İçi	156,716	455	,344		
	31-35	134	6,40	0,58	Toplam	159,065	460			
	36-40	62	6,33	0,63					1,364	,237
	41-45	34	6,27	0,57						
	46-50	57	6,24	0,61						
	Toplam	461	6,30	0,59						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının bireyin yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=3,391$; $p<.01$).

Çizelge 4.49 Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güç	Evli	319	4,90	1,11	0,06	1,440	449	,150
	Bekar	132	4,73	1,13	0,10			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin medeni durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=1,440$; $p>.05$).

Çizelge 4.50 Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının öğretmenin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Başarı	Evli	319	6,04	0,71	0,04	1,279	449	,201
	Bekar	132	5,95	0,72	0,06			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin medeni durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=1,279$; $p>.05$).

Çizelge 4.51 Schwartz Değerler Ölçeği hazırlık alt boyutu puanlarının öğretmenin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Hazırlık	Evli	318	5,45	1,11	0,06	-,895	448	,371
	Bekar	132	5,56	1,16	0,10			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin medeni durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,895$; $p>.05$).

Çizelge 4.52 Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt Boyutu puanlarının öğretmenin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyarılma	Evli	319	5,33	1,08	0,06	,433	449	,665
	Bekar	132	5,28	1,08	0,09			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının bireyin medeni durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,433$; $p>.05$).

Çizelge 4.53 Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının öğretmenin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Özyönetim	Evli	319	6,40	0,59	0,03	,352	449	,725
	Bekar	132	6,38	0,60	0,05			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının bireyin medeni durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,352$; $p>.05$).

Çizelge 4.54 Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının öğretmenin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Evrensellik	Evli	319	6,44	0,58	0,03	1,417	449	,157
	Bekar	132	6,35	0,60	0,05			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının bireyin medeni durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=1,417$; $p>.05$).

Çizelge 4.55 Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Yardımseverlik	Evli	318	6,37	0,55	0,03	,479	448	,632
	Bekar	132	6,35	0,50	0,04			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının bireyin medeni durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,479$; $p>.05$).

Çizelge 4.56 Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Geleneksellik	Evli	319	5,91	1,00	0,06	2,813	449	,005
	Bekar	132	5,64	0,78	0,07			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının bireyin medeni durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=2,813$; $p<.01$). Söz konusu farklılık evli olanların lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.57 Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının öğretmenlerin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyum	Evli	318	6,18	0,72	0,04	1,414	448	,158
	Bekar	132	6,07	0,72	0,06			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının bireyin medeni durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=1,414$; $p>.05$).

Çizelge 4.58 Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının öğretmenin medeni durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güvenlik	Evli	317	6,34	0,58	0,03	1,653	446	,099
	Bekar	131	6,23	0,59	0,05			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının bireyin medeni durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=1,653$; $p>.05$).

Çizelge 4.59 Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

f , $\bar{x}$ ve ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
Güç	1-5 yıl	130	4,78	1,09	G.Arası	5,312	3	1,771	1,432	,233
	6-10 yıl	176	4,77	1,17	G.İçi	568,712	460	1,236		
	11-20 yıl	104	5,00	1,05	Toplam	574,024	463			
	21 ve üstü	54	5,00	1,10						
	Toplam	464	4,85	1,11						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,432$; $p>.05$).

Çizelge 4.60 Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının öğretmenin mesleki kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Başarı	1-5 yıl	130	6,00	0,68	G.Arası	1,174	3	,391	,782	,504
	6-10 yıl	176	5,98	0,74	G.İçi	230,179	460	,500		
	11-20 yıl	104	6,05	0,70	Toplam	231,353	463			
	21 ve üstü	54	6,14	0,68						
	Toplam	464	6,02	0,71						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,782$; $p>.05$).

Çizelge 4.61 Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının öğretmenin mesleki kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Hazcılık	1-5 yıl	130	5,54	1,19	G.Arası	1,329	3	,443	,353	,787
	6-10 yıl	176	5,50	1,09	G.İçi	576,755	459	1,257		
	11-20 yıl	103	5,42	1,15	Toplam	578,084	462			
	21 ve üstü	54	5,40	0,97						
	Toplam	463	5,48	1,12						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,353$; $p>.05$).

Çizelge 4.62 Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının öğretmenlerin mesleki kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Uyarılma	1-5 yıl	130	5,26	1,11	G.Arası	1,383	3	,461		
	6-10 yıl	176	5,38	1,04	G.İçi	536,702	460	1,167		
	11-20 yıl	104	5,27	1,06	Toplam	538,084	463		,395	,757
	21 ve üstü	54	5,34	1,17						
	Toplam	464	5,32	1,08						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,395$; $p>.05$).

Çizelge 4.63 Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının öğretmenlerin mesleki kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Özyönetim	1-5 yıl	130	6,40	0,58	G.Arası	,642	3	,214		
	6-10 yıl	176	6,39	0,57	G.İçi	160,941	460	,350		
	11-20 yıl	104	6,44	0,57	Toplam	161,583	463		,612	,608
	21 ve üstü	54	6,31	0,72						
	Toplam	464	6,39	0,59						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,612$; $p>.05$).

Çizelge 4.64 Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin mesleki kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Evrensellik	1-5 yıl	130	6,35	0,62	G.Arası	,945	3	,315		
	6-10 yıl	176	6,45	0,55	G.İçi	154,141	460	,335		
	11-20 yıl	104	6,46	0,55	Toplam	155,086	463		,940	,421
	21 ve üstü	54	6,38	0,63						
	Toplam	464	6,42	0,58						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,940$; $p>.05$).

Çizelge 4.65 Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının öğretmenlerin mesleki kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Yardımseverlik	1-5 yıl	130	6,36	0,49	G.Arası	1,390	3	,463		
	6-10 yıl	175	6,37	0,53	G.İçi	130,870	459	,285		
	11-20 yıl	104	6,43	0,52	Toplam	132,260	462		1,624	,183
	21 ve üstü	54	6,23	0,65						
	Toplam	463	6,36	0,54						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,624$; $p>.05$).

Çizelge 4.66 Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının öğretmen mesleki kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Geleneksellik	1-5 yıl	130	5,74	0,78	G.Arası	2,360	3	,787		
	6-10 yıl	176	5,82	1,18	G.İçi	410,629	460	,893		
	11-20 yıl	104	5,94	0,68	Toplam	412,988	463		,881	,451
	21 ve üstü	54	5,83	0,86						
	Toplam	464	5,83	0,94						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,881$; $p>.05$).

Çizelge 4.67 Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının öğretmen mesleki kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Uyum	1-5 yıl	130	6,09	0,74	G.Arası	2,100	3	,700		
	6-10 yıl	175	6,13	0,67	G.İçi	235,288	459	,513		
	11-20 yıl	104	6,27	0,73	Toplam	237,388	462		1,366	,253
	21 ve üstü	54	6,11	0,78						
	Toplam	463	6,15	0,72						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,366$; $p>.05$).

Çizelge 4.68 Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının öğretmen mesleki kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Güvenlik	1-5 yıl	130	6,27	0,58	G.Arası	1,343	3	,448	1,297	,275
	6-10 yıl	174	6,31	0,61	G.İçi	157,722	457	,345		
	11-20 yıl	104	6,39	0,54	Toplam	159,065	460			
	21 ve üstü	53	6,22	0,63						
	Toplam	461	6,30	0,59						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=1,297$; $p>.05$).

Çizelge 4.69 Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Non-Parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları

Puan	Gruplar	<i>N</i>	$\bar{x}_{sıra}$	χ^2	<i>sd</i>	<i>p</i>
Güç	1-5 yıl	28	28,95	2,470	2	,291
	6-10 yıl	12	20,88			
	11 yıl ve üstü	13	28,46			
	Toplam	53				

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($\chi^2=2,470$; $p>.05$).

Çizelge 4.70 Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Non-Parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}_{sıra}$	χ^2	sd	p
Başarı	1-5 yıl	28	29,75	4,093	2	,129
	6-10 yıl	12	28,63			
	11 yıl ve üstü	13	19,58			
	Toplam	53				

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($\chi^2=4,093$; $p>.05$).

Çizelge 4.71 Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Non-Parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}_{sıra}$	χ^2	sd	p
Hazcılık	1-5 yıl	27	29,65	3,241	2	,198
	6-10 yıl	12	20,38			
	11 yıl ve üstü	13	25,62			
	Toplam	52				

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($\chi^2=3,214$; $p>.05$).

Çizelge 4.72 Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Non-Parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}_{sıra}$	χ^2	sd	p
Uyarılma	1-5 yıl	28	30,09	4,188	2	,123
	6-10 yıl	12	27,75			
	11 yıl ve üstü	13	19,65			
	Toplam	53				

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($\chi^2=4,188$; $p>.05$).

Çizelge 4.73 Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Non-Parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{X}_{sıra}$	χ^2	sd	p
Özyönetim	1-5 yıl	28	31,05	6,130	2	,047
	6-10 yıl	12	26,92			
	11 yıl ve üstü	13	18,35			
	Toplam	53				

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=6,130$; $p<.05$). Bu işlemin ardından Kruskal Wallis-H sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı karşılaştırma tekniklerine geçilmiştir. Bu amaçla kullanılan özel bir test tekniği bulunmadığından ikili karşılaştırmalarda tercih edilen Mann Whitney-U uygulanmıştır. Analizlerin sonucunda farklılığın 1-5 yıl yöneticilik kıdemi olan grupta 11 ve üstü yıl yöneticilik kıdemi olan gruba arasında, 1-5 yıl kıdemi olan grubun lehine $p<.05$ düzeyinde gerçekleştiği belirlenmiştir. Diğer grupların sıralamalar ortalamaları arasındaki farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Çizelge 4.74 Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Non-Parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{X}_{sıra}$	χ^2	sd	p
Evrensellik	1-5 yıl	28	30,64	4,186	2	,123
	6-10 yıl	12	25,83			
	11 yıl ve üstü	13	20,23			
	Toplam	53				

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği evrenselik alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($\chi^2=4,186$; $p>.05$).

Çizelge 4.75 Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Non-Parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{X}_{sıra}$	χ^2	sd	p
Yardımseverlik	1-5 yıl	28	32,00	6,630	2	,036
	6-10 yıl	12	23,33			
	11 yıl ve üstü	13	19,62			
	Toplam	53				

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=1,624$; $p<.05$). Bu amaçla kullanılan özel bir test tekniği bulunmadığından ikili karşılaştırmalarda tercih edilen Mann Whitney-U uygulanmıştır. Analizlerin sonucunda farklılığın 1-5 yıl yöneticilik kıdemi olan grupla 11 ve üstü yıl yöneticilik kıdemi olan gru arasında, 1-5 yıl kıdemi olan grubun lehine $p<.05$ düzeyinde gerçekleştiği belirlenmiştir. Diğer grupların sıralamalar ortalamaları arasındaki farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Çizelge 4.76. Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Non-Parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{X}_{sıra}$	χ^2	sd	p
Geleneksellik	1-5 yıl	28	26,59	,356	2	,837
	6-10 yıl	12	29,25			
	11 yıl ve üstü	13	25,81			
	Toplam	53				

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($\chi^2=0,356$; $p>.05$).

Çizelge 4.77 Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Non-Parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}_{sıra}$	χ^2	sd	p
Uyum	1-5 yıl	27	28,74	3,225	2	,199
	6-10 yıl	12	28,46			
	11 yıl ve üstü	13	20,04			
	Toplam	52				

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($\chi^2=3,225$; $p>.05$).

Çizelge 4.78. Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt Boyutu puanlarının yöneticilerin yöneticilik kıdemi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Non-Parametrik Kruskal Wallis-H testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}_{sıra}$	χ^2	sd	p
Güvenlik	1-5 yıl	27	31,57	9,137	2	,010
	6-10 yıl	11	22,95			
	11 yıl ve üstü	13	17,00			
	Toplam	51				

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının bireyin mesleki kıdemi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=9,137$; $p<.05$). Bu amaçla kullanılan özel bir test tekniği bulunmadığından ikili karşılaştırmalarda tercih edilen Mann Whitney-U

uygulanmıştır. Analizlerin sonucunda farklılığın 1-5 yıl yöneticilik kıdemi olan grupla 11 ve üstü yıl yöneticilik kıdemi olan gru arasında, 1-5 yıl kıdemi olan grubun lehine $p<.05$ düzeyinde gerçekleştiği belirlenmiştir. Diğer grupların sıralamalar ortalamaları arasındaki farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Çizelge 4.79. Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güç	Yönetici	53	5,17	0,95	0,13	2,244	462	,025
	Öğretmen	411	4,81	1,13	0,06			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=2,244$; $p<.05$). Söz konusu farklılık yöneticilerin lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.80. Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Başarı	Yönetici	53	6,09	0,68	0,09	,783	462	,434
	Öğretmen	411	6,01	0,71	0,04			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,783$; $p>.05$).

Çizelge 4.81. Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Hazcılık	Yönetici	52	5,35	0,90	0,12	-,947	461	,344
	Öğretmen	411	5,50	1,14	0,06			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,947$; $p>.05$).

Çizelge 4.82 Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyarılma	Yönetici	53	5,42	1,02	0,14	,755	462	,451
	Öğretmen	411	5,30	1,09	0,05			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,755$; $p>.05$).

Çizelge 4.83. Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Özyönetim	Yönetici	53	6,27	0,62	0,08	-1,653	462	,099
	Öğretmen	411	6,41	0,59	0,03			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,653$; $p>.05$).

Çizelge 4.84. Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Evrensellik	Yönetici	53	6,44	0,51	0,07	,293	462	,769
	Öğretmen	411	6,41	0,59	0,03			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,293$; $p>.05$).

Çizelge 4.85. Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Yardımseverlik	Yönetici	53	6,30	0,59	0,08	-,963	461	,336
	Öğretmen	410	6,37	0,53	0,03			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,963$; $p>.05$).

Çizelge 4.86. Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Geleneksellik	Yönetici	53	5,90	0,66	0,09	,582	462	,561
	Öğretmen	411	5,82	0,98	0,05			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,582$; $p>.05$).

Çizelge 4.87. Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyum	Yönetici	52	6,31	0,55	0,08	1,773	461	,077
	Öğretmen	411	6,13	0,73	0,04			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=1,773$; $p>.05$).

Çizelge 4.88. Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güvenlik	Yönetici	51	6,34	0,60	0,08	,482	459	,630
	Öğretmen	410	6,30	0,59	0,03			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının ünvan değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip

göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,482$; $p>.05$).

Çizelge 4.89. Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güç	Kadrolu	344	4,81	1,14	0,06	-,016	409	,987
	Söz./dışarıdan	67	4,81	1,07	0,13			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,016$; $p>.05$).

Çizelge 4.90. Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Başarı	Kadrolu	344	6,00	0,72	0,04	-,591	409	,555
	Söz./dışarıdan	67	6,06	0,66	0,08			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,591$; $p>.05$).

Çizelge 4.91. Schwartz Değerler Ölçeği hazırlık alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Hazırlık	Kadrolu	344	5,53	1,13	0,06	1,009	409	,314
	Söz./dışarıdan	67	5,37	1,19	0,15			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=1,009$; $p>.05$).

Çizelge 4.92. Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyarılma	Kadrolu	344	5,29	1,08	0,06	-,377	409	,707
	Söz./dışarıdan	67	5,35	1,12	0,14			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,377$; $p>.05$).

Çizelge 4.93. Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Özyönetim	Kadrolu	344	6,41	0,60	0,03	-,163	409	,871
	Söz./dışarıdan	67	6,42	0,52	0,06			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,163$; $p>.05$).

Çizelge 4.94. Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Evrensellik	Kadrolu	344	6,43	0,58	0,03	1,168	409	,243
	Söz./dışarıdan	67	6,34	0,60	0,07			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=1,168$; $p>.05$).

Çizelge 4.95. Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Yardımseverlik	Kadrolu	343	6,38	0,54	0,03	,277	408	,782
	Söz./dışarıdan	67	6,36	0,46	0,06			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,277$; $p>.05$).

Çizelge 4.96. Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Geleneksellik	Kadrolu	344	5,79	0,79	0,04	-1,158	409	,248
	Söz./dışarıdan	67	5,95	1,63	0,20			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,158$; $p>.05$).

Çizelge 4.97. Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyum	Kadrolu	344	6,12	0,74	0,04	-,603	409	,547
	Söz./dışarıdan	67	6,18	0,68	0,08			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,603$; $p>.05$).

Çizelge 4.98. Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güvenlik	Kadrolu	344	6,30	0,59	0,03	,406	408	,685
	Söz./dışarıdan	66	6,27	0,58	0,07			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının çalışma şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,406$; $p>.05$).

Çizelge 4.99. Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güç	Sınıf Öğrt.	193	4,86	1,16	0,08	,117	462	,907
	Branş Öğrt.	271	4,85	1,08	0,07			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,117$; $p>.05$).

Çizelge 4.100. Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Başarı	Sınıf Öğrt.	193	6,05	0,72	0,05	,871	462	,384
	Branş Öğrt.	271	5,99	0,70	0,04			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,871$; $p>.05$).

Çizelge 4.101. Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Hazcılık	Sınıf Öğrt.	193	5,60	1,02	0,07	1,957	461	,051
	Branş Öğrt.	270	5,40	1,18	0,07			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=1,957$; $p>.05$).

Çizelge 4.102 Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyarılma	Sınıf Öğrt.	193	5,44	1,03	0,07	2,016	462	,044
	Branş Öğrt.	271	5,23	1,10	0,07			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=2,016$; $p<.05$). Söz konusu farklılık sınıf öğretmenlerinin lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.103. Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Özyönetim	Sınıf Öğrt.	193	6,44	0,58	0,04	1,463	462	,144
	Branş Öğrt.	271	6,36	0,60	0,04			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=1,463$; $p>.05$).

Çizelge 4.104. Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Evrensellik	Sınıf Öğrt.	193	6,45	0,57	0,04	1,123	462	,262
	Branş Öğrt.	271	6,39	0,58	0,04			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=1,123$; $p>.05$).

Çizelge 4.105. Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Yardımseverlik	Sınıf Öğrt.	192	6,35	0,55	0,04	-,460	461	,646
	Branş Öğrt.	271	6,37	0,52	0,03			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,460$; $p>.05$).

Çizelge 4.106. Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Geleneksellik	Sınıf Öğrt.	193	5,80	1,20	0,09	-,618	462	,537
	Branş Öğrt.	271	5,85	0,71	0,04			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,618$; $p>.05$).

Çizelge 4.107. Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyum	Sınıf Öğrt.	193	6,13	0,75	0,05	-,505	461	,614
	Branş Öğrt.	270	6,16	0,70	0,04			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,603$; $p>.05$).

Çizelge 4.108. Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güvenlik	Sınıf Öğrt.	192	6,31	0,57	0,04	,298	459	,766
	Branş Öğrt.	269	6,30	0,60	0,04			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının branş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,406$; $p>.05$).

Çizelge 4.109. Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
Güç	Y.Okul	50	4,93	1,00	G.Arası	4,330	2	2,165	1,722	,180
	Lisans	357	4,80	1,16	G.İçi	568,232	452	1,257		
	L.üstü	48	5,11	0,89	Toplam	572,562	454			
	Toplam	455	4,85	1,12						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,722$; $p>.05$).

Çizelge 4.110. Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının öğretmenin eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
Başarı	Y.Okul	50	6,11	0,61	G.Arası	,632	2	,316	,624	,536
	Lisans	357	6,00	0,73	G.İçi	228,844	452	,506		
	L.üstü	48	6,04	0,69	Toplam	229,476	454			
	Toplam	455	6,01	0,71						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,624$; $p>.05$).

Çizelge 4.111. Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının öğretmen eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Hazcılık	Y.Okul	50	5,42	1,17	G.Arası	3,955	2	1,977	1,576	,208
	Lisans	356	5,52	1,13	G.İçi	565,992	451	1,255		
	L.üstü	48	5,22	0,97	Toplam	569,946	453			
	Toplam	454	5,48	1,12						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,576$; $p>.05$).

Çizelge 4.112. Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının öğretmen eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Uyarılma	Y.Okul	50	5,37	1,10	G.Arası	1,782	2	,891	,761	,468
	Lisans	357	5,32	1,08	G.İçi	529,269	452	1,171		
	L.üstü	48	5,13	1,05	Toplam	531,051	454			
	Toplam	455	5,31	1,08						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının bireyin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,761$; $p>.05$).

Çizelge 4.113. Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının öğretmen eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Özyönetim	Y.Okul	50	6,36	0,71	G.Arası	1,145	2	,573	1,644	,194
	Lisans	357	6,41	0,56	G.İçi	157,435	452	,348		
	L.üstü	48	6,25	0,64	Toplam	158,581	454			
	Toplam	455	6,39	0,59						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının bireyin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,644$; $p>.05$).

Çizelge 4.114. Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının öğretmen eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Evrensellik	Y.Okul	50	6,39	0,60	G.Arası	,661	2	,330	,979	,377
	Lisans	357	6,43	0,56	G.İçi	152,565	452	,338		
	L.üstü	48	6,30	0,71	Toplam	153,226	454			
	Toplam	455	6,41	0,58						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının bireyin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,979$; $p>.05$).

Çizelge 4.115. Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının öğretmen eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Yardımseverlik	Y.Okul	50	6,24	0,63	G.Arası	,806	2	,403	1,409	,246
	Lisans	356	6,37	0,52	G.İçi	129,079	451	,286		
	L.üstü	48	6,40	0,53	Toplam	129,885	453			
	Toplam	454	6,36	0,54						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının bireyin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,409$; $p>.05$).

Çizelge 4.116. Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının öğretmen eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Geleneksellik	Y.Okul	50	5,73	0,85	G.Arası	,548	2	,274	,302	,739
	Lisans	357	5,84	0,99	G.İçi	409,747	452	,907		
	L.üstü	48	5,85	0,71	Toplam	410,295	454			
	Toplam	455	5,83	0,95						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının bireyin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,302$; $p>.05$).

Çizelge 4.117. Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının öğretmen eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Uyum	Y.Okul	50	6,21	0,70	G.Arası	,320	2	,160	,310	,734
	Lisans	357	6,12	0,72	G.İçi	232,854	451	,516		
	L.üstü	47	6,13	0,71	Toplam	233,174	453			
	Toplam	454	6,13	0,72						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının bireyin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,310$; $p>.05$).

Çizelge 4.118. Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının öğretmen eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Güvenlik	Y.Okul	50	6,25	0,62	G.Arası	,213	2	,106	,305	,737
	Lisans	354	6,31	0,58	G.İçi	156,498	449	,349		
	L.üstü	48	6,27	0,61	Toplam	156,710	451			
	Toplam	452	6,30	0,59						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının bireyin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,305$; $p>.05$).

Çizelge 4.119. Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güç	YÖO/Eğt.Ens./Eğt.Fak	286	4,81	1,15	0,07	-,619	450	,536
	Ed.-FEF/Diğer	166	4,88	1,08	0,08			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin mezun olunan fakülte değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,619$; $p>.05$).

Çizelge 4.120. Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının öğretmenin mezun Olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Başarı	YÖO/Eğt.Ens./Eğt.Fak	286	6,02	0,72	0,04	,376	450	,707
	Ed.-FEF/Diğer	166	6,00	0,71	0,05			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin mezun olunan fakülte değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,376$; $p>.05$).

Çizelge 4.121. Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının öğretmenin mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t Testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Hazcılık	YÖO/Eğt.Ens./Eğt.Fak	286	5,55	1,14	0,07	1,375	449	,170
	Ed.-FEF/Diğer	165	5,39	1,11	0,09			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin mezun olunan fakülte değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=1,375$; $p>.05$).

Çizelge 4.122. Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının öğretmen mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyarılma	YÖO/Eğt.Ens./Eğt.Fak	286	5,32	1,05	0,06	,269	450	,788
	Ed.-FEF/Diğer	166	5,29	1,14	0,09			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının bireyin mezun olunan fakülte değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,269$; $p>.05$).

Çizelge 4.123. Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının öğretmen mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Özyönetim	YÖO/Eğt.Ens./Eğt.Fak	286	6,39	0,62	0,04	,100	450	,921
	Ed.-FEF/Diğer	166	6,39	0,54	0,04			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının bireyin mezun olunan fakülte değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,100$; $p>.05$).

Çizelge 4.124. Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının öğretmen mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Evrensellik	YÖO/Eğt.Ens./Eğt.Fak	286	6,39	0,61	0,04	-1,208	450	,228
	Ed.-FEF/Diğer	166	6,46	0,53	0,04			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının bireyin mezun olunan fakülte değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,208$; $p>.05$).

Çizelge 4.125. Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının öğretmen mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Yardımseverlik	YÖO/Eğt.Ens./Eğt.Fak	285	6,32	0,56	0,03	-1,885	449	,060
	Ed.-FEF/Diğer	166	6,42	0,50	0,04			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının bireyin mezun olunan fakülte değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,885$; $p>.05$).

Çizelge 4.126. Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının öğretmen mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Geleneksellik	YÖO/Eğt.Ens./Eğt.Fak	286	5,79	1,07	0,06	-1,021	450	,308
	Ed.-FEF/Diğer	166	5,89	0,72	0,06			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının bireyin mezun olunan fakülte değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,021$; $p>.05$).

Çizelge 4.127. Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının öğretmenin mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyum	YÖÖ/Eğt.Ens./Eğt.Fak	285	6,12	0,74	0,04	-,686	449	,493
	Ed.-FEF/Diğer	166	6,17	0,69	0,05			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının bireyin mezun olunan fakülte değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,686$; $p>.05$).

Çizelge 4.128. Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının öğretmenin mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güvenlik	YÖÖ/Eğt.Ens./Eğt.Fak	284	6,30	0,60	0,04	-,116	447	,907
	Ed.-FEF/Diğer	165	6,30	0,58	0,05			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının bireyin mezun olunan fakülte değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=1,653$; $p>.05$).

Çizelge 4.129. Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güç	Çalışıyor	216	4,98	1,09	0,07	1,769	330	,078
	Çalışmıyor	116	4,75	1,18	0,11			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=1,769$; $p>.05$).

Çizelge 4.130. Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Başarı	Çalışıyor	216	6,12	0,64	0,04	2,780	330	,006
	Çalışmıyor	116	5,90	0,80	0,07			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=2,780$; $p<.01$). Söz konusu farklılık eşi çalışan grubun lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.131. Schwartz Değerler Ölçeği hazırlık alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Hazırlık	Çalışıyor	216	5,61	1,00	0,07	3,098	329	,002
	Çalışmıyor	115	5,23	1,21	0,11			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=3,098$; $p<.01$). Söz konusu farklılık eşi çalışan grubun lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.132. Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyarılma	Çalışıyor	216	5,40	1,03	0,07	,997	330	,320
	Çalışmıyor	116	5,28	1,09	0,10			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının bireyin eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,997$; $p>.05$).

Çizelge 4.133. Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Özyönetim	Çalışıyor	216	6,47	0,55	0,04	2,464	330	,014
	Çalışmıyor	116	6,31	0,63	0,06			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının bireyin eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=2,464$; $p<.05$). Söz konusu farklılık eşi çalışan grubun lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.134. Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Evrensellik	Çalışıyor	216	6,51	0,53	0,04	2,498	330	,013
	Çalışmıyor	116	6,35	0,61	0,06			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının bireyin eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=2,498$; $p<.05$). Söz konusu farklılık eşi çalışan grubun lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.135. Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Yardımseverlik	Çalışıyor	215	6,43	0,52	0,04	2,410	329	,016
	Çalışmıyor	116	6,28	0,61	0,06			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının bireyin eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=2,410$; $p<.05$). Söz konusu farklılık eşi çalışan grubun lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.136. Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Geleneksellik	Çalışıyor	216	5,94	1,08	0,07	,557	330	,578
	Çalışmıyor	116	5,88	0,80	0,07			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının bireyin eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,557$; $p>.05$).

Çizelge 4.137. Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyum	Çalışıyor	215	6,22	0,72	0,05	1,591	329	,113
	Çalışmıyor	116	6,09	0,76	0,07			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının bireyin eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=1,591$; $p>.05$).

Çizelge 4.138. Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güvenlik	Çalışıyor	215	6,40	0,53	0,04	2,673	328	,008
	Çalışmıyor	115	6,22	0,68	0,06			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının bireyin eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=2,673$; $p<.01$). Söz konusu farklılık eşi çalışan grubun lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.139. Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güç	Devlet Okulu	127	4,74	1,07	0,09	-1,364	462	,173
	Özel Okul	337	4,90	1,13	0,06			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,364$; $p>.05$).

Çizelge 4.140. Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Başarı	Devlet Okulu	127	5,95	0,69	0,06	-1,269	462	,205
	Özel Okul	337	6,04	0,71	0,04			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,269$; $p>.05$).

Çizelge 4.141. Schwartz Değerler Ölçeği hazırlık alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Hazırlık	Devlet Okulu	127	5,32	1,18	0,10	-1,980	461	,048
	Özel Okul	336	5,55	1,09	0,06			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=-1,980$; $p<.05$). Söz konusu farklılık özel okulda çalışan grubun lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.142. Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyarılma	Devlet Okulu	127	5,20	1,16	0,10	-1,367	462	,172
	Özel Okul	337	5,36	1,04	0,06			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,367$; $p>.05$).

Çizelge 4.143 Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Özyönetim	Devlet Okulu	127	6,40	0,54	0,05	,205	462	,837
	Özel Okul	337	6,39	0,61	0,03			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=2,464$; $p>.05$).

Çizelge 4.144 Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Evrensellik	Devlet Okulu	127	6,36	0,58	0,05	-1,274	462	,203
	Özel Okul	337	6,44	0,58	0,03			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,274$; $p>.05$).

Çizelge 4.145 Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Yardımseverlik	Devlet Okulu	127	6,41	0,46	0,04	1,117	461	,265
	Özel Okul	336	6,35	0,56	0,03			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=1,117$; $p>.05$).

Çizelge 4.146 Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Geleneksellik	Devlet Okulu	127	5,89	1,28	0,11	,915	462	,360
	Özel Okul	337	5,80	0,78	0,04			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,915$; $p>.05$).

Çizelge 4.147 Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyum	Devlet Okulu	127	6,04	0,75	0,07	-1,953	461	,051
	Özel Okul	336	6,19	0,70	0,04			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,953$; $p>.05$).

Çizelge 4.148 Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının görev yapılan okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güvenlik	Devlet Okulu	126	6,30	0,57	0,05	-,086	459	,931
	Özel Okul	335	6,31	0,59	0,03			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,086$; $p>.05$).

Çizelge 4.149 Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güç	İlköğretim	326	4,77	1,14	0,06	-2,451	461	,015
	Lise	137	5,05	1,04	0,09			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul kademesi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-2,364$; $p>.05$).

Çizelge 4.150 Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Başarı	İlköğretim	326	5,97	0,73	0,04	-2,292	461	,022
	Lise	137	6,13	0,65	0,06			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul kademesi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=-2,292$; $p<.05$). Söz konusu farklılık lisede çalışan grubun lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.151 Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Hazcılık	İlköğretim	325	5,50	1,11	0,06	,518	460	,604
	Lise	137	5,44	1,14	0,10			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul kademesi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,518$; $p<.05$).

Çizelge 4.152 Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyarılma	İlköğretim	326	5,32	1,09	0,06	,060	461	,952
	Lise	137	5,31	1,07	0,09			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul kademesi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,060$; $p>.05$).

Çizelge 4.153 Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Özyönetim	İlköğretim	326	6,38	0,61	0,03	-,690	461	,490
	Lise	137	6,42	0,54	0,05			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul kademesi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,690$; $p>.05$).

Çizelge 4.154 Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Evrensellik	İlköğretim	326	6,39	0,60	0,03	-1,509	461	,132
	Lise	137	6,48	0,52	0,04			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul kademesi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,509$; $p>.05$).

Çizelge 4.155 Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Yardımseverlik	İlköğretim	325	6,35	0,54	0,03	-,950	460	,343
	Lise	137	6,40	0,53	0,05			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul kademesi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=0,950$; $p>.05$).

Çizelge 4.156 Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Geleneksellik	İlköğretim	326	5,77	1,03	0,06	-2,098	461	,036
	Lise	137	5,97	0,68	0,06			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul kademesi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=-2,098$; $p>.05$). Söz konusu farklılık lisede çalışan öğretmenlerin lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.157 Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Uyum	İlköğretim	326	6,08	0,73	0,04	-3,303	460	,001
	Lise	136	6,31	0,65	0,06			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul kademesi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=-3,303$; $p>.01$). Söz konusu farklılık lisede çalışan öğretmenlerin lehine gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.158 Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının görev yapılan okul kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Güvenlik	İlköğretim	323	6,27	0,60	0,03	-1,664	458	,097
	Lise	137	6,37	0,55	0,05			

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının bireyin görev yapılan okul kademesi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,664$; $p>.05$).

Çizelge 4.159 Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Güç	Düşük	93	4,82	1,19	G.Arası	,992	2	,496	,399	,671
	Orta	319	4,84	1,10	G.İçi	573,032	461	1,243		
	Yüksek	52	4,98	1,07	Toplam	574,024	463			
	Toplam	464	4,85	1,11						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin algılanan gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,399$; $p>.05$).

Çizelge 4.160 Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Başarı	Düşük	93	5,96	0,77	G.Arası	1,053	2	,526	1,054	,349
	Orta	319	6,02	0,70	G.İçi	230,300	461	,500		
	Yüksek	52	6,13	0,66	Toplam	231,353	463			
	Toplam	464	6,02	0,71						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin algılanan gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,054$; $p>.05$).

Çizelge 4.161 Schwartz Değerler Ölçeği hazcılık alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Hazcılık	Düşük	93	5,43	1,13	G.Arası	,545	2	,273	,217	,805
	Orta	318	5,51	1,11	G.İçi	577,538	460	1,256		
	Yüksek	52	5,45	1,18	Toplam	578,084	462			
	Toplam	463	5,48	1,12						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin algılanan gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,217$; $p>.05$).

Çizelge 4.162 Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Uyarılma	Düşük	93	5,47	1,10	G.Arası	4,485	2	2,242	1,937	,145
	Orta	319	5,31	1,04	G.İçi	533,600	461	1,157		
	Yüksek	52	5,10	1,23	Toplam	538,084	463			
	Toplam	464	5,32	1,08						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının bireyin algılanan gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,937$; $p>.05$).

Çizelge 4.163 Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Özyönetim	Düşük	93	6,33	0,66	G.Arası	,825	2	,412	1,183	,307
	Orta	319	6,40	0,58	G.İçi	160,758	461	,349		
	Yüksek	52	6,48	0,53	Toplam	161,583	463			
	Toplam	464	6,39	0,59						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının bireyin algılanan gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,183$; $p>.05$).

Çizelge 4.164 Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Evrensellik	Düşük	93	6,34	0,64	G.Arası	,609	2	,304	,908	,404
	Orta	319	6,43	0,56	G.İçi	154,478	461	,335		
	Yüksek	52	6,44	0,59	Toplam	155,086	463			
	Toplam	464	6,42	0,58						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının bireyin algılanan gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,908$; $p>.05$).

Çizelge 4.165 Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Yardımseverlik	Düşük	93	6,26	0,63	G.Arası	1,423	2	,712	2,502	,083
	Orta	318	6,40	0,50	G.İçi	130,837	460	,284		
	Yüksek	52	6,34	0,54	Toplam	132,260	462			
	Toplam	463	6,36	0,54						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının bireyin algılanan gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=2,502$; $p>.05$).

Çizelge 4.166 Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Geleneksellik	Düşük	93	5,72	0,87	G.Arası	1,477	2	,738	,827	,438
	Orta	319	5,86	1,00	G.İçi	411,512	461	,893		
	Yüksek	52	5,83	0,69	Toplam	412,988	463			
	Toplam	464	5,83	0,94						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının bireyin algılanan gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,827$; $p>.05$).

Çizelge 4.167. Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Uyum	Düşük	93	6,05	0,74	G.Arası	1,239	2	,619	1,207	,300
	Orta	318	6,18	0,70	G.İçi	236,149	460	,513		
	Yüksek	52	6,14	0,75	Toplam	237,388	462			
	Toplam	463	6,15	0,72						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının bireyin algılanan gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,207$; $p>.05$).

Çizelge 4.168. Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının algılanan gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Güvenlik	Düşük	93	6,16	0,71	G.Arası	2,356	2	1,178	3,443	,033
	Orta	316	6,34	0,54	G.İçi	156,709	458	,342		
	Yüksek	52	6,36	0,61	Toplam	159,065	460			
	Toplam	461	6,30	0,59						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının bireyin algılanan gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=3,443$; $p<.05$).

ANOVA sonrası hangi post-hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene's testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır. Bunun üzerine varyansların homojen olması durumunda yaygınlıkla kullanılan Scheffè çoklu karşılaştırma tekniği tercih edilmiştir. Scheffè testinin tercih edilmesinin bir nedeni de testin alpha tipi hataya karşı duyarlı olmasıdır. Gerçekleştirilen Scheffè çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 4.169. Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının algılanan sosyoekonomik düzey değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan ANOVA sonrası Post-Hoc Scheffè testi sonuçları

Grup (i)	Grup (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p
Düşük	Orta	-0,174	0,069	0,043
	Yüksek	-0,197	0,101	0,152
Orta	Düşük	0,174	0,069	0,043
	Yüksek	-0,023	0,088	0,966
Yüksek	Düşük	0,197	0,101	0,152
	Orta	0,023	0,088	0,966

Çizelgede görülebileceği gibi, Schwartz Değerler Ölçeği Güvenlik alt boyutu puanlarının algılanan sosyoekonomik düzey değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan ANOVA sonrası Post-Hoc Scheffè testi sonucunda düşük gelir grubu ile orta gelir grubu arasında orta gelir grubu lehine $p < .05$ düzeyinde bir farklılık olduğu saptanmıştır. Diğer grupların ortalamaları arasında farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Çizelge 4.170. Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
Güç	Köy/belde	27	4,78	1,19	G.Arası	1,985	2	,993	,800	,450
	İlçe	91	4,98	1,05	G.İçi	572,038	461	1,241		
	Şehir	346	4,82	1,13	Toplam	574,024	463			
	Toplam	464	4,85	1,11						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güç alt boyutu puanlarının bireyin yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,800$; $p > .05$).

Çizelge 4.171. Schwartz Değerler Ölçeği Başarı alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Başarı	Köy/belde	27	6,01	0,73	G.Arası	,112	2	,056	,112	,894
	İlçe	91	5,99	0,70	G.İçi	231,241	461	,502		
	Şehir	346	6,03	0,71	Toplam	231,353	463			
	Toplam	464	6,02	0,71						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,112$; $p>.05$).

Çizelge 4.172. Schwartz Değerler Ölçeği hazırlık alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Hazırlık	Köy/belde	27	5,68	0,75	G.Arası	2,127	2	1,063	,849	,428
	İlçe	91	5,38	1,20	G.İçi	575,957	460	1,252		
	Şehir	345	5,50	1,12	Toplam	578,084	462			
	Toplam	463	5,48	1,12						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği başarı alt boyutu puanlarının bireyin yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,849$; $p>.05$).

Çizelge 4.173 Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Uyarılma	Köy/belde	27	5,25	1,01	G.Arası	,138	2	,069	,059	,943
	İlçe	91	5,32	1,15	G.İçi	537,947	461	1,167		
	Şehir	346	5,32	1,07	Toplam	538,084	463			
	Toplam	464	5,32	1,08						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyarılma alt boyutu puanlarının bireyin yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,059$; $p>.05$).

Çizelge 4.174 Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının yaşamın en çok Geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Özyönetim	Köy/belde	27	6,16	0,62	G.Arası	1,594	2	,797	2,296	,102
	İlçe	91	6,38	0,56	G.İçi	159,989	461	,347		
	Şehir	346	6,41	0,59	Toplam	161,583	463			
	Toplam	464	6,39	0,59						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği özyönetim alt boyutu puanlarının bireyin yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=2,296$; $p>.05$).

Çizelge 4.175 Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Evrensellik	Köy/belde	27	6,35	0,48	G.Arası	,668	2	,334	,997	,370
	İlçe	91	6,35	0,65	G.İçi	154,418	461	,335		
	Şehir	346	6,44	0,57	Toplam	155,086	463			
	Toplam	464	6,42	0,58						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği evrensellik alt boyutu puanlarının bireyin yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,997$; $p>.05$).

Çizelge 4.176 Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Yardımseverlik	Köy/belde	26	6,30	0,51	G.Arası	,486	2	,243	,848	,429
	İlçe	91	6,31	0,58	G.İçi	131,774	460	,286		
	Şehir	346	6,38	0,52	Toplam	132,260	462			
	Toplam	463	6,36	0,54						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği yardımseverlik alt boyutu puanlarının bireyin yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,848$; $p>.05$).

Çizelge 4.177. Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Geleneksel lik	Köy/belde	27	5,74	0,70	G.Arası	,527	2	,263		
	İlçe	91	5,78	0,81	G.İçi	412,462	461	,895		
	Şehir	346	5,85	0,99	Toplam	412,988	463		,294	,745
	Toplam	464	5,83	0,94						

Çizelgede görüldüğü gibi, örneklemi oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği geleneksellik alt boyutu puanlarının bireyin yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,294$; $p>.05$).

Çizelge 4.178. Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Uyum	Köy/belde	27	6,16	0,62	G.Arası	,048	2	,024		
	İlçe	91	6,13	0,77	G.İçi	237,339	460	,516		
	Şehir	345	6,15	0,71	Toplam	237,388	462		,047	,954
	Toplam	463	6,15	0,72						

Çizelgede görüldüğü gibi, örneklemi oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği uyum alt boyutu puanlarının bireyin yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,047$; $p>.05$).

Çizelge 4.179. Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Güvenlik	Köy/belde	27	6,26	0,59	G.Arası	,074	2	,037	,107	,899
	İlçe	90	6,30	0,57	G.İçi	158,991	458	,347		
	Şehir	344	6,31	0,60	Toplam	159,065	460			
	Toplam	461	6,30	0,59						

Çizelgede görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Schwartz Değerler Ölçeği güvenlik alt boyutu puanlarının bireyin yaşamın en çok geçtiği yerleşim birimi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=0,399$; $p>.05$).

V. BÖLÜM

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

Örnekleme oluşturan toplam 465 öğretmen ve yöneticinin % 49,7'si erkek, % 50,3 bayan olup eşit bir dağılım göstermiştir. Bu grubun da % 68,6'sı evli, % 66'sı 1-10 yıl mesleki kıdemi olan, % 58,5'i 26-35 yaş dilimi aralığında olup nispeten genç bir yaş profili vermektedir.

Ünal (2000) ve Ündar (2005) çalışmalarının sonuçlarında ise öğretmenlerin % 51,1'i 21-30 yaş grubu arasında bir dağılım gösterirken, öğretmenlerin kıdemlerinin % 49 gibi büyük bir kısmı 5 yıl ve altı arasında dağılım göstermiştir. Yani daha genç bir ortalama vermişlerdir. Bu farklılığı İstanbul İlinin birinci hizmet bölgesi içerisinde yer alması ve belli hizmet puanına ulaşmış öğretmenlerin tayin olabildikleri gerçeği ile açıklayabiliriz.

Yöneticilerin yöneticilik sürelerine bakıldığında % 75,4'ünün 1-10 yıl arasında tecrübeleri olduğu dikkati çekmektedir. Araştırmaya katılan yöneticilerin (müdür ve müdür yardımcılar) grubun tamamına oranı ise % 11,4'tür. Grubun % 21,7'si ise yöneticilik deneyimlerinin olduğunu belirtmişlerdir.

Bu öğretmen ve yöneticilerin % 83,7'si kadrolu ve %72,7'si devlet okulunda çalışmakta, % 41,5'inin branşı sınıf öğretmenliği olup, % 77'si lisans mezunudur. Yüksek lisans yapanların oranı ise % 10,3 seviyesindedir.

Evli bireylerin % 46,5'inin eşleri çalışmakta, çalışmayan eşlerin % 81,9'u ev hanımı olduğunu belirtmektedir. Eşlerin % 46,2'si üniversite mezunudur.

Grubu oluşturan öğretmen ve yöneticilerin % 70,3'ü ilköğretim okullarında görev yapmakta, lisede çalışanların ise % 73,7'sini meslek liselerinde görev yapanlar oluşturmaktadır.

Grubun % 68,8'i sosyo-ekonomik algılamalarını orta düzey, % 20'si ise düşük düzey olarak belirtmiştir. Düzenli mesleki yayınları takip edenler % 18,3'tür. Bazen takip ediyorum diyenlerin oranı ise % 67,1 olarak tespit edilmiştir. Bu oranın düşüklüğünü ekonomik duruma bağlayabileceğimiz gibi eğitim sistemimizin öğretmen ve yöneticileri buna teşvik edecek veya zorlayacak bir alt yapısının olmadığını da görmekteyiz.

Öğretmen ve yöneticilerin değer yönelimlerinin önem sırası incelendiğinde, tercihler arasında ciddi farklılıklar olmadığı görülmüştür. Yine de en çok tercih edilen değer “evrensellik” olurken, en önemsiz bulunan değer “güç” olarak ortaya çıkmıştır. En çoktan en aza göre sıralama şu şekilde oluşmuştur; evrensellik, özyönetim, yardımseverlik, güvenlik, uyum, başarı, geleneksellik, hazcılık, uyarılma ve güç. Bu durumun öğretmen ve yöneticilerin yaptıkları iş gereği, hayata bakışları ve yaşamdan beklentileriyle yakından bir ilişki içinde olduğu söylenebilir.

Öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkenine göre; başarı, hazcılık, özyönetim, evrensellik, yardımseverlik, güvenlik alt boyutlarında bayanların lehine anlamlı bulunmuştur.

Kadınlarla erkekler arasında zekâ, hafıza, öğrenme, özel kabiliyetler, heyecanlılık v.s. bakımlarından herhangi bir farklılık bulunsa da bulunmasa da, onların kültürel faktörler bakımından farklar göstereceği muhakkaktır. Her toplum cinsiyeti bir sosyal statü olarak kabul etmiş ve mevkilere bağlı roller koymuştur. Cinsler arasındaki tavır ve değer farkları bir bakıma bizim onlardan neler beklediğimizi neler istediğimizi gösterir. Kadınlara ve erkeklere öğretilen tutum farklılıklarından başka, onların yaşadıkları hayatın özellikleri kendi aralarında diğer cinsten farklı değerler geliştirmelerine müsaittir.

Öğretmen ve yöneticilerin yaş değişkenine göre; başarı, evrensellik, yardımseverlik, uyum alt boyutunda 31-35 yaşlarında anlamlı bulunmuştur.

Bu yaşlar insanın hem genç ve dinamik, hem de tecrübe kazandığı, olgunlaşmaya başladığı, kariyerini düşündüğü, çocuklarını büyüttüğü yaşlar olması itibariyle araştırmada ön plana çıkmıştır.

Öğretmen ve yöneticilerin medeni durum değişkenine göre; geleneksellik alt boyutunda evlilerin lehine anlamlı bulunmuştur.

Geleneksellik alt boyutunun içeriğine baktığımızda; hayatı kabullenmek, ılımlı olmak, dindar olmak, alçak gönüllü olmak, geleneklere saygı, mahremiyete ve özel haklara saygıyı görmektediriz. Evlilikle birlikte insanın daha fazla sorumluluk sahibi olduğu, olgunlaştığı ve maceracı bir hayattan ziyade daha ayakları üzerinde bir hayatı tercih ettiği düşünülmektedir.

Öğretmen ve yöneticilerin unvan değişkenine göre; güç alt boyutunda yöneticilerin lehine anlamlı bulunmuştur.

Yöneticilerin otoriteyi ellerinde bulundurmak istemleri, topluma karşı saygıdeğer ve gücü olan bir unvan istemeleri yöneticiliğin doğasında vardır.

Öğretmen ve yöneticilerin branş değişkenine göre; uyarılma alt boyutunda sınıf öğretmenlerinin lehine anlamlı bulunmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin her sene farklı sınıf seviyeleri okutmaları, yeni müfredatla birlikte gelen değişiklikler, sınıf öğretmenlerini daha cesur olmaya, değişken bir hayat yaşamaya teşvik etmiş olabilir.

Öğretmen ve yöneticilerin eşin çalışıp çalışmadığı değişkenine göre; başarı, hazcılık, özyönetim, evrensellik, yardımseverlik ve güvenlik alt boyutlarında eşi çalışan grubun lehine anlamlı bulunmuştur.

Eşin çalışması eve ekonomik katkı sağladığından birçok yönden avantaj sağlamaktadır.

Öğretmen ve yöneticilerin görev yapılan okul türü değişkenine göre; hazcılık alt boyutunda özel okulda çalışanların lehine anlamlı bulunmuştur.

Yapılan araştırmalara bakıldığında özel okullarda çalışan öğretmenlerin devlet okullarına göre iş tatminlerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu farkı yaratan nedenlerin başında ücret, imkânlar ve statü akla ilk gelenlerdir.

Öğretmen ve yöneticilerin görev yapılan okul kademesi değişkenine göre; başarı, uyum alt boyutlarında lisede çalışanların lehine anlamlı bulunmuştur.

Öğretmen ve yöneticilerin algılanan gelir düzeyi değişkenine göre; güvenlik alt boyutunda yüksek düzey olanların lehine anlamlı bulunmuştur.

Ekonomik gelirin fazla olmasıyla insan kendini ve ailesini geleceğe yönelik daha güvende hissetmekte, başkalarına daha fazla yardımda bulunabilmekte, sağlık, temizlik, spor, gezi vb. kişisel ihtiyaç ve hobilerine daha fazla zaman ayırabilmektedir.

5.2. Öneriler

Rokeach, değer kavramını, belirli bir davranış ve varoluş amacının kişisel ve toplumsal olarak karşıtlarına tercih edilmesine dair kalıcı bir inanç; değer sistemini ise, görece önemi

süresince varoluş amacı ya da tercih edilen davranış tarzları ile ilgili inançların kalıcı bir organizasyonu olarak tanımlamaktadır.

Bireysel düzeyde değerler, davranışın kaynağı olarak kavramlaştırılmıştır. Değerler, kendimizi başka insanlara tanıtmada, başkalarının davranışını ve kendi davranışımızı yargılamada, kendimizi başkalarıyla karşılaştırmada, başkalarını ikna etmede temel oluşturmaktadır.

Bu bağlamda, araştırmadan elde edilen sonuçlara paralel olarak şu önerilerde bulunulabilir:

- Yönetici ve öğretmenlere olumlu değerler kazandıracak, seminer, hizmet içi eğitim çalışmalarına yer verilmelidir.
- Yöneticiler açısından, öğretmenlerin değer profillerini bilmek uygun örgütsel teknikleri kullanmak bakımından oldukça önemlidir.
- Öğretmenlerin değer sistemleri hakkında fikir sahibi olmaları, etkili güdüleme sistemleri oluşturabilmek için gerekli bir koşuldur. Grup davranışı, iletişim biçimi, etkin liderlik, karar verme gibi bazı örgütsel süreçlerin değer yönelimlerinden etkilendiği kabul edilmektedir.
- Okullar kendi içlerinde örgütsel değerler oluşturmalıdır. Örgütsel düzeyde değerler, örgütsel kültürün ölçülebilir bir ögesi olarak kavramlaştırılmıştır.
- Yapılan araştırmalarda örgütsel değer sistemi ile işgörenlerin bağlılık ve iş doyumu arasında ilişki saptamıştır. Bu sebeple eğitim kurumları değerlerini ön plana çıkarmalıdır.
- Mesleki yayın takip etmeme nedeni olarak muhtemelen yayınların kolay bulunur olmaması ve ücretle ilişkili olduğu düşünülmüş olup, bu olumsuzluğu ortadan kaldırmak için okullarda bu yayınların imkânlar ölçüsünde bulundurulmasına çalışılmalıdır. Böylelikle öğretmen ve yöneticilerin mesleklerindeki gelişmeleri ve yenilikleri zamanında ve yerinde takip etme fırsatı doğacak, kendilerini yenileme çalışmaları yapabileceklerdir.
- Kişisel değer sistemleri, yöneticilerin; durumları algılamasını ve problemlere bakış açısını, kararlarını ve problemleri çözümünü, başka bireylere ve gruplara bakışını ve dolayısıyla kişiler arası ilişkilerini, hem örgütsel hem de bireysel başarısını etkilemektedir. Yöneticilerin değerleri ile başarı düzeyleri arasında ilişkinin olduğu araştırma sonuçlarıyla belirlenmiştir.

Neuman'ın (1994) dediği gibi etik, insanla başlar, insanla biter. Buradaki en önemli etken, kişinin sahip olduğu değerlerdir. Bunun da verilebileceği en etkin yer, ailenin yanı sıra, eğitim kurumlarıdır.

Değerler, kişilik, tutum, algı ve motivasyonları anlamak için temel oluşturduğundan örgütsel davranışta anahtar bir rol oynar. Bu nedenle değerler, bireysel ve örgütsel düzeyde araştırılması gereken önemli bir konudur.

EK-1

ÖĞRETMEN ANKETİ

Saygıdeğer Meslektaşım,

Akademik amaçla hazırlanmış olan bu çalışmaya katkıda bulunmayı kabul ettiğiniz ve zaman ayırdığınız için teşekkür ederim. Ankette iki bölüm bulunmaktadır. Bölüm I'de kişisel ve eğitimsel durumunuzla ilgili bilgiler bulunmaktadır. Bölüm II'de Prof. Shalom Schwartz'ın belirlediği değerler bulunmaktadır. Sorulara, samimi, objektif ve tarafsız olarak cevap vermeniz; araştırma bulgularının geçerli olması için gereklidir. Lütfen hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız. Sonuçlar toplu olarak değerlendirileceğinden isim yazmanıza da gerek yoktur.

Ümit UNCU
Sınıf Öğretmeni &

Yeditepe Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü EYD Yüksek Lisans Öğrencisi

Cinsiyetiniz:	☐ Erkek	☐ Bayan			
Yaşınız :	☐ 25'e kadar ☐ 46 – 50	☐ 26 – 30 ☐ 51 – 55	☐ 31 – 35 ☐ 56 – 60	☐ 36 – 40 ☐ 61 ve üstü	☐ 41 – 45
Medeni Durumunuz:	☐ Evli	☐ Bekâr	☐ Dul	☐ Boşanmış	
Meslekteki Kıdeminiz:	☐ 1 - 5 yıl	☐ 6 – 10 yıl	☐ 11 – 20 yıl	☐ 21 yıl ve üzeri	
Çalışma Şekliniz: ☐ Kadrolu ☐ Sözleşmeli ☐ Dışarıdan Ücretli	Branşınız: ☐ Sınıf Öğretmeni ☐ Branş Öğretmeni (Branşınızı Lütfen Yazınız)				
En Son Mezun Olduğunuz Okul: ☐ Yüksek Okul ☐ Üniversite ☐ Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐ Diğer					
En Son Mezun Olduğunuz Fakülte ve Bölüm: ☐ Yüksek Öğretmen Okulu ☐ Eğitim Enstitüsü ☐ Eğitim Fakültesi Bölüm (Lütfen belirtiniz)..... ☐ Edebiyat/ Fen- Edebiyat Fakültesi Bölüm: (Lütfen belirtiniz) ☐ Diğer (Lütfen belirtiniz)					
Eşiniz Çalışıyor mu? : ☐ Çalışıyor (Çalışıyorsa Kurumu)			☐ Çalışmıyor		
☐ Kamu ☐ Özel Sektör ☐ Esnaf ☐ Serbest			☐ Ev Hanımı ☐ Emekli ☐ İşsiz		
Eşinizin Eğitim Durumu: ☐ Okuryazar ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite ve üzeri					
Çalıştığınız Okul Türü : ☐ Özel Okul ☐ Devlet Okulu					
Çalıştığınız Okul Türü : ☐ İlköğretim Okulu ☐ Lise Çalıştığınız okul lise ise lütfen türünü yazınız: (Lütfen lisenin adını değil türünü yazınız: Genel Lise, Meslek Lisesi, Ticaret Lisesi, Anadolu Lisesi ...vb)					
Yurtdışına Çıktınız mı? ☐ Evet ☐ Hayır			Ne Kadar Kaldınız? (Yıl olarak)		
Gelir Düzeyiniz: ☐ Düşük ☐ Ortanın Altı ☐ Orta ☐ Ortanın Üstü ☐ Yüksek					
Yaşamınızın Çoğunu Geçirdiğiniz Yer: ☐ Köy-Belde ☐ İlçe ☐ Şehir Merkezi					
Daha Önce Hiç Yöneticilik Deneyiminiz Oldu Mu? ☐ Evet ☐ Hayır					
Mesleki Yayın Takip Ediyor musunuz? : ☐ Düzenli Takip Ediyorum ☐ Bazen Takip Ediyorum ☐ Takip Etmiyorum					

EK-2

YÖNETİCİ ANKETİ

Saygıdeğer Meslektaşım,

Akademik amaçla hazırlanmış olan bu çalışmaya katkıda bulunmayı kabul ettiğiniz ve zaman ayırdığınız için teşekkür ederim. Ankette iki bölüm bulunmaktadır. Bölüm I’de kişisel ve eğitimsel durumunuzla ilgili bilgiler bulunmaktadır. Bölüm II’de Prof. Shalom Schwartz’ın belirlediği değerler bulunmaktadır. Sorulara, samimi, objektif ve tarafsız olarak cevap vermeniz; araştırma bulgularının geçerli olması için gereklidir. Lütfen hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız. Sonuçlar toplu olarak değerlendirileceğinden isim yazmanıza da gerek yoktur.

Ümit UNCU
Sınıf Öğretmeni &

Yeditepe Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü EYD Yüksek Lisans Öğrencisi

Cinsiyetiniz:	☐ Erkek	☐ Bayan
Yaşınız :	☐ 25’e kadar ☐ 46 – 50	☐ 26 – 30 ☐ 51 – 55
	☐ 31 – 35 ☐ 56 – 60	☐ 36 – 40 ☐ 61 ve üstü
Medeni Durumunuz:	☐ Evli	☐ Bekâr
	☐ Dul	☐ Boşanmış
Meslekteki Kıdeminiz	☐ 1 - 5 yıl	☐ 6 – 10 yıl
	☐ 11 – 20 yıl	☐ 21 yıl ve üzeri
Yöneticilikteki Kıdeminiz	☐ 1 - 5 yıl	☐ 6 – 10 yıl
	☐ 11 – 20 yıl	☐ 21 yıl ve üzeri
Yöneticilikteki Unvanınız	☐ Okul Müdürü	☐ Okul Müdür Yardımcısı
Branşınız :	☐ Sınıf Öğretmeni ☐ Branş Öğretmeni	(Branşınızı Lütfen Yazınız).....
En Son Mezun Olduğunuz Okul:	☐ Yüksek Okul	☐ Üniversite
	☐ Yüksek Lisans	☐ Doktora
	☐ Diğer	
En Son Mezun Olduğunuz Fakülte ve Bölüm:		
☐ Yüksek Öğretmen Okulu		
☐ Eğitim Enstitüsü		
☐ Eğitim Fakültesi Bölüm (Lütfen belirtiniz).....		
☐ Edebiyat / Fen-Edebiyat Fakültesi Bölüm: (Lütfen belirtiniz)		
☐ Diğer (Lütfen belirtiniz)		
Eşiniz Çalışıyor mu? : ☐ Çalışıyor (Çalışıyor ise kurumu)		☐ Çalışmıyor
☐ Kamu ☐ Özel Sektör ☐ Esnaf ☐ Serbest		☐ Ev Hanımı ☐ Emekli ☐ İşsiz
Eşinizin Eğitim Durumu:		
☐ Okuryazar ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite ve üzeri		
Çalıştığınız Okul Türü : ☐ Özel Okul ☐ Devlet Okulu		
Çalıştığınız Okul Türü : ☐ İlköğretim Okulu ☐ Lise		
Çalıştığınız okul lise ise lütfen türünü yazınız: (Lütfen lisenin adını değil türünü yazınız. Genel Lise, Meslek Lisesi, Ticaret Lisesi, Anadolu Lisesi ...vb)		
Yurtdışına Çıktınız mı? ☐ Evet ☐ Hayır		Ne Kadar Kaldınız? (Yıl olarak)
Gelir Düzeyiniz: ☐ Düşük ☐ Ortanın altı ☐ Orta ☐ Ortanın üstü ☐ Yüksek		
Yaşamınızın Çoğunu Geçirdiğiniz Yer: ☐ Köy-Belde ☐ İlçe ☐ Şehir Merkezi		
Mesleki Yayın Takip Ediyor musunuz? :		
☐ Düzenli Takip Ediyorum ☐ Bazen Takip Ediyorum ☐ Takip Etmiyorum		

EK-3

SCHWARTZ DEĞERLER ÖLÇEĞİ

Bu bölümde Prof. Shalom Schwartz'ın belirlediği değerler bulunmaktadır. Anketin bu kısmı 57 madde/değer içermektedir. Bu değerleri, sizin için belirttiği **önem derecesine** göre 1 ile 7 arasında işaretleyiniz. Lütfen her değeri/maddeyi okuyun ve sizin için o değerın önem derecesini en yüksek 7 olmak üzere değerlendiriniz. **Her değer için yalnızca bir adet puan işaretleyiniz.** Katkılarınız için teşekkür ederim.

1. EŞİTLİK (Herkese eşit fırsat)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
2. İÇ HUZUR (Kendisiyle barışık olmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
3. SOSYAL GÜÇ SAHİBİ OLMAK (Başkalarını denetleyebilmek, üstün olmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
4. ZEVLK (İstek ve arzuların doyurulması)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
5. ÖZGÜRLÜK (Düşünce ve hareket özgürlüğü)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
6. MANEVİ BİR YAŞAM (Maddi değerlerden çok; manevi, içsel olanları önemsemek)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
7. BAĞLILIK DUYGUSU (Başkalarının beni düşündüğü duygusu)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
8. TOPLUMSAL DÜZEN (İstikrarlı bir toplum içinde yaşamak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
9. HEYECANLI BİR YAŞAM (Uyarıcı deneyimlerle dolu)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
10. ANLAMLI BİR YAŞAM (Hayatta bir amacın olması)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
11. KİBAR OLMAK (Nazik, terbiyeli)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
12. ZENGİN OLMAK (Maddi servet, para)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
13. ULUSAL GÜVENLİK (Ülkenin düşmanlardan korunması)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
14. KENDİNE SAYGILI OLMAK (Kendinin değerli olduğuna inanç)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
15. İYİLİĞE KARŞILIK VERMEK (Borçlu olmaktan kaçınmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
16. YARATICILIK (Orjinal olmak, hayal gücünü kullanmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
17. BARIŞ İÇİNDE BİR DÜNYA (Savaş ve çatışmalardan uzak bir dünya)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
18. GELENEKLERE SAYGI (Eski -zamanın eskitemediği- geleneklerin korunması)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
19. OLGUN SEVGİ (Derin, duygusal ve ruhsal yakınlıklar)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
20. KENDİNİ DENETLEYEBİLMEK (Kendini sınırlamak, yanılmaya direnmek)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
21. MAHREMİYET/ÖZEL HAKLARA SAYGI (Özel bir dünyası olma hakkı)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
22. AİLE GÜVENLİĞİ (Sevilenlerin tehlikelerden uzak olması)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
23. SOSYAL SAYGINLIK (Başkalarından saygı ve kabul görmek)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
24. DOĞAYLA BÜTÜNLÜK (Doğayla uyum içinde olmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
25. DEĞİŞKEN BİR HAYAT (Mücadele, yenilik ve değişikliklerle dolu)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
26. ERDEMLİ OLMAK (Olgun bir yaşam anlayışı)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
27. OTORİTE SAHİBİ OLMAK (Yönetme ve emir verme hakkına sahip olmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
28. GERÇEK DOSTLUK (Yakın, destekleyici dostlar, arkadaşlar)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
29. GÜZEL BİR DÜNYA (Doğa ve sanatın güzelliği)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
30. SOSYAL ADALET (Haksızlığın düzeltilmesi, zayıfı kollama)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
31. BAĞIMSIZ OLMAK (Kendine yeterli, güvenli olmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
32. İLİMLİ OLMAK (Aşırı duygu ve hareketlerden kaçınmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦

33. SADIK OLMAK (Arkadaşlarına ve çevresine bağlı olmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
34. HIRSLI OLMAK (Çalışkan ve istekli olmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
35. AÇIK FİKİRLİ OLMAK (Değişik fikir ve inançlara saygılı olmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
36. ALÇAK GÖNÜLLÜ OLMAK (İlımlı olmak, kendini öne çıkarmamak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
37. CESUR OLMAK (Macera ve risk aramak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
38. ÇEVREYİ KORUMAK (Doğayı/tabiatı korumak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
39. SÖZÜ GEÇEN BİRİ OLMAK (İnsanlar ve olaylar üzerinde etkili olmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
40. ANA BABAYA VE YAŞLILARA DEĞER VERMEK (Saygı duymak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
41. KENDİ AMAÇLARINI SEÇMEK (Kendi hedeflerini seçebilmek)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
42. SAĞLIKLI OLMAK (Fiziksel ya da ruhsal rahatsızlığı olmamak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
43. YETKİN/MUKTEDİR OLMAK (Yeterli, etkili, verimli olmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
44. BANA DÜŞEN HAYATI KABULLENMEK (Hayat şartlarına boğun eğmek)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
45. DÜRÜST OLMAK (İçten, samimi olmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
46. TOPLUMDAKİ GÖRÜNÜMÜ KORUYABİLMEK (Başkalarına karşı mahcup duruma düşmemek, başkalarının bakış tarzının sürmesi için çaba göstermek)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
47. İTAATLİ OLMAK (Görevini yapan, yükümlülüklerini yerine getiren biri olmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
48. ZEKİ OLMAK (Mantıklı ve düşünen biri olmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
49. YARDIMSEVER OLMAK (Başkalarının iyiliği için çalışmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
50. YAŞAMDAN ZEVK ALMAK (Yiyecek, cinsellik, müzik vb. den zevk almak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
51. DİNDAR OLMAK (Dinsel inanç ve kurallara bağlılık)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
52. SORUMLU OLMAK (Güvenilir, inanılır biri olmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
53. MERAKLI OLMAK (Her şeyle ilgilenen araştırmacı biri olmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
54. BAĞIŞLAYICI OLMAK (Başkalarının özrünü kabul edebilmek)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
55. BAŞARILI OLMAK (Amaçlara ulaşabilmek)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
56. TEMİZ OLMAK (Düzenli olmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
57. İSTEKLERİNE DÜŞKÜN OLMAK (Kendisine zevk veren şeyler yapmak)	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦

KAYNAKÇA

- Akat, İ., Budak, G. & Budak, G., 1994, **İşletme yönetimi**, Beta Yayınları, İstanbul.
- Akbaba-Altun, S., 2001, **Örgüt sağlığı**, Nobel Yayınları, Ankara.
- Akbaba-Altun, S., 2003, "Eğitim yönetimi ve değerler", **Değerler Eğitimi Dergisi**, 1 (1), 7-18.
- Allport, G.W. & Vernon, P. E., 1931, **A Study of Values**. Houghton Mifflin, Boston.
- Allport, G. W., 1968, **The person in psychology**, Beacon Pres, Boston.
- Bacanlı, H., 2002, **Değer tercihleri: Psikolojik kavram analizleri**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Balcı, Ali., 1993, **Etkili Okul**, Yavuz Dağıtım, Ankara.
- Bar-Tal, D., 1999, Croyances ideologie et construction du groupes. In J.C. Deschamps, J. F. Morales, D. Paez, & S. Worchel (Eds.), **L'Identité sociale: La construction de l'individu dans les relations entre groupes**. (pp. 43-66). Grenoble: PUG.
- Başaran, İ. E., 1991, **Örgütsel Davranış**, Kadioğlu Matbaası, Ankara
- Beck, L. G., Murphy, J., & Associates, 1997, **Ethics in educational leadership program: Emerging models**. Colombia, MO: The University Council for Educational Administration.
- Begley, P. T., & Leithwood, K. A., 1990, The influence of values on school administration practices. *Journal of Personnel Evaluation in Education*, 3, 337-352.
- Begley, P. T., 1999, Cognitive perspectives on the nature and function of values in educational administration. In Leithwood, K., Chapman, J., Corson, D., Hallinger, P., & Hart, A. (Eds.), **International handbook of educational leadership and administration**, Part I. (pp. 551-588), Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Begley, P. T., 1990, **Values and educational leadership**. Albany: State University of New York Press.
- Bertalanffy, L. V., 1973, Le monde de la science et le monde des valeurs. In F. James & T. Bugental (Ed.), **Psychologie et Liberation de l'Homme** (pp. 427-440). Verviers: André Gérard Marabout.
- Bektaş, M., 1992, **Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlerin İncelenmesi**, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü, İzmir.

- Bilgin, Nuri., 1995, **Kolektif Kimlik**, Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- Bursalıoğlu, Z., 2002, **Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış**, 12. Baskı. Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Çelik, V., 1999, **Eğitimsel liderlik**, Pegem Yayınları, Ankara.
- Dawis, R. V., 1991, Vocational interests, values, and preferences. In M. D. Dunette & L. M. Hough (Eds). **Handbook of industrial and organizational psychology** (2nd ed.) (vol. 2, pp. 833-871). Palo Alto, CA: Consulting Psychologist Press.
- Dollinger, S. J., Leong, F. T. L., & Ulicni, S. K., 1996, **On traits and values: With special reference to openness to experience. Journal of Research in Personality**, 30 (1), 23-41.
- Erçetin, Ş., 1993, **Örgütsel kültür: Ders notları**, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Eren, E., 1993 , **Yönetim Psikolojisi** . 4. Baskı, Beta Basım, İstanbul.
- Eren, E., 1998, **Yönetim ve Organizasyon**, Beta Yayınları, İstanbul.
- Egüder, Ü., Esmer, Y., Kalaycıoğlu, E., 1991, **Türk Toplumunun Değerleri**, TÜSİAD, İstanbul.
- Fichter, J., 1990, **Sosyoloji Nedir?** (çev. N. Çelebi). Toplum Yayınları, Konya.
- Fidan, Nurettin - Erden, Münire., 1994, **Eğitime Giriş**. Ankara.
- Gökçe, O.,1994, “Türk Gençliğinin Sosyal ve Ahlâkî Değerleri” **Ata Dergisi**, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Konya.
- Gudmundsdottir, S., 1991, Values in pedagogical content knowledge. **Journal of Teacher Education**, 41 (3), 44-52.
- Güçlüol, Kemal, 1985, **Eğitim Yönetiminde Karar ve Örnek Olaylar**. Kadioğlu Matbaası, Ankara.
- Güngör, Erol., 1998, **Değerler psikolojisi üzerine araştırmalar**, Ötüken Yay, İstanbul.
- Güngör, E., 1993, **Değerler Psikolojisi**, Hollanda Türk Akademisyenler Birliği Vakfı Yayınları, Amsterdam.

- Hançerlioğlu, Orhan., 1992, **Felsefe Ansiklopedisi**, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- İmamoğlu, E. O., & Aygün, K. Z., 1999, “1970’lerden 1990’lara değerler: Üniversite düzeyinde gözlenen, zaman, kuşak ve cinsiyet farklılıkları”, **Türk Psikoloji Dergisi**, 14, 1-22.
- Inglehart, R. F., 1976, Changing values and attitudes toward military service among the American public. In **The Social Psychology of Military Service** (N. Goldman, & D. Segal; pp. 255-280) Beverly Hills: Sage.
- Ivancevich, J. M., & Matteson, M. T., 1996, **Organizational behavior and management**. Chicago: McGraw-Hill.
- Kasten, K. L., & Ashbaugh, C. R., 1991, **The place of values in superintendent’s work**. **Journal of Educational Administration**, 29, 54-66.
- Kızılcıkelik, Sezgin ve Erjen, Yaşar., 1992, **Açıklamalı Sosyoloji Terimleri Sözlüğü**, Göksu Matbaası, Konya.
- Kuşdil, E. M., Kağıtçıbaşı, Çiğdem., 2000, “Türk Öğretmenlerin Değer Yönelimleri ve Schwartz Değer Kuramı”, **Türk Psikoloji Dergisi**, 15 (45).
- Mengüşoğlu, T., 1983, **Felsefeye giriş** (3. Baskı), Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Oğuzkan, F., 1987, **Öğretmenliğin Üç Yönü**, Kadioğlu Matbaası, Ankara.
- Orhan, K., 1997, **İş Doyumu ve Değerler**, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir .
- Özkalp, E., 1993, **Sosyolojiye Giriş**, Anadolu Üniversitesi Eğitim, Sağlık ve Bilimsel Araştırma Çalışmaları Vakfı Yayınları No :87, Anadolu Üniversitesi Basımevi, Eskişehir.
- Pehlivan, İ., 1998, **Yönetmel, mesleki ve örgütsel etik**, Pegem Yayınları, Ankara.
- Pehlivan-Aydın, İ., 2001, **Yönetmel, mesleki ve örgütsel etik**, (2. baskı), Pegem A Yayınları, Ankara.
- Petersen, W. O., 1997, **Principals’ values: Coming to shared purposes through a values-laden sense of identity?** Paper presented at the annual meeting of the Eastern Educational Research Association, South Carolina.
- Riehl, C., 1998, **We gather together: Work, discourse, and constitutive social action in elementary school faculty meetings**. **Educational Administration Quarterly**, 34 (1), 91-125
- Rokeach, M., 1968, **Beliefs, attitudes, and values: A theory of organization and change**. San Francisco: Jossey-Bass.

Rokeach, M., 1973, **The nature of human values**. New York: The Free Press.

Rokeach, M., 1979, **Some unresolved issues in theories of beliefs, attitudes and values**. In H. E. Howe, Jr., & M. M. Page (Eds.), **Nebraska Symposium on Motivation** (Vol. 27). Lincoln: University of Nebraska Press.

Sağnak, Mesut., 2005, “Örgüt ve Yönetimde Değerlerin Önemi”, **Milli Eğitim Dergisi**, yıl: 33, sayı: 166.

Sarı E., 2005, “Öğretmen Adaylarının Değer Tercihleri: Giresun Eğitim Fakültesi Örneği” **Değerler Eğitimi Dergisi**, Sayı 3(10), 73-88

Schwartz, S., 1992, Universals in the content and structure of values: Theoretical advances and empirical tests in 20 countries. In **Advances in experimental social psychology** (M.P. Zanna, Ed.; vol 25, pp. 1-65), San Diego: Academic Press.

Şişman, M., 1994, **Örgüt kültürü**, Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Eskişehir.

Terzi, A. R., 2000, **Örgüt kültürü**, Nobel yayıncılık, Ankara.

Tezcan, M., 1974, **Türklerle İlgili Stereotipler (kalıp yargılar) ve Türk değerleri üzerine bir araştırma**, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara.

Tezcan, M., 1997, **Kültürel antropoloji**, Kültür Bakanlığı, Ankara.

Tolan, B., 1996, **Toplum bilimlerine giriş**, Murat Kitabevi-Adım Yayıncılık, Ankara.

Ünal, C., 1981, **Genel tutumların veya değerlerin psikolojisi üzerine bir araştırma**, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları, Ankara.

Yanıkdemir, S., 1995, **Klasik İktisatta Değer**, Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Nazilli.

Yapıcıkardeşler, Evrim., 2007, **Öğretmenlerin Değer Yönelimleri ile İş Tatminleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Weber, M., 1985, **Protestan ahlâkı ve kapitalizmin ruhu** (Çev: Z. Aruoba), Hil Yay. (Die protestantische Ethik und der Geist des Kapitalismus, 1904/1905), İstanbul.

Yukl, G., 1994, **Leadership in organizations** (3rd ed.). Englewoods Cliffs, NJ: Prentice Hall.

ÖZGEÇMİŞ

ÜMİT UNCÜ

Kişisel Bilgiler:

Doğum Tarihi : 23.10.1973
Doğum Yeri : Gümüşhane
Medeni Durumu : Evli

Eğitim:

İlkokul : 1980-1985 Gümüşhane Beyçam Köyü İlkokulu
Orta Okul : 1985-1988 Kartal Saffet Simavi Ortaokulu
Lise : 1988-1991 Kartal Lisesi
Lisans :1991-1995 Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi,
Sınıf Öğretmenliği Bölümü
Yüksek Lisans : 2005-D.E.Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bil. Enstitüsü
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı

Çalıştığı Kurumlar:

1995 – 1997 : Trabzon Düzköy Cevizlik İlköğretim Okulu
1997 – 1998 : Gümüşhane Salyazı İlköğretim Okulu
1998 – 2003 : Özel Derya Öncü İlköğretim Okulu
2003 – 2005 : Özel Yenibosna Bilim İlköğretim Okulu
2005 – 2006 : Özel S.C.S. Pendik Birikim İlköğretim Okulu
2006 – Devam Ediyor: Özel Büyük Çamlıca İlköğretim Okulu